

อุตสาหกรรม โทรคมนาคม กับเศรษฐกิจไทย

Telecommunications Industry
and Thai Economy

เศรษฐจักร คุศรีพิทักษ์

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมกับ
เศรษฐกิจไทย

เศรษฐพร คุณศรีพิทักษ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์.

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมกับเศรษฐกิจไทย. -- กรุงเทพฯ :
สถาบันนโยบายศึกษา, 2551.

180 หน้า.

1. โทรคมนาคม--แก่เศรษฐกิจ. I. ชื่อเรื่อง.

338.47384

ISBN: 978-974-04-7201-8

ชื่อเรื่อง	อุตสาหกรรมโทรคมนาคมกับเศรษฐกิจไทย
ผู้เขียน	เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์
ปีที่พิมพ์	ธันวาคม 2550
จำนวนพิมพ์	1,000 เล่ม
เจ้าของ	สถาบันนโยบายศึกษา : 99/146 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทร. 0 2941 1832-3 โทรสาร 0 2941 1834 e-mail: ipps@ksc.th.com , www.fpps.or.th
ออกแบบปก	ชัยวุฒิ แก้วเรื่อน
พิมพ์ที่	บริษัท พี.เพรส จำกัด โทร. 0 2742 4754-5
สนับสนุนโดย	มูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์
จัดจำหน่ายโดย	ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 ศาลาพระแก้ว โทร. 0 2255 4433, 0 2218 7000 Fax 0 2255 4441 สยามสแควร์ โทร. 0 2251 6141, 0 2218 9888 e-mail: cubook@chula.ac.th www.cubook.chula.ac.th
ราคา	150.- บาท

คำนิยม

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมเป็นกิจการใหม่สำหรับคนไทย แต่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจมาก มีน้อยคนที่เข้าใจกิจการโทรคมนาคมอย่างลึกซึ้ง ศ.เศรษฐพร เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ มีประสบการณ์ตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้เป็นผู้แทนประเทศไทย เข้าร่วมประชุมนานาชาติหลายครั้ง อีกทั้งเป็นผู้บุกเบิกการจัดการโทรคมนาคม การร่างกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วย

หนังสือเล่มนี้ เป็นหนังสือเล่มแรกที่ได้อธิบายและวิเคราะห์อุตสาหกรรมโทรคมนาคมอย่างละเอียด สิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ก็คือการรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาไว้ในภาคผนวก ทำให้หนังสือมีความสมบูรณ์มากขึ้น

ผมหวังว่าหนังสือนี้คงเป็นที่สนใจของสาธารณชนและบุคลากรในวงการโทรคมนาคมทั่วไป

ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช

นายกรัฐมนตรียศถาภรณ์

ประธานสถาบันนโยบายศึกษา

คำนำ

จากสถาบันนโยบายศึกษา

การสื่อสารระหว่างมนุษย์เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็น กระทั่งมีการพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์การสื่อสารให้มีความสะดวก คล่องตัว และรวดเร็วมากขึ้นตามพัฒนาการของสังคมและของโลก โทรคมนาคมจึงมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบและมีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งคนโดยทั่วไปยังไม่มีความรู้และความเข้าใจดีพอ การที่ ศาสตราจารย์เศรษฐพร คุณศรีพิทักษ์ ผู้ซึ่งทำงานและเชี่ยวชาญด้านโทรคมนาคมของประเทศอย่างยาวนาน และดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ อีกด้วย ได้บอกให้คนไทยสนใจเรื่องนี้ โดยผ่านหนังสือเล่มนี้ ให้รู้ว่า โทรคมนาคมนั้น ได้กลายเป็นอุตสาหกรรมโทรคมนาคมไปแล้ว และมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศโดยตรง คนไทยจึงต้องมีความเข้าใจและใช้ประโยชน์กับโทรคมนาคมอย่างเหมาะสมและเป็นคุณ

สถาบันนโยบายศึกษา ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์เศรษฐพร คุณศรีพิทักษ์ ที่กรุณาให้ความรู้ในเรื่องนี้แก่สาธารณชนโดยผ่านเวทีสัมมนาของสถาบันฯ และได้กรุณาเขียนเพิ่มเติมข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับอุตสาหกรรมโทรคมนาคมของประเทศที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษาต่อไป และขอขอบคุณมูลนิธิคอนราด อาเดนาัวร์ ที่ได้สนับสนุนโครงการ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ อันยังประโยชน์แก่สังคมไทยโดยรวม

สถาบันนโยบายศึกษา

ธันวาคม ๒๕๕๐

คำนำ จากผู้เขียน

เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ ผู้เขียนได้รับเชิญจากสถาบันนโยบายศึกษาให้เป็นผู้ร่วมอภิปรายในการประชุมสัมมนา เรื่อง “พลิกโฉมทะเลคอม : พลิกโฉมประเทศไทย” โดยผู้เขียนได้รับมอบหมายให้อภิปรายในหัวข้อ “อุตสาหกรรมโทรคมนาคมกับเศรษฐกิจไทย” ทั้งนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอในลักษณะ power point

หลังจากการสัมมนา ผู้เขียนได้รับการติดต่อจากสถาบันนโยบายศึกษาให้จัดทำเป็นเอกสารเพื่อใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ ผู้เขียนได้รับที่จะดำเนินการให้ แต่โดยที่มีภารกิจประจำมาก จึงสามารถดำเนินการได้เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๐ ดังนั้นจึงได้ปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยขึ้น

ผู้เขียนหวังว่า เอกสารนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจตามสมควร

ศาสตราจารย์เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์
กรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

คำนิยม	iii
คำนำจากสถาบันนโยบายศึกษา	iv
คำนำจากผู้เขียน	v
อุตสาหกรรมโทรคมนาคมกับเศรษฐกิจไทย	1
โทรคมนาคม : ความหมาย	1
องค์ประกอบของระบบโทรคมนาคม	1
โครงข่ายโทรคมนาคม	4
อุตสาหกรรมโทรคมนาคม	6
อุตสาหกรรมบริการโทรคมนาคม : ผู้ให้บริการ	7
ผู้ใช้บริการโทรคมนาคมและอินเทอร์เน็ต	19
อุตสาหกรรมการจำหน่ายเครื่องมือและอุปกรณ์โทรคมนาคม	20
อุตสาหกรรมการวิจัยและพัฒนา	22
อุตสาหกรรมต่อเนื่อง	23
สรุป	26

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑	ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขอรับ ใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ต	31
ภาคผนวก ๒	ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ เรื่อง ลักษณะและประเภทของ กิจการโทรคมนาคมที่ต้องได้รับใบอนุญาต ประกอบกิจการโทรคมนาคม	51

ภาคผนวก ๓	จากการเสวนา “พลิกโฉมเทเลคอม : พลิกโฉมประเทศไทย”	61
Telecommunications Industry and Thai Economy		111
Definition		111
Elements of Telecommunications System		111
Telecommunications Network		113
Telecommunications Industry		115
Telecommunications Service Industry:		
Telecom Operators/Providers		116
Telecommunications User and Internet		123
Telecommunications Equipment & Terminals Industry		123
Research & Development Industry		125
Other related Industries		126
Conclusion		129
Annex		
Annex 1	Notification of the National Telecommunications Commission on Criteria and Procedure for Internal Services Licence Application	131
Annex 2	Notification of the National Telecommunications Commission Re: Nature and Categories of Telecommunication Business Requiring Telecommunication Business Licence	151
สถาบันนโยบายศึกษา		161
ประวัติ (Bio Data)		171
About the Book		

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมกับเศรษฐกิจไทย

การสื่อสารเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อสร้างความสัมพันธ์ความเข้าใจอันดี เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นสังคม และยิ่งสังคมของมนุษย์มีความซับซ้อนมากขึ้นเท่าใด การสื่อสารก็ยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้น ในแต่ละช่วงเวลาจึงมีการพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ของการสื่อสารเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของสังคม และเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกในสังคมมากที่สุด เทคโนโลยีโทรคมนาคมนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่อำนวยความสะดวกให้แก่มนุษย์ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

● โทรคมนาคม : ความหมาย

โทรคมนาคม คือ การส่ง การแพร่ หรือการรับ เครื่องหมาย สัญญาณ ตัวหนังสือ ตัวเลข ภาพ เสียง รหัส หรือการอื่นใดซึ่งสามารถเข้าใจความหมายได้ โดยระบบสาย ระบบคลื่นวิทยุ ระบบแสง ระบบแม่เหล็กไฟฟ้าอื่น หรือระบบอื่น

● องค์ประกอบของระบบโทรคมนาคม

ระบบโทรคมนาคม มีองค์ประกอบเช่นเดียวกับระบบสื่อสาร คือ

๑) ผู้ส่ง (Sender) ซึ่งในระบบโทรคมนาคม คือ เครื่องส่ง (Transmitter) หรือเครื่องอุปกรณ์ต้นทาง (Terminal) ที่ทำหน้าที่ใน

การส่งสาร หรือสารสนเทศ (Information) ไปยังด้านผู้รับ (Receiver)

๒) ผู้รับ (Receiver) ซึ่งในระบบโทรคมนาคม คือ เครื่องรับ (Receiver) หรือเครื่องอุปกรณ์ปลายทาง (Terminal) ที่ทำหน้าที่ในการรับสาร หรือสารสนเทศ (Information) จากด้านผู้ส่ง (Sender)

อย่างไรก็ตาม ต่อมาได้มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีโทรคมนาคม ซึ่งรวมทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์โทรคมนาคม อันมีผลให้มีการพัฒนาเครื่องรับโทรคมนาคม และเครื่องส่งโทรคมนาคม มีลักษณะที่เป็นทั้งเครื่องรับและส่งอยู่ในเครื่องเดียวกัน เรียกว่า เครื่องรับ-ส่งโทรคมนาคม (Transceiver) อุปกรณ์ต้นทางและอุปกรณ์ปลายทางที่อยู่ด้วยกัน เรียกว่า อุปกรณ์ต้นทางและอุปกรณ์ปลายทาง (Terminal) ทำหน้าที่ทั้งรับและส่งอยู่ในเครื่องเดียวกัน

๓) สื่อนำสัญญาณ (Transmission) เป็นองค์ประกอบที่สามของระบบโทรคมนาคม สื่อนำสัญญาณเป็นสื่อที่นำสารสนเทศจากต้นทาง (ผู้ส่ง) ไปยังปลายทาง (ผู้รับ)

สื่อนำสัญญาณมีทั้งลักษณะที่เป็นสื่อทางสาย (Cable หรือ Wire) ซึ่งมีพัฒนาการจากลวดทองแดงมาเป็นใยแก้วนำแสง หรือสื่อไร้สาย (Wireless หรือ Radio wave) หรือคลื่นวิทยุ เป็นต้น

๔) สาร หรือสารสนเทศ (Information) ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างต้นทางและปลายทาง หรือระหว่างผู้รับและผู้ส่ง

สาร หรือ สารสนเทศ มีทั้งในลักษณะที่เป็นอักขระ ตัวเลข ตัวหนังสือ เครื่องหมาย สัญญาณ รหัส เสียง ภาพ ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว

๕) ชุมสาย (Switching) เป็นองค์ประกอบที่ห้าของระบบโทรคมนาคม ซึ่งระบบสื่อสารทั่วไปปกติจะไม่มีชุมสาย

ชุมสายโทรคมนาคมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบ

โทรคมนาคม เพราะเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมต่อภาคเครื่องรับกับภาคเครื่องส่งให้สามารถติดต่อสื่อสาร รับ-ส่งสารสนเทศ ระหว่างกันได้

ชุมสายโทรคมนาคม มีทั้งชุมสายภายในประเทศและชุมสายระหว่างประเทศ และชุมสายประจำที่และชุมสายเคลื่อนที่

องค์ประกอบทั้ง ๕ ประการดังกล่าว ทำให้เกิดระบบโทรคมนาคมที่ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกันโดยผ่านเครื่องรับ-ส่งโทรคมนาคมและอุปกรณ์ได้

ตารางที่ ๑ : องค์ประกอบของระบบโทรคมนาคม	
๑. เครื่องส่ง (Transmitter) ผู้ส่ง (Sender) อุปกรณ์ต้นทาง (Terminal)	➔ เครื่องรับ - ส่ง (Transceiver) ผู้ส่งและผู้รับ (Sender & Receiver) อุปกรณ์ต้นทาง - ปลายทาง (Terminal)
๒. เครื่องรับ (Receiver) ผู้รับ (Receiver) อุปกรณ์ปลายทาง (Terminal)	➔ เครื่องรับ - ส่ง (Transceiver) ผู้รับและผู้ส่ง (Receiver & Sender) อุปกรณ์ต้นทาง - ปลายทาง (Terminal)
๓. ชุมสาย (Switching)	➔ ชุมสายในประเทศ ชุมสายระหว่างประเทศ
๔. สื่อสัญญาณ (Transmission)	➔ สาย (Cable or Wire) คลื่นวิทยุ (Radio Wave or Wireless)
๕. สาร (Information) สารสนเทศ	➔ อักขระ ตัวเลข ตัวหนังสือ เครื่องหมาย สัญญาณ รหัส เสียง ภาพ

• โครงข่ายโทรคมนาคม

“โครงข่ายโทรคมนาคม” หมายถึง กลุ่มของเครื่องโทรคมนาคมที่ต่อถึงกันโดยตรง หรือโดยผ่านเครื่อง ชุมสายหรือเครื่องอื่นใด เพื่อการโทรคมนาคมระหว่างจุดหมายปลายทางที่กำหนด ด้วยระบบสาย ระบบคลื่นความถี่ ระบบแสง ระบบแม่เหล็กไฟฟ้าอื่น ระบบใดระบบหนึ่งหรือหลายระบบรวมกัน

โครงข่ายโทรคมนาคม จะแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ โครงข่ายทางสาย และโครงข่ายไร้สาย

๑. โครงข่ายทางสาย ประกอบด้วย โครงข่ายสายทองแดง โครงข่ายใยแก้วนำแสง เช่น โครงข่ายใยแก้วนำแสงตามเส้นทางรถไฟ โครงข่ายเคเบิลใต้น้ำในประเทศ โครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ เช่น โครงข่าย M-T โครงข่าย T.V.H โครงข่าย APCN โครงข่าย FLAG โครงข่าย TIS โครงข่าย SEA-ME-WE และโครงข่ายสายไฟฟ้า

๒. โครงข่ายไร้สาย ประกอบด้วย โครงข่ายคลื่นความถี่ (โครงข่ายระบบเชื่อมโยงไมโครเวฟ โครงข่ายเชื่อมโยงความถี่อื่น โครงข่ายสื่อสารเฉพาะกิจ) โครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ โครงข่ายไร้สาย WiFi โครงข่ายการสื่อสารผ่านดาวเทียม (โครงข่ายสื่อสารดาวเทียมระหว่างประเทศ และโครงข่ายสื่อสารดาวเทียมไทยคม) โครงข่ายคลื่นแสง และโครงข่ายคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าอื่น

ตารางที่ ๒ : โครงข่ายโทรคมนาคม	
โครงข่ายทางสาย	โครงข่ายไร้สาย
๑. โครงข่ายสายทองแดง (Copper Wire) ๒. โครงข่ายสายไฟฟ้า (Power Line) ๓. โครงข่ายใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) โครงข่ายสายทองแดงและโครงข่ายใยแก้วนำแสง มีลักษณะดังนี้ ๑. Domestic Landing Cable หรือ เคเบิลที่เชื่อมตามเสาตู้ขนานทางรถไฟ หรือวางในท่อใต้ดิน ๒. Domestic Submarine Cable หรือ เคเบิลที่เชื่อมใต้ทะเลในประเทศ ๓. International Submarine Cable หรือเคเบิลที่เป็นโครงข่ายใหญ่ เชื่อมข้ามประเทศผ่านใต้ท้องทะเล ๓.๑ โครงข่าย M-T ๓.๒ โครงข่าย T-V-H ๓.๓ โครงข่าย APCN ๓.๔ โครงข่าย FLAG ๓.๕ โครงข่าย TIS ๓.๖ โครงข่าย SEA-ME-WE	๑. โครงข่ายคลื่นความถี่ภาคพื้นโลก ๑.๑ โครงข่ายไมโครเวฟ ๑.๒ โครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ๑.๓ โครงข่ายความถี่อื่น ๑.๔ โครงข่ายสื่อสารเฉพาะกิจ (ทางน้ำ ทางบก ทางอากาศ) ๒. โครงข่ายคลื่นแสง ๓. โครงข่ายคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าอื่น ๔. โครงข่ายการสื่อสารผ่านดาวเทียม ๔.๑ โครงข่ายสื่อสารดาวเทียมระหว่างประเทศ ๔.๒ โครงข่ายสื่อสารดาวเทียมไทยคม ๔.๒.๑ THAICOM 1 ๔.๒.๒ THAICOM 2 ๔.๒.๓ THAICOM 3 ๔.๒.๔ THAICOM 4 หรือ IPSTAR ๔.๒.๕ THAICOM 5

หมายเหตุ:

M-T : Malaysia-Thailand

T-V-H : Thailand-Vietnam-Hong Kong

APCN : Asia Pacific Cable Network

FLAG : Fiber Optic Link Around the Globe

TIS : Thailand-Indonesia-Singapore

SEA-ME-WE : South East Asia-Middle East-Western Europe

● อุตสาหกรรมโทรคมนาคม

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมนับเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ อุตสาหกรรมโทรคมนาคมเกี่ยวข้องกับธุรกิจต้นน้ำจนถึงอุตสาหกรรมปลายน้ำ กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่อุตสาหกรรมการวิจัยและพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์โทรคมนาคม อุตสาหกรรมจำหน่ายเครื่องมือและอุปกรณ์โทรคมนาคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการนำเข้าและการนำออก อุตสาหกรรมการติดตั้งระบบโทรคมนาคม และที่สำคัญยิ่ง คือ อุตสาหกรรมการให้บริการโทรคมนาคม ซึ่งจะรวมถึงการให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคม และการให้บริการรับ-ส่งสารสนเทศ ทั้งในลักษณะบริการโทรคมนาคมประเภทประจำที่ และบริการโทรคมนาคมประเภทเคลื่อนที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งในปัจจุบันมีผู้ใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่มากถึงประมาณ ๕๐ ล้านเลขหมาย ในขณะที่โทรศัพท์ประจำที่มีประมาณเกือบ ๘ ล้านเลขหมาย

นอกจากนี้ ยังมีอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่ต่อเนื่องและเกี่ยวข้องกัน อย่างใกล้ชิด เช่น อุตสาหกรรมการลงทุน อุตสาหกรรมตลาดหุ้น อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งอุตสาหกรรมที่ปรึกษา อุตสาหกรรมการพัฒนาบุคลากร เป็นต้น

ตารางที่ ๓ : อุตสาหกรรมโทรคมนาคม

๑. อุตสาหกรรมการบริการ
๒. อุตสาหกรรมการจำหน่ายเครื่องมือและอุปกรณ์
๓. อุตสาหกรรมการวิจัยและพัฒนา
๔. อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์
๕. อุตสาหกรรมที่ปรึกษา
๖. อุตสาหกรรมการพัฒนาบุคลากร
๗. อุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นๆ

● อุตสาหกรรมบริการโทรคมนาคม : ผู้ให้บริการ

ผู้ให้บริการโทรคมนาคม ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง และส่งผลกระทบต่อสังคมและธุรกิจโทรคมนาคมมากที่สุดก็ว่าได้ ทั้งนี้ เพราะเป็นผู้ที่มีบทบาทในการให้บริการที่ดีหรือมีประสิทธิภาพ หรือเป็นผู้ให้บริการที่ต้องปรับปรุงแก้ไข อันมีส่วนทำให้ผู้ใช้บริการได้รับ บริการที่เหมาะสมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันหรือไม่ ผู้ให้บริการมี บทบาทที่สำคัญในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีโทรคมนาคม ผู้ให้บริการ เป็นผู้ที่สร้างโอกาสและอำนวยความสะดวกในด้านการติดต่อสื่อสาร ของประชาชน เป็นผู้ที่สร้างงานให้เกิดขึ้นในสังคม และเป็นผู้ที่มีส่วน อย่างสำคัญในการพัฒนาธุรกิจโทรคมนาคม ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ ผู้ให้บริการโทรคมนาคมยังมี บทบาทสำคัญในการส่งเสริมช่องทางแห่งการเรียนรู้ของประชาชนทั้ง ในด้านการประกอบธุรกิจ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการแข่งขันใน การให้บริการ และการประกอบกิจการโทรคมนาคมอื่นๆ ด้วย

อุตสาหกรรมบริการโทรคมนาคมของไทยนั้น มีประวัติยาวนานมากกว่า ๑๒๔ ปี ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ๔ ระยะ คือ

๑. ระยะเริ่มต้น (ราชการ)

กิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยเริ่มต้นขึ้นด้วยพระมหากษัตริย์คุณแห่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนา “กรมไปรษณีย์” และ “กรมโทรเลข” ขึ้นในโอกาสเดียวกัน เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๔๒๖ โดยกรมไปรษณีย์รับผิดชอบและผูกขาดในการให้บริการไปรษณีย์ และกรมโทรเลขรับผิดชอบและผูกขาดในการให้บริการโทรเลขและโทรศัพท์

การดำเนินงานของ “กรมไปรษณีย์” และ “กรมโทรเลข” นั้น ต่างก็เป็นงานบริการประชาชนด้านการติดต่อสื่อสารและมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ในปี พ.ศ. ๒๔๔๑ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมกรมไปรษณีย์และกรมโทรเลขเป็นกรมเดียวกัน เรียกชื่อใหม่ว่า “กรมไปรษณีย์โทรเลข” (Post and Telegraph Department)

นับแต่นั้นมา กรมไปรษณีย์โทรเลขได้เป็นหน่วยงานหลักของประเทศไทยในด้านกิจการสื่อสาร ไปรษณีย์ และกิจการโทรเลข และโทรศัพท์ และต่อมาเมื่อมีการพัฒนาเทคโนโลยีโดยใช้คลื่นวิทยุ จึงมีบริการวิทยุโทรเลข วิทยุโทรศัพท์ และวิทยุคมนาคมอื่นๆ เกิดขึ้นด้วย เช่น วิทยุติดต่อเรือเดินทะเล วิทยุการบินพลเรือน ตลอดจนวิทยุกระจายเสียงด้วย รวมทั้งกิจการบริหารคลื่นความถี่วิทยุ โดยทำหน้าที่ทั้งในฐานะผู้วางนโยบาย ควบคุม ดูแล และผูกขาดในการให้บริการโทรคมนาคมแก่ประชาชน

ส่วนในด้านบริการไปรษณีย์นั้น กรมไปรษณีย์โทรเลขมีหน้าที่ความรับผิดชอบครอบคลุมถึงการให้บริการด้านการรับ-ส่งเงิน

ทางชนาณัติทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งงานคลัง ออมสิน ซึ่งก็อยู่ในความรับผิดชอบของกรมไปรษณีย์โทรเลขด้วย

ในเวลาต่อมาได้เริ่มมีการแยกงานสำคัญๆ ในด้านต่างๆ ของ กรมไปรษณีย์โทรเลขออกไป จัดตั้งเป็นหน่วยงานที่มีการบริหารงาน ของตนเอง เพื่อความคล่องตัวและเติบโตได้อย่างเต็มที่ โดยในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้มีการแยกงานวิทยุกระจายเสียงไปจัดตั้งเป็นสำนักงาน โฆษณาการ (ต่อมาคือ กรมโฆษณาการ หรือ กรมประชาสัมพันธ์ ในปัจจุบัน) และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๙ ได้มีการแยกงานคลังออมสิน ออกไปจัดตั้งเป็น ธนาคารออมสิน รวมทั้งได้โอนกิจการวิทยุการบิน พลเรือนให้กรมการขนส่งดำเนินการ ซึ่งต่อมาในภายหลังได้จัดตั้งเป็น บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๑

๒. ระยะเริ่มเปลี่ยนแปลง (รัฐวิสาหกิจ)

การให้บริการด้านโทรคมนาคมของประเทศไทยภายใต้การ ดำเนินงานของกรมไปรษณีย์โทรเลข มีความเจริญก้าวหน้าตาม ลำดับ บริการทางด้านโทรเลข โทรศัพท์ และบริการด้านวิทยุ คมนาคมได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและมีการนำมาใช้ในการ ติดต่อสื่อสารทางธุรกิจการค้า การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลมากขึ้น เป็นผลให้รัฐบาลมีนโยบายในการที่จะพัฒนากิจการโทรคมนาคม ของไทยให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้มีการตราพระราชบัญญัติองค์การ โทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ อันมีผลให้มีการแยกงาน บริการโทรศัพท์ภายในประเทศจากกรมไปรษณีย์โทรเลขออกไป จัดตั้งเป็นหน่วยงานใหม่ มีชื่อว่า “องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย” และมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงคมนาคม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของกิจการโทรศัพท์ เพื่อ ประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน และดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับกิจการ

โทรศัพท์และธุรกิจที่ต่อเนื่อง ใกล้เคียง หรือเป็นประโยชน์แก่กิจการโทรศัพท์ โดยได้รับโอนสิทธิและหน้าที่ในการให้บริการในกิจการที่เกี่ยวข้องกับโทรศัพท์จากกรมไปรษณีย์โทรเลข อันเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่ง มาดำเนินการให้บริการแก่ประชาชน

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย หรือ “ทศท.” เป็นรัฐวิสาหกิจที่ผูกขาดการให้บริการโทรศัพท์ภายในประเทศไทยมาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงมีกฎหมายยกเลิกการผูกขาดกิจการของ ทศท.

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ รัฐบาลได้มีนโยบายให้แยกงานปฏิบัติการด้านบริการไปรษณีย์ บริการการเงิน บริการโทรศัพท์ ระหว่างประเทศ และบริการโทรคมนาคมอื่นๆ ออกไปจากกรมไปรษณีย์โทรเลข จึงได้มีพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ ออกมาใช้บังคับ มีผลให้มีการจัดตั้ง “การสื่อสารแห่งประเทศไทย” หรือ “กสท.” ขึ้น เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ โดยมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจที่ผูกขาดในการให้บริการไปรษณีย์ บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ และบริการโทรคมนาคมอื่นๆ นอกเหนือจากที่เป็นหน้าที่ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ดังนั้น การสื่อสารแห่งประเทศไทย จึงเป็นรัฐวิสาหกิจหน่วยงานที่สองที่ได้รับมอบภารกิจทางด้านโทรคมนาคม โดยได้รับโอนสิทธิและหน้าที่จากกรมไปรษณีย์โทรเลขมาดำเนินการ

การจัดตั้งหน่วยงานรัฐวิสาหกิจทั้งสองแห่งนี้ นับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งที่สำคัญของกิจการโทรคมนาคมไทย เนื่องจากมีการแยกหน่วยปฏิบัติการออกจากหน่วยนโยบายและแผน อย่างไรก็ตาม กิจการโทรคมนาคมไทยในช่วงนี้ก็ยังคงเป็นช่วงของการผูกขาด (Monopoly) การให้บริการกิจการโทรคมนาคมเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐ และอยู่ภายใต้การกำกับและควบคุมโดยฝ่ายบริหารภายใต้กฎเกณฑ์ของการบริหารราชการแผ่นดิน

๓. ระยะเริ่มการแข่งขันโดยทางอ้อม

จากการที่เทคโนโลยีโทรคมนาคมได้พัฒนาและมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและความต้องการใช้บริการทางด้านโทรคมนาคมของประชาชนเพิ่มมากขึ้น ในแต่ละปีมีจำนวนประชาชนลงทะเบียนหมายเลขโทรศัพท์เป็นจำนวนมาก และต้องรอคิวการติดตั้งโทรศัพท์นานเป็นเวลาหลายปี แต่ด้วยข้อจำกัดของการบริหารงานของรัฐบาลกิจ ทำให้องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยไม่สามารถให้บริการโทรศัพท์ได้อย่างเพียงพอและทันกับความต้องการ จึงได้มีการพิจารณาทบทวนแนวทางการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยการเปิดโอกาสและส่งเสริมให้เอกชนเข้าร่วมการงาน โดยการร่วมลงทุนในการสร้างโครงข่ายโทรคมนาคม แล้วโอนให้เป็นของหน่วยงานของรัฐ แล้วได้รับสิทธิในการให้บริการโทรคมนาคม รายได้ที่เกิดจากการให้บริการโทรคมนาคม ภาคเอกชนต้องแบ่งส่วนแบ่งรายได้ให้แก่รัฐตามอัตราที่ตกลงกัน เช่น ๒๐% หรือ ๒๕% ของรายได้ เป็นต้น สัญญาดังกล่าวจะมีลักษณะเป็น “สัญญา BTO” (Build-Transfer-Operate) เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพกฎหมายผูกขาดการให้บริการโทรคมนาคมในขณะนั้น โดยทั้งสองหน่วยงาน “ทศท.” และ “กสท.” ได้มีการทำสัญญาร่วมการงาน (Joint Venture) และร่วมลงทุนกับเอกชนหลายรูปแบบบริการ เช่น บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile) บริการโทรศัพท์ประจำที่ (Fixed Line) บริการระบบโครงข่ายใยแก้วนำแสง บริการวิทยุติดตามตัว เป็นต้น

ระยะนี้เป็นช่วงเวลาที่เริ่มมีการแข่งขันโดยทางอ้อมระหว่าง “ทศท.” “กสท.” และบริษัทเอกชนที่เป็นคู่สัญญาร่วมการงาน

ตารางที่ ๔ : การร่วมการงานและร่วมลงทุนระหว่างหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและเอกชน				
	โทรศัพท์ประจำที่	โทรศัพท์เคลื่อนที่		บริการโครงข่ายโทรคมนาคม
รัฐวิสาหกิจ	TOT	TOT	CAT	TOT
ภาคเอกชน (คู่สัญญา)	TRUE TT&T	AIS DPC	DTAC TRUEMOVE	COMLINK

อย่างไรก็ตาม ในระยะนี้ยังไม่มีผู้ให้บริการโทรคมนาคมรายใดได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม เป็นเพียงแต่ได้รับสิทธิในการครอบครองและใช้เครื่องอุปกรณ์และทรัพย์สินของโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อดำเนินการเท่านั้น ซึ่งทำให้ภาคเอกชนยังคงมีปัญหาในเรื่องความไม่คล่องตัว

ด้านกฎระเบียบ ข้อยกเว้น และต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามสัญญาร่วมการงานจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยและการสื่อสารแห่งประเทศไทยด้วยซึ่งยังคงผูกติดกับกระบวนการทางความคิดและยึดติดกับแนวปฏิบัติของราชการ ทำให้การขับเคลื่อนกลยุทธ์ในทางธุรกิจของภาคเอกชนไม่อาจดำเนินการได้อย่างคล่องตัว แต่การให้บริการโทรคมนาคมในระยะนี้ถือเป็นช่วงที่เริ่มมีการแข่งขันโดยทางอ้อม กล่าวคือ มีการแข่งขันระหว่างหน่วยงานของรัฐ คือ “ทศท.” และ “กสท.” กับภาคเอกชนคู่สัญญาร่วมการงาน และระหว่างภาคเอกชนด้วยกันเอง แต่ก็ยังคงเป็นการแข่งขันกันในช่วงจำกัดเพราะผู้ที่มีได้เป็นคู่สัญญาร่วมการงานจะไม่มีสิทธิในการแข่งขัน

๔. ระยะเวลาแข่งขันโดยตรง

กิจการโทรคมนาคมของไทยในระยะนี้ เป็นระยะที่เปลี่ยนแปลงจาก “ระบบผูกขาด” (Monopoly) ไปสู่ “ระบบการแข่งขัน” (Competition) ซึ่งเป็นไปตามกระแสโลก และภายใต้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องสร้างกฎเกณฑ์ สร้างกฎกติกาเพื่อรองรับการแข่งขันโดยเสรี พร้อมทั้งต้องเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ จากลักษณะ “การควบคุม” มาเป็น “ระบบการกำกับดูแล” เพื่อช่วยให้ธุรกิจโทรคมนาคมสามารถแข่งขันได้โดยเสรีอย่างเป็นธรรม

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมีบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ กำหนดให้มีการจัดตั้ง “องค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ” เพื่อทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ วิทยุและกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งยกเลิกอำนาจการผูกขาดการให้บริการกิจการโทรคมนาคม และเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมในการประกอบกิจการโทรคมนาคม

“มาตรา ๔๐ คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสาธารณะชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ

ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินการตามวรรคสอง ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้าน

การศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์ สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม”

เพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งบัญญัติให้มี “คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “กทช.” ซึ่งประกอบด้วย กรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งผ่านกระบวนการสรรหา และเลือกโดยวุฒิสภา และเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง “คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ” ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ พ.ศ. ๒๕๕๓ อันเป็นกฎหมายอนุวัติการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ เพื่อทำหน้าที่ กำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมของประเทศตามมาตรฐานสากลบนพื้นฐานความเป็นธรรม โปร่งใส และเท่าเทียมกัน ควบคู่กับการพัฒนา ศักยภาพอุตสาหกรรมโทรคมนาคมไทยให้ทันสมัย มีคุณภาพ มีบริการโทรคมนาคมกระจายโดยทั่วถึงในราคาที่เหมาะสม และสามารถปรับตัวทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้ยกเลิกการผูกขาดในกิจการโทรคมนาคมขององค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทยและการสื่อสารแห่งประเทศไทย และกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมต้องได้รับใบอนุญาตจาก กทช. รวมทั้งได้กำหนดกรอบและแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของ กทช. เพื่อส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

นับแต่ได้รับการแต่งตั้ง กทช. ได้เร่งปฏิบัติหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผน กฎกติกา ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆ เพื่อสร้างโอกาสและส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการโทรคมนาคม

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง ลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๘ ได้กำหนดให้ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม มี ๓ แบบ คือ แบบที่หนึ่ง แบบที่สอง และแบบที่สาม

(๑) ใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง ได้แก่ ใบอนุญาตสำหรับผู้ประกอบการโทรคมนาคมที่ไม่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง และเป็นกิจการที่มีลักษณะสมควรให้มีการบริการได้โดยเสรี ทั้งนี้ เมื่อผู้ประสงค์จะประกอบกิจการลักษณะดังกล่าวได้แจ้งให้คณะกรรมการทราบแล้ว คณะกรรมการต้องออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการได้

(๒) ใบอนุญาตแบบที่สอง ได้แก่ ใบอนุญาตสำหรับผู้ประกอบการโทรคมนาคมที่มีหรือไม่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์ให้บริการจำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคล หรือเป็นการประกอบกิจการที่ไม่มีผลกระทบต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรือต่อประโยชน์สาธารณะและผู้บริโภค ทั้งนี้ เมื่อผู้ประสงค์จะประกอบกิจการลักษณะดังกล่าวได้ปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์มาตรฐานที่คณะกรรมการประกาศกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว คณะกรรมการต้องออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการได้

(๓) ใบอนุญาตแบบที่สาม ได้แก่ ใบอนุญาตสำหรับผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการแก่บุคคลทั่วไปจำนวนมาก หรืออาจมีผลกระทบโดยนัยสำคัญต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรืออาจกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ หรือมีเหตุจำเป็นต้องคุ้มครองผู้บริโภคเป็นพิเศษ ทั้งนี้ เมื่อผู้ประสงค์จะประกอบกิจการลักษณะดังกล่าวได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการเห็นสมควรให้ออกใบอนุญาตแล้ว จึงจะประกอบกิจการได้

(รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)

นอกจากนี้ ยังมีประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ฉบับลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ กำหนดให้มีใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ต เป็น ๓ ประเภท เช่นเดียวกัน คือ

(๑) ใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง ได้แก่ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตประเภทที่ไม่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง เช่น บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service) และบริการอื่นใดที่คณะกรรมการเห็นสมควร

(๒) ใบอนุญาตแบบที่สอง ได้แก่ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่มีหรือไม่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์ให้บริการจำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคล หรือเป็นการประกอบกิจการที่ไม่มีผลกระทบโดยนัยสำคัญต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรือต่อประโยชน์สาธารณะและผู้บริโภค เช่น บริการสายเช่า (Leased Line) บริการระบบเครือข่ายข้อมูล (Switched Data Service) บริการแบนด์วิธ (Bandwidth Service) บริการศูนย์ข้อมูล (Data Center) และบริการอื่นใดที่คณะกรรมการเห็นสมควร

(๓) ใบอนุญาตแบบที่สาม ได้แก่ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการประกอบกิจการ

ที่มีวัตถุประสงค์ให้บริการแก่บุคคลทั่วไปจำนวนมาก หรืออาจมีผลกระทบโดยนัยสำคัญต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรืออาจกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ หรือมีเหตุจำเป็นต้องคุ้มครองผู้บริโภคเป็นพิเศษ เช่น บริการเกตเวย์ออกต่างประเทศ (International Gateway) บริการซุ่มสายอินเทอร์เน็ต (Internet Exchange) บริการเครือข่ายสื่อสารบรอดแบนด์ (Broadband Network Service) บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านโทรศัพท์ บริการสื่อสารร่วมระบบดิจิทัล (Integrated Service Digital Network : ISDN) บริการเข้าถึงเครือข่ายบรอดแบนด์ (Broadband Network Access Service) บริการวงจรเช่าระหว่างประเทศ (International Private Leased Circuit : IPLC) และบริการอื่นใดที่คณะกรรมการเห็นสมควร

กทข. ได้ออกใบอนุญาตในการประกอบกิจการโทรคมนาคม โดยเริ่มต้นด้วยการออกใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่หนึ่ง ฉบับแรก เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๘ และออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมให้แก่บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๘

ในปัจจุบัน (เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๐) กทข. ได้ออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมให้แก่ผู้ประกอบการโทรคมนาคมแล้วจำนวน ๕๔ ราย ซึ่งแบ่งออกเป็นผู้รับใบอนุญาตแบบที่ ๑ จำนวน ๓๕ ราย ผู้รับใบอนุญาตแบบที่ ๒ จำนวน ๗ ราย และผู้รับใบอนุญาตแบบที่ ๓ จำนวน ๑๒ ราย สำหรับใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตนั้น หลังจาก กทข. ได้ออกใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง ฉบับแรกให้แก่เอกชนเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๔๘ แล้ว ต่อมา (จนถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๐) ได้ออกใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตให้แก่ผู้ประกอบการรายอื่นเพิ่มเติมอีก รวมเป็น ๘๓ ราย ซึ่งแบ่งออกเป็นผู้รับใบอนุญาตแบบต่างๆ ดังแสดงไว้ในตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ : จำนวนผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมและให้บริการอินเทอร์เน็ต				
ผู้รับใบอนุญาต	แบบที่ ๑	แบบที่ ๒	แบบที่ ๓	รวม
กิจการโทรคมนาคม	๓๕	๗	๑๒	๕๔
อินเทอร์เน็ต	๗๒	๑๐	๑	๘๓
รวมใบอนุญาตทั้งหมด				๑๓๗

ดังนั้น ผู้ให้บริการโทรคมนาคมที่ได้รับใบอนุญาตโดยถูกต้องตามกฎหมายจาก กทช. จึงเริ่มเข้าสู่กระบวนการของการแข่งขันโดยตรง และได้มีผู้ที่สนใจขอรับใบอนุญาตเพิ่มขึ้นจนมีจำนวนผู้ให้บริการโทรคมนาคมมากมายหลายรูปแบบดังกล่าวข้างต้น

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากยังมีผู้ประกอบการบางรายที่ยังคงมีพันธกรณีในลักษณะสัญญาความร่วมมือการงานแบบ “BTO” ทำให้ยังไม่สามารถเข้าสู่กระบวนการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และของ กทช.

๕. ระยะเวลาแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

โดยที่ประเทศไทยได้ยื่นเสนอข้อผูกพันต่อองค์การการค้าโลก (World Trade Organization - WTO) ในการเปิดเสรีกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ประกอบกับเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ต้องยกเลิกการผูกขาด และส่งเสริมให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ดังนั้น กทช. ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมได้ตระหนักถึงความจำเป็นและความเร่งด่วนในการเตรียมความพร้อมใน

การเปิดเสรีโทรคมนาคม จึงได้ดำเนินการจัดทำระเบียบข้อบังคับหลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมและการกำกับดูแล เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยและนักลงทุนต่างชาติเกิดความมั่นใจว่า ในอนาคตอันใกล้นี้ การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมจะเกิดขึ้นโดยสมบูรณ์

อย่างไรก็ตาม การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมจะเกิดขึ้นโดยสมบูรณ์ได้ ย่อมจำเป็นต้องมีความเข้าใจและความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งผู้ที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายของรัฐ ผู้ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลผู้ประกอบการโทรคมนาคม ที่จะปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมในการประกอบธุรกิจโทรคมนาคมจะส่งผลดีต่อประเทศชาติและประชาชน โดยบริการโทรคมนาคมจะสามารถเข้าถึงประชาชนในทุกหมู่บ้าน ตำบล และพื้นที่ห่างไกลทั่วประเทศ ประชาชนจะมีทางเลือกมากขึ้นและได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากบริการที่ดี มีคุณภาพ ด้วยอัตราค่าบริการที่เป็นธรรม

● ผู้ใช้บริการโทรคมนาคมและอินเทอร์เน็ต

ในปัจจุบันผู้ใช้บริการโทรคมนาคมในประเทศไทยมีจำนวนประมาณ ๕๘ ล้านเลขหมาย โดยแบ่งออกเป็นเลขหมายสำหรับโทรศัพท์ประจำที่ที่มีการติดตั้งแล้ว มีจำนวนประมาณ ๘ ล้านเลขหมาย ซึ่งมีผู้ใช้เพียงประมาณ ๗ ล้านเลขหมายเท่านั้น ในขณะที่จำนวนเลขหมายสำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งได้มีการจัดสรรแล้วประมาณ ๖๗ ล้านเลขหมาย และมีผู้ใช้มากถึงประมาณ ๕๐ ล้านเลขหมาย สำหรับผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต มีจำนวนประมาณ ๑๓ ล้านราย ดังแสดงไว้ในตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ : จำนวนผู้ใช้บริการโทรคมนาคมและอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย					
ผู้ใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ (ล้านเลขหมาย)		ผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (ล้านเลขหมาย)			ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต (ล้านราย)
กรุงเทพ และ ปริมณฑล	ต่างจังหวัด	AIS	DTAC	TrueMove	
๔	๔	๓๐.๑๙	๒๑.๗๗	๑๖	๑๓
มีผู้ใช้ = ๗.๑๙		มีผู้ใช้ = ๕๐			

ผู้ให้บริการในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมจึงนับเป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นผู้ให้บริการรายเก่า รายใหม่ รายเล็ก หรือรายใหญ่ นอกจากนี้ ผู้ประกอบกิจการด้านการให้บริการมีผลสำคัญต่อการสร้างงานและพัฒนาอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องด้วย เช่น ด้านการเงิน การลงทุน การประกันภัย เป็นต้น

● อุตสาหกรรมการจำหน่ายเครื่องมือและอุปกรณ์โทรคมนาคม

การประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมการจำหน่ายเครื่องมือและอุปกรณ์โทรคมนาคมสามารถแบ่งออกเป็นอุตสาหกรรมเครื่องส่ง อุตสาหกรรมเครื่องรับ อุตสาหกรรมเครื่องรับ-ส่ง ทั้งแบบประจำที่ และเคลื่อนที่ เช่น เครื่องโทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น อุตสาหกรรมสื่อสัญญาณ เช่น สายทองแดง โยแก้วนำแสง และดาวเทียมสื่อสาร อุตสาหกรรมเกี่ยวกับ content หรือสาระที่เป็นเนื้อหาของรายการ รวมทั้งอุตสาหกรรมด้านซุ่มสาย นอกจากนี้

เครื่องโทรคมนาคมและอุปกรณ์ที่ใช้อยู่ในประเทศไทยส่วนใหญ่ เป็นการนำเข้าจากต่างประเทศ โดยสามารถแบ่งอุตสาหกรรมของ เครื่องโทรคมนาคมและอุปกรณ์ออกเป็นส่วนๆ ได้ คือ อุปกรณ์ของผู้ใช้งาน เช่น เครื่องรับ เครื่องส่ง เครื่องรับ-ส่ง อุปกรณ์ของผู้ให้บริการ เช่น อุปกรณ์สื่อนำสัญญาณ อุปกรณ์ชุมสาย (สถานีภาคพื้นดิน cable landing station) และอุปกรณ์เสริมต่างๆ ในการใช้งาน เช่น บัตรโทรศัพท์ และแบตเตอรี่ เป็นต้น

ตารางที่ ๗ : อุตสาหกรรมการจำหน่ายเครื่องมือและอุปกรณ์โทรคมนาคม	
๑. เครื่องรับ	ประจำที่ เคลื่อนที่
๒. เครื่องส่ง	ประจำที่ เคลื่อนที่
๓. เครื่องรับ - ส่ง	ประจำที่ เคลื่อนที่
๔. สื่อนำสัญญาณ	
๔.๑ สายทองแดง	ภาคพื้นดิน ใต้น้ำ
๔.๒ โยแก้วนำแสง	ภาคพื้นดิน ใต้น้ำ
๔.๓ ดาวเทียมสื่อสาร	ภายในประเทศ ระหว่างประเทศ
๕. ชุมสาย	ประจำที่ เคลื่อนที่
๖. อุปกรณ์อื่นๆ	
๖.๑ สิ่งอำนวยความสะดวก	ประจำที่ เคลื่อนที่
๖.๒ บัตร แบตเตอรี่ ฯลฯ	

อุตสาหกรรมการจำหน่ายเครื่องมือและอุปกรณ์โทรคมนาคม สามารถสร้างรายได้และการลงทุนจำนวนมากเช่นกัน หากลอง คำนวณจากตัวเลขผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทยในปัจจุบัน ซึ่งมีจำนวนประมาณ ๕๐ ล้านคน นั้นหมายถึง อย่างน้อยผู้ใช้บริการจะต้องซื้อโทรศัพท์เคลื่อนที่ จำนวน ๕๐ ล้านเครื่อง หากคิด

ราคาเฉลี่ยต่อเครื่องของโทรศัพท์เคลื่อนที่ เครื่องละ ๑,๐๐๐ บาท จะมีเงินตราไหลออกนอกประเทศเป็นจำนวนเงินค่าเครื่องโทรศัพท์ถึงประมาณ ๕๐,๐๐๐ ล้านบาท

● อุตสาหกรรมการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการผลิตไม่ว่าในสาขาใด ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาโทรคมนาคม ซึ่งผลผลิตที่เกิดจากความรู้ ความสามารถและความสำเร็จในการวิจัยและพัฒนานั้น มีมูลค่าที่สูงมาก เนื่องจากผลิตภัณฑ์ทั้งในด้าน Hardware และ Software ต่างก็มีราคาสูงสร้างรายได้แก่ผู้ผลิตได้มาก นอกจากนี้ ยังสามารถเปิดโอกาสให้มีการสร้างงาน สร้างธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อันมีผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศโดยรวมด้วย

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าเสียดายว่า เครื่องมือและอุปกรณ์โทรคมนาคมทั้งในลักษณะแยกส่วน และที่เป็นระบบโทรคมนาคม มีการวิจัยและพัฒนาและผลิตขึ้นในประเทศไทยน้อยมาก ส่วนใหญ่แล้วเป็นการนำเข้าหรือสั่งซื้อเพื่อนำมาใช้งาน หรือนำมาประกอบธุรกิจ ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีผลดีในการสร้างงานและสร้างธุรกิจ แต่ในขณะเดียวกันก็มีผลเสียที่ประเทศชาติต้องสูญเสียเงินตราออกนอกประเทศเป็นจำนวนมหาศาล

ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมโทรคมนาคม คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ได้ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคมให้สามารถแข่งขันในประเทศและต่างประเทศได้ โดยสนับสนุนให้มีการวิจัย พัฒนา ผลิต และประกอบเครื่องอุปกรณ์ชิ้นส่วนโทรคมนาคมในประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ กทช. ได้จัดตั้ง

สถาบันวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunications Research and Industrial Development Institute - TRIDI) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการวิจัยและพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อให้มีกิจการด้านการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการพัฒนาอุตสาหกรรม การผลิตด้านโทรคมนาคมและอุตสาหกรรมโทรคมนาคมต่อเนื่องขึ้น ในประเทศไทย และให้ TRIDI เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนและแสดงผล งานความคิดสร้างสรรค์ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ อุตสาหกรรมโทรคมนาคม และอุตสาหกรรม ต่อเนื่องอีกด้วย

● อุตสาหกรรมต่อเนื่อง

ตารางที่ ๘ : อุตสาหกรรมต่อเนื่อง	
๑. อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์	ผลิต จำหน่าย
๒. อุตสาหกรรมด้านเนื้อหาสาระ	เนื้อหาสาระหลัก บริการเสริม
๓. อุตสาหกรรมบริการประกันภัย	การประกันภัย
๔. ธนาคารและสถาบันการเงิน	การกู้ยืม การค้าประกัน
๕. ตลาดหุ้น	การลงทุน การระดมทุน
๖. กิจการกระจายเสียง	วิทยุกระจายเสียง กระจายเสียงทางสาย
๗. กิจการโทรทัศน์	วิทยุโทรทัศน์ โทรทัศน์ทางสาย
๘. เทคโนโลยีสารสนเทศ	พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ

นอกจากอุตสาหกรรมต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว กิจการ โทรคมนาคมยังก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องอีกมากมาย (ดังแสดง ไว้ในตารางที่ ๘) ซึ่งการขยายตัวของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมอย่าง

รวดเร็ว ทำให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่างๆ ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิตและจำหน่ายซอฟต์แวร์ เช่น อุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Consultancy) และการพัฒนาระบบ (Systems Development) เป็นต้น อุตสาหกรรมด้านเนื้อหาสาระ เช่น การจัดทำเนื้อหาสาระหลัก หรือบริการเสริมโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่างๆ อุตสาหกรรมการประกันภัย เช่น การประกันภัยดาวเทียม (ตัวดาวเทียม การยิงดาวเทียม การสร้างดาวเทียม การขนส่งดาวเทียมไปยังฐานยิงจรวด เป็นต้น) ธนาคารและสถาบันการเงิน เช่น การกู้ยืมเงินเพื่อลงทุนสร้างโครงข่ายโทรคมนาคม นอกจากนี้ยังมีการลงทุน และการระดมทุนในตลาดหุ้นเพื่อนำเงินไปขยายกิจการ อุตสาหกรรมการกระจายเสียงและโทรทัศน์ เช่น กิจการวิทยุกระจายเสียง การกระจายเสียงทางสาย กิจการวิทยุโทรทัศน์ และโทรทัศน์ทางสาย เป็นต้น รวมทั้งอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมต่อเนื่องหลายอย่างมีเทคโนโลยีและการลงทุนสูง และกรรมวิธีการผลิตที่ซับซ้อน ดังนั้น รัฐบาลควรส่งเสริมให้เกิดการลงทุนโดยต่างชาติหรือร่วมลงทุนระหว่างคนไทยและต่างชาติที่เป็นเจ้าของเทคโนโลยี ในขณะที่ผู้ประกอบการธุรกิจโทรคมนาคมก็จะได้พันธมิตรร่วมทุนจากต่างประเทศ และได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีอันทันสมัยเพื่อนำมาพัฒนาธุรกิจให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะขยายตลาดไปสู่ภูมิภาคอื่นอย่างกว้างขวาง

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมสามารถดึงดูดเงินลงทุนจำนวนมากทั้งจากนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากข้อมูลการลงทุนเฉพาะการซื้อขาดหุ้นโทรคมนาคมในหนึ่งวัน ในตลาดหลักทรัพย์ของไทย ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ (ดังแสดงไว้ในตารางที่ ๙) ซึ่งคิดเป็นมูลค่าประมาณ ๕๓๖ ล้านบาท ซึ่งการลงทุนใน

อุตสาหกรรมนี้ บริษัทผู้ให้บริการโทรคมนาคมสามารถนำเงินลงทุนไปพัฒนาบริการและขยายโครงข่ายเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับบริการที่ดี ตลอดจนเป็นการสร้างงานในภาพรวมของประเทศอีกด้วย

ตารางที่ ๙ : ข้อมูลการลงทุน (หุ้นโทรคมนาคม) ในตลาดหลักทรัพย์ไทย			
บริษัท		ปริมาณ (หุ้น)	มูลค่า
ADVANCED INFO SERVICE	ADVANCE	๒,๗๗๗,๗๐๐	๒๔๕,๘๓๗,๐๐๐
TOTAL ACCESS COMMUNICATION	DTAC	๓๖๓,๓๐๐	๑๓,๑๘๕,๐๐๐
JASMIN TELECOM SYSTEMS	JTS	๕๔,๖๐๐	๘๘,๐๗๐
SAMART CORPORATION	SAMART	๓,๙๖๐,๕๐๐	๒๗,๙๑๕,๐๐๐
SAMART TELCOMS	SAMTEL	๔๘,๐๐๐	๓๖๒,๐๐๐
SHIN SATELLITE	SATTEL	๓,๙๔๘,๑๐๐	๔๐,๐๔๓,๖๔๐
SHIN CORPORATION	SHIN	๗,๔๐๐	๑๘๕,๐๐๐
SAMART I-MOBILE	SIM	๓๑๔,๕๐๐	๕,๖๓๑,๐๐๐
TRUE CORPORATION	TRUE	๓๐,๕๗๗,๔๐๐	๒๐๓,๑๗๘,๐๐๐
TT&T	TT&T	๕,๙๗๗,๓๐๐	๖,๐๖๗,๐๐๐
(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐)		๔๘,๐๒๘,๘๐๐	๕๓๖,๔๒๔,๗๑๐

หากพิจารณาอัตราการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น จากตารางที่ ๑๐ จะเห็นได้ว่าราคาหุ้นของผู้ให้บริการโทรคมนาคมรายใหญ่ในญี่ปุ่น ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ มีการซื้อขายในหนึ่งวัน มีราคาการซื้อขายต่อหุ้นสูงมาก สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นในการลงทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมของประเทศญี่ปุ่น รวมถึงการพัฒนา

ธุรกิจอุตสาหกรรมบริการโทรคมนาคมและการขยายการลงทุนในอุตสาหกรรมดังกล่าวด้วย

ตารางที่ ๑๐ : ข้อมูลการลงทุน (หุ้นโทรคมนาคม) ในตลาดหลักทรัพย์ญี่ปุ่น		
บริษัท	ราคาต่อหุ้น (YEN)	PREVIOUS CLOSE (YEN)
KDDI	๗๖๕๐๐๐	๗๖๕๐๐๐
NTT	๔๔๘๐๐๐	๔๑๔๐๐๐
NTT DATA	๔๘๖๐๐๐	๔๙๗๐๐๐
NTT DOCOMO	๑๖๙๐๐๐	๑๖๗๐๐๐

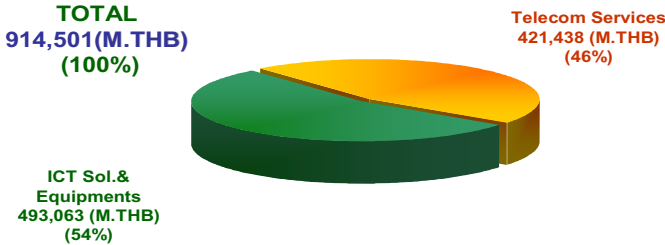
(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐)

● สรุป

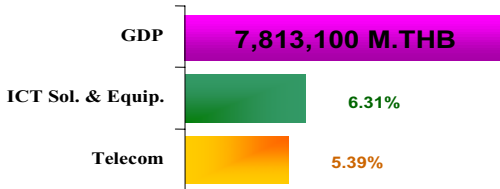
จากข้อมูลการสำรวจตลาดอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและโทรคมนาคม (ICT) ในประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ พบว่า มีมูลค่าตลาด ประมาณ ๙๑๔,๕๐๑ ล้านบาท แบ่งเป็นบริการต่างๆ ด้านโทรคมนาคม จำนวน ๔๒๑,๔๓๘ ล้านบาท (๔๖%) และด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT Solution and Equipments) จำนวน ๔๙๓,๐๖๓ ล้านบาท (๕๔%) ขนาดการใช้จ่ายด้าน ICT ที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงระดับความสำคัญของกลุ่มอุตสาหกรรมนี้ในประเทศไทยอีกด้วย

Thailand ICT Industry –2006: ICT

ICT Industry year 2006 (M.TH.B)

ICT Revenue to GDP 2006 (M.TH.B)

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมมีความสำคัญในการสร้างเสริมขีดความสามารถของผู้ประกอบการในการแข่งขันและในการสร้างกิจกรรมใหม่ๆ รวมทั้งเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับวงเงินลงทุนที่สูงมาก จำนวนนับแสนล้านบาท ก่อให้เกิดการสร้างงานจำนวนมากในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นในด้านกาวิจัยและพัฒนา การผลิตและจำหน่ายอุปกรณ์โทรคมนาคม หรืออื่นๆ อีกมากมาย นอกจากนี้ ยังเพิ่มช่องทางในการให้บริการต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้บริโภคมากขึ้นทั้งในด้าน การติดต่อสื่อสาร การศึกษา สาธารณสุข ความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น

ในปัจจุบัน เทคโนโลยีโทรคมนาคม อุตสาหกรรมโทรคมนาคม และกิจการโทรคมนาคม มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง และไร้พรมแดน มนุษย์ทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันข้าม

ประเทศและข้ามชาติได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ทำให้เกิดความคล่องตัวในการทำธุรกิจต่างๆ และมีการควมรวมกิจการ ซึ่งแน่นอนว่าอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศได้ อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีมีความเป็นกลาง ต้องใช้ประโยชน์ในทางที่ถูกต้อง ไม่ใช่ใช้อย่างฟุ่มเฟือย เพราะถึงแม้เทคโนโลยีจะมีคุณอนันต์ แต่ก็ก็มีโทษมหันต์หากนำไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม ดังนั้น คนไทยควรจะอยู่กับเทคโนโลยีให้ได้อย่างมีความสุข

เอกสารอ้างอิง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐
๒. พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
๓. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
๔. ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขอรับใบอนุญาต การให้บริการอินเทอร์เน็ต ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๘
๕. ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง ลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม ที่ต้องได้รับใบอนุญาต ประกอบกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๘
๖. website: <http://www.ntc.or.th>
๗. website: <http://www.set.or.th>
๘. website: <http://www.tse.or.jp>
๙. website: <http://tridi.ntc.or.th>
๑๐. website: <http://www.idc.com>

ภาคผนวก ๑

**ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขอรับใบอนุญาต
การให้บริการอินเทอร์เน็ต**

ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขอรับใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ต

โดยที่พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕๑ (๔) และ (๕) ประกอบกับพระราชบัญญัติ การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๑ กำหนดให้การพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งอำนาจในการกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับกรอนุญาตการประกอบกิจการโทรคมนาคมเป็นอำนาจของคณะกรรมการ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) และการให้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นการประกอบกิจการ โทรคมนาคมประเภทหนึ่งซึ่งคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติได้มีมติเห็นชอบกับนโยบาย การให้บริการอินเทอร์เน็ตในการประชุมเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ดังนั้น เพื่อให้การยื่นขออนุญาต การให้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นไปโดยมีหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ที่ชัดเจนแน่นอน และสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓๒/๒๕๔๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘ และวันจันทร์ที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงได้ลงมติเห็นชอบให้ประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการขอรับใบอนุญาต การให้บริการอินเทอร์เน็ตไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การใช้บังคับ

บรรดาประกาศ ระเบียบ หรือข้อตกลงใดที่ได้ทำขึ้นก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปตราบเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ประกาศกำหนดในประกาศ ฉบับนี้ จนกว่าประกาศ ระเบียบ หรือข้อตกลงนั้นจะสิ้นสุด

ข้อ ๒ วันมีผลใช้บังคับ

ประกาศนี้มีผลใช้บังคับนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“อินเทอร์เน็ต” หมายความว่า เครื่องข่ายคอมพิวเตอร์ และ/หรืออุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ ที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายทั่วโลก และมี การสื่อสารข้อมูลโดยใช้นาตรฐานอินเทอร์เน็ตโปรโตคอล (Internet Protocol หรือ Transmission Control Protocol/Internet Protocol : TCP/IP) ร่วมกัน

“ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต” หมายความว่า บุคคลซึ่งให้บริการการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและบริการที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ใช้บริการที่เป็นบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ผ่านการเชื่อมต่อใด ๆ โดยผู้ใช้บริการจะต้องมีบัญชีการใช้งานกับผู้ให้บริการก่อน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติมอบหมาย

ข้อ ๔ โบนัสจากการให้บริการอินเทอร์เน็ต

ใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตมี ๑ แบบ ดังต่อไปนี้

๔.๑ ใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง ได้แก่ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตประเภทที่ไม่มีโครงข่ายโทรคมนาคม เป็นของตนเอง เช่น บริการอินเทอร์เน็ต (Internet service) และบริการอื่นใดที่คณะกรรมการเห็นสมควร

๔.๒ ใบอนุญาตแบบที่สอง ได้แก่ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่มีหรือไม่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์ให้บริการจำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคล หรือเป็นการประกอบกิจการที่ไม่มีผลกระทบต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรือต่อประโยชน์สาธารณะและผู้บริโภค เช่น บริการสายเช่า (Leased Line) บริการระบบเครือข่ายข้อมูล (Switched Data Service) บริการแบนด์วิธ (Bandwidth Service) บริการศูนย์ข้อมูล (Data Center) และบริการอื่นใดที่คณะกรรมการเห็นสมควร

๔.๓ ใบอนุญาตแบบที่สาม ได้แก่ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์ให้บริการแก่บุคคลทั่วไปจำนวนมาก หรืออาจมีผลกระทบต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรืออาจกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ หรือมีเหตุจำเป็นต้องคุ้มครองผู้บริโภคเป็นพิเศษ เช่น บริการเกตเวย์ออกต่างประเทศ (International Gateway) บริการชุมสายอินเทอร์เน็ต (Internet Exchange) บริการเครือข่ายสื่อสารบรอดแบนด์ (Broadband Network Service) บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านโทรศัพท์ บริการสื่อสารร่วมระบบดิจิทัล (Integrated Service Digital Network : ISDN) บริการเข้าถึงเครือข่ายบรอดแบนด์ (Broadband Network Access Service) บริการวงจรเช่าระหว่างประเทศ (International Private Leased Circuit : IPLC) และบริการอื่นใดที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ในการขอรับใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่สองที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง และแบบที่สาม ถ้าการประกอบกิจการนั้นต้องมีการใช้คลื่นความถี่ หรือใช้ทรัพยากรโทรคมนาคม เช่น เลขหมายโทรคมนาคม ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และได้รับอนุญาตให้ใช้ทรัพยากรโทรคมนาคมนั้นตามเกณฑ์เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประกาศกำหนดด้วย และต้องอยู่ภายใต้พันธกรณีการจัดให้มีบริการโดยทั่วถึงตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคมด้วย

การยื่นขอใบอนุญาตการให้บริการเกตเวย์ออกต่างประเทศ (International Gateway) บริการวงจรเช่าระหว่างประเทศ (International Private Leased Circuit : IPLC) และบริการชุมสายอินเทอร์เน็ต (Internet Exchange) แบบที่สาม ให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขและเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนดเป็นการเฉพาะคราวต่อไป

ข้อ ๕ ขอบเขตการอนุญาต

ผู้ประสงค์ประกอบกิจการที่ต้องมีใบอนุญาตตามข้อ ๔ ตั้งแต่หนึ่งแบบขึ้นไป จะต้องยื่นขอรับใบอนุญาตให้ครบทุกแบบ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการยื่นขอใบอนุญาตหลายแบบให้มีการจัดแยกบัญชี การบริหารจัดการของแต่ละใบอนุญาตออกจากกันเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบภายหลัง

ใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตตามข้อ ๔ ไม่รวมถึงการให้บริการเสียงผ่านการให้บริการอินเทอร์เน็ต (Voice over Internet Protocol หรือ Internet telephony) จนกว่าคณะกรรมการจะได้ประกาศกำหนดต่อไป

ข้อ ๖ ระยะเวลาใบอนุญาต

เว้นแต่คณะกรรมการเห็นสมควรเป็นอย่างอื่น ใบอนุญาตแต่ละแบบมีระยะเวลาดังต่อไปนี้

๖.๑ ใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง มีระยะเวลาหนึ่งปี

๖.๒ ใบอนุญาตแบบที่สอง มีระยะเวลาไม่เกินห้าปี

๖.๓ ใบอนุญาตแบบที่สาม มีระยะเวลาไม่เกินสิบปี

กรณีการต่ออายุใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตล่วงหน้าสิบห้าวันก่อนวันที่ใบอนุญาตเดิมหมดอายุ และใบอนุญาตแบบที่สองและแบบที่สาม ให้ยื่นคำขอต่ออายุล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันที่ใบอนุญาตเดิมหมดอายุ

ผู้รับใบอนุญาตทุกแบบที่ประสงค์จะเลิกกิจการให้แจ้งคณะกรรมการทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และในระหว่างอายุใบอนุญาตถ้าผู้รับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะให้บริการสำหรับบริการที่ได้รับอนุญาตรายการใดอีกต่อไป ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวัน พร้อมทั้งต้องนำส่งแผนการบริหารจัดการผู้ใช้บริการมิให้มีผลกระทบต่อการใช้บริการก่อนการระงับการให้บริการดังกล่าว

ข้อ ๗ คุณสมบัติผู้ขอรับใบอนุญาต

ผู้ขอรับใบอนุญาตในแต่ละแบบจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ รวมทั้งต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

๗.๑ ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องมีสภาพนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หรือได้รับการรับรองสภาพนิติบุคคลตามกฎหมายไทย

๗.๒ ไม่เคยถูกระงับ ชกเลิก หรือเพิกถอนใบอนุญาตโดยคณะกรรมการมาก่อน เพราะเหตุที่ดำเนินการจัดตั้งเงินไว้ในใบอนุญาต

๗.๓ ไม่เป็นผู้ถูกพิทักษ์ทรัพย์ตามคำสั่งศาล หรือถูกร้องขอให้มีการฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย อันเป็นเหตุให้เจ้าหนี้หรือบุคคลที่สามซึ่งแต่งตั้งโดยเจ้าหนี้ทำหน้าที่บริหารแทนกรรมการชุดเดิม หรือเข้าสู่กระบวนการล้มละลาย หรือถูกศาลพิพากษาและมีคำสั่งให้ยึดทรัพย์เพื่อบังคับคดีเหนือทรัพย์สินของผู้ขอรับใบอนุญาตด้วยประการใดตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง อันเกี่ยวข้องการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล

๗.๔ บุคคลผู้เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้ขอรับใบอนุญาตต้องไม่เคยถูกศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดตามกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา หรือล้มละลายหรือถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

ข้อ ๘ ขั้นตอนการขอรับใบอนุญาต

ผู้ประสงค์ขอรับใบอนุญาตให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๘.๑ กรอกแบบคำขอรับใบอนุญาตตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดแนบท้ายประกาศฉบับนี้ โดยระบุว่าขอรับใบอนุญาตแบบใด และต้องแจ้งลักษณะหรือประเภทที่จะดำเนินการให้ชัดเจน

๘.๒ ให้ยื่นคำขอและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตามความในข้อ ๕ ให้ครบถ้วน พร้อมทั้งสำเนา ๒ ชุดมายังเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง หรือทางไปรษณีย์ตอบรับ

๘.๓ ผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตต้องชำระค่าดำเนินการตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้แล้วเสร็จ ณ วันที่ยื่นคำขอและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ

๘.๔ คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาอนุญาตให้ผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตทราบ และให้ผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าใช้จ่ายอื่นใดตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้แล้วเสร็จภายในสิบสี่วันนับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งตอบจากคณะกรรมการ มิเช่นนั้นจะถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตสละสิทธิ

ในกรณียื่นขอใบอนุญาตหลายแบบ ให้แยกดำเนินการยื่นขอใบอนุญาตแต่ละแบบออกจากกัน ข้อ ๕ เอกสารหลักฐานที่ต้องใช้

ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ผู้มีความประสงค์ขอรับใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ต ต้องนำเสนอเอกสารหลักฐาน เพื่อให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติพิจารณา ดังต่อไปนี้

๘.๑ แบบคำขอที่กรอกรายละเอียดครบถ้วน ตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดแนบท้ายประกาศนี้

๘.๒ สำหรับผู้ขอรับใบอนุญาตแบบที่สองที่มีแผนการลงทุนหรือมูลค่าของสินทรัพย์ ณ เวลาที่ยื่นคำขอรับอนุญาตเกินกว่า ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สิบล้านบาท) และผู้ขอรับใบอนุญาตแบบที่สาม ให้แนบเอกสารหลักฐานรับรองสภาพนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หรือได้รับการรับรองสภาพนิติบุคคลตามกฎหมายไทย รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลนิติบุคคล (Corporate profile) ดังกำหนดใน (ก) (ข) (ค) และ (ง) ต่อไปนี้

(ก) รายละเอียดเกี่ยวกับบริษัทย่อย

ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องแจกแจงรายละเอียดบริษัทย่อย ที่เคยได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการ หรือกำลังดำเนินการขอรับใบอนุญาต หรือทำธุรกิจเกี่ยวข้องกับบริษัท

ผู้ขอรับใบอนุญาต ในกรณีที่บริษัทที่ผู้ขอรับใบอนุญาต ถือหุ้นในบริษัทช้อยดังกล่าว ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของทุนชำระแล้วของบริษัทนั้น

(ข) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่และผู้ถือหุ้นไขว้

ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องแจกแจงโครงสร้างการถือหุ้นซึ่งรวมทั้งผู้ถือหุ้นรายใหญ่ รายเล็ก ที่ถือหุ้นระหว่างร้อยละ ๕ - ร้อยละ ๑๐ และโครงสร้างธุรกิจที่ผู้ถือหุ้นทำเฉพาะเท่าที่เกี่ยวเนื่องกับบริการโทรคมนาคม รวมถึงโครงสร้างการถือหุ้นไขว้ถ้าทำได้

“ผู้ถือหุ้นรายใหญ่” หมายถึง ผู้ถือหุ้น ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมในบริษัทที่ขอรับใบอนุญาต รวมกันเกินกว่าร้อยละ ๑๐ ของทุนชำระแล้วของบริษัทที่ขอรับใบอนุญาต ทั้งนี้ การถือหุ้นดังกล่าวให้นับรวมถึงหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย

“การถือหุ้นไขว้” หมายความว่า การที่บริษัท ห้างหุ้นส่วน หรือนิติบุคคลอื่นใด ตั้งแต่สองรายขึ้นไปถือหุ้นซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเกาะกลุ่มทางธุรกิจ หรือเพื่อการสร้างโครงสร้างของกลุ่มบริษัท ห้างหุ้นส่วน หรือนิติบุคคลนั้น โดยเฉพาะโครงสร้างในลักษณะของบริษัทโฮลดิ้ง หรือการทำธุรกรรมแบบเครือข่ายที่มีบริษัท ห้างหุ้นส่วน หรือนิติบุคคลหนึ่งทำหน้าที่ควบคุมนโยบายการบริหาร การเงิน การจัดการ จนยากแก่การตรวจสอบการเป็นเจ้าของ หรือความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทย่อย

(ค) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้อง

ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องแจกแจงความเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นในฐานการเงินกล่าวคือ บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันดังต่อไปนี้

(๑) ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลที่บริษัทที่ขอรับใบอนุญาตเป็นหุ้นส่วน

(๒) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่บริษัทที่ขอรับใบอนุญาตเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดที่มีหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของหุ้นทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัด

(๓) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่บริษัทที่ขอรับใบอนุญาตหรือห้างหุ้นส่วนตาม (๑) หรือ (๒) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น หรือ

หน้า ๑๘

เล่ม ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๔๕ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๘

(๔) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่บริษัทที่ขอรับใบอนุญาตหรือห้างหุ้นส่วนตาม (๑) หรือ (๒) หรือบริษัทตาม (๓) ถือหุ้นรวมกันเกินกว่าร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

(๕) นิติบุคคลที่บริษัทที่ขอรับใบอนุญาตสามารถมีอำนาจในการจัดการในฐานะเป็นผู้แทนของนิติบุคคลนั้น

(ง) รายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องแสดงรายชื่อและรายละเอียดของบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน กล่าวคือ

(๑) ผู้บริหารและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องทางเครือญาติกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ผู้มีอำนาจควบคุมหรือกำกับดูแลกิจการของบริษัท หรือบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทที่ขอรับใบอนุญาต หรือบริษัทย่อย รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องและญาติสนิทของบุคคลดังกล่าว

(๒) นิติบุคคลใด ๆ ที่มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมเป็นบุคคลดังต่อไปนี้ของบริษัทที่ขอรับใบอนุญาต หรือบริษัทย่อย

(๒.๑) ผู้บริหาร

(๒.๒) ผู้ถือหุ้นรายใหญ่

(๒.๓) ผู้มีอำนาจควบคุม กำกับดูแล หรือเป็นผู้กระทำการแทน

(๒.๔) บุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุม กำกับดูแล หรือเป็นผู้กระทำการแทน

(๒.๕) ผู้ที่เกี่ยวข้องและญาติสนิทของบุคคลตาม (ก) ถึง (ง)

(๓) บุคคลใด ๆ ที่โดยพฤติการณ์บ่งชี้ได้ว่าเป็นผู้ทำการแทน หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลตาม (๑) ถึง (๒) ต่อการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย การจัดการ หรือการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ หรือบุคคลอื่นที่มีพฤติการณ์ทำนองเดียวกัน เช่น ที่ปรึกษา ผู้ประสานงาน หรือตัวแทน

๕.๑ หนังสือมอบอำนาจให้ดำเนินการยื่นขอใบอนุญาต

หน้า ๑๕

เล่ม ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๔๕ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๘

๕.๔ รายละเอียดโดยสังเขปของรูปแบบบริการ พร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบเครือข่าย (Network Configuration) และอุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่จะใช้ในการให้บริการ

๕.๕ แผนหรือมาตรการการรักษาความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือของโครงข่าย (Network Security and Reliability Plan) ที่จะใช้สำหรับการให้บริการ

๕.๖ ผังโครงสร้างการบริหารจัดการ (Organization Chart)

๕.๗ กรณีเป็นการต่ออายุใบอนุญาตให้นำส่งฐานะและผลดำเนินการด้านการเงินที่ผ่านมาของผู้รับอนุญาตประกอบการพิจารณา

๕.๘ กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตแบบที่สาม ให้ยื่นข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือใช้โครงข่ายโทรคมนาคม และจุดที่สามารถให้เชื่อมต่อหรือใช้โครงข่าย (Point of Interconnection) ให้ชัดเจน

ในกรณีที่คณะกรรมการต้องการข้อมูลหรือรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณา ผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตจะต้องส่งข้อมูลและรายละเอียดเพิ่มเติมตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๐ วิธีการพิจารณาในการออกใบอนุญาต

๑๐.๑ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติตามข้อ ๗ และความครบถ้วนของเอกสารหลักฐานตามข้อ ๕

๑๐.๒ เจ้าหน้าที่นำเสนอผลการตรวจสอบคุณสมบัติ และเอกสารให้คณะกรรมการพิจารณา ในกรณีที่ผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตนำเสนอเอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วน เจ้าหน้าที่จะไม่นำเสนอรายละเอียดให้คณะกรรมการพิจารณาจนกว่าจะได้รับเอกสารครบถ้วนถูกต้อง

๑๐.๓ กรณีการยื่นขอใบอนุญาตการให้บริการแบบที่สองและแบบที่สาม เจ้าหน้าที่ต้องนำเสนอผลการตรวจสอบคุณสมบัติและเอกสารให้คณะกรรมการพิจารณาในหกสัปดาห์

๑๐.๔ คณะกรรมการจะพิจารณาและแจ้งผลให้ผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตทราบภายในสามสัปดาห์ หลังจากที่คณะกรรมการได้รับข้อมูลและรายละเอียดประกอบการพิจารณาครบถ้วนแล้ว

๑๐.๕ ใบอนุญาตให้มีผลนับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณาอนุญาต ทั้งนี้เจ้าหน้าที่จะจัดส่งใบอนุญาตให้ผู้รับอนุญาตภายในสัปดาห์วันนับจากวันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่นใดตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนดแล้วเสร็จ และให้เจ้าหน้าที่รายงานผลการจัดส่งใบอนุญาตให้คณะกรรมการทราบโดยมิชักช้า

ข้อ ๑๑ หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาต

การพิจารณาอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่หนึ่ง ตามข้อ ๔ คณะกรรมการจะพิจารณาจากคุณสมบัติตามข้อ ๗ และเอกสารหลักฐานตามข้อ ๕ เป็นเกณฑ์ ทั้งนี้ หากผู้ขอรับใบอนุญาตแบบที่หนึ่งซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมร้องขอ คณะกรรมการอาจผ่อนผันการปฏิบัติตามกระบวนการ ขั้นตอนที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ได้เป็นรายกรณี เท่าที่ไม่ขัดกับเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม

การพิจารณาอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่สอง และแบบที่สาม คณะกรรมการจะพิจารณาจากคุณสมบัติตามข้อ ๗ และเอกสารหลักฐานตามข้อ ๕ ประกอบกับความเหมาะสมทางเทคนิค ความเหมาะสมทางการเงินและเศรษฐกิจของโครงการ ความสอดคล้องกับแผนแม่บท กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และพฤติกรรมแวดล้อมอื่นใด ทั้งนี้ ในกรณีที่เหมาะสมและเหมาะสม คณะกรรมการอาจกำหนดเงื่อนไข และวิธีการอื่นใดเพิ่มเติมให้ผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตต้องปฏิบัติได้

ข้อ ๑๒ การต่ออายุใบอนุญาต

ผู้ประสงค์ต่ออายุใบอนุญาตจะต้องไม่กระทำการใดผิดเงื่อนไขใบอนุญาตที่เคยได้รับมีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ๗ และต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

๑๒.๑ กรณีการต่ออายุใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตล่วงหน้าสิบห้าวัน ก่อนวันที่ใบอนุญาตเดิมหมดอายุ และใบอนุญาตแบบที่สองและแบบที่สามให้ยื่นคำขอต่ออายุล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันที่ใบอนุญาตเดิมหมดอายุ โดยกรอกแบบฟอร์มให้ครบถ้วน พร้อมทั้งแนบเอกสารหลักฐานตามข้อ ๗ ประกอบการยื่นขอต่ออายุ พร้อมทั้งชำระค่าดำเนินการตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้เสร็จสิ้น

๑๒.๒ เจ้าหน้าที่นำเสนอเอกสารหลักฐานประกอบการขอต่ออายุให้คณะกรรมการพิจารณา

๑๒.๓ คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งตอบหนังสือคำร้องขอต่ออายุใบอนุญาตของผู้รับใบอนุญาต ไม่ว่าจะกรณีให้ความเห็นชอบหรือปฏิเสธคำร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำร้อง

๑๒.๔ ให้นำความในข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ มาใช้บังคับกับกรณีการต่ออายุใบอนุญาตโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ การระงับ ยกเลิก หรือเพิกถอนใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ต
คณะกรรมการอาจพิจารณาระงับ ยกเลิกหรือเพิกถอนใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตได้
ในกรณีดังต่อไปนี้

๑๓.๑ กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตมีความประสงค์จะยกเลิกการให้บริการ

๑๓.๒ กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตให้บริการอื่นใดที่นอกเหนือจากที่ได้รับอนุญาต
หรือ ไม่มีการเปิดให้บริการที่ได้รับอนุญาตภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยมีได้
แจ้งเหตุผลอันสมควรต่อคณะกรรมการ หรือผู้ได้รับอนุญาตไม่ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายใน
ระยะเวลาที่กำหนด

๑๓.๓ กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ
รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือมีความจำเป็นที่ต้องปกป้องความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี
ของประชาชน

๑๓.๔ กรณีผู้รับใบอนุญาตทำผิดเงื่อนไขในใบอนุญาตไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใด
หรือทั้งหมด และไม่ทำการแก้ไขให้ถูกต้องภายในสามสิบวัน นับจากได้รับหนังสือแจ้งจากสำนักงาน
คณะกรรมการกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ

๑๓.๕ ผู้รับใบอนุญาตเลิกกิจการ หรือดำเนินการชำระบัญชี หรือมีคำสั่งศาลให้
พิทักษ์ทรัพย์ หรืออยู่ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย อันเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่
หรือบุคคลที่สามซึ่งแต่งตั้งโดยเจ้าหน้าที่บริหารแทนกรรมการชุดเดิมหรือเข้าสู่กระบวนการ
ล้มละลาย

๑๓.๖ ผู้รับใบอนุญาต กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของ
ผู้รับใบอนุญาตได้ถูกศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการ
โทรคมนาคม กฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม หรือกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

๑๓.๗ ผู้รับใบอนุญาตละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ และ
เลขาธิการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

๑๓.๘ กรณีอื่นใดที่คณะกรรมการเห็นสมควร

คณะกรรมการไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใด ๆ ทั้งสิ้นอันเนื่องมาจากการระงับ ยกเลิก
หรือเพิกถอนใบอนุญาตของผู้รับอนุญาต

ในกรณีที่มีการระงับ ยกเลิก หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามความในข้อนี้ ผู้รับใบอนุญาตไม่อาจเรียกร้องค่าชดเชย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายอื่นใดจากคณะกรรมการ หรือสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ คณะกรรมการอาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในใบอนุญาตให้สอดคล้องกับสถานการณ์สำคัญซึ่งต้องคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หรือกรณีกฎหมายหรือพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปก็ได้

ข้อ ๑๔ มาตราการเพื่อการแข่งขัน

ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และมาตรการดังต่อไปนี้

๑๔.๑ กรณีผู้รับใบอนุญาตตั้งแต่สองรายขึ้นไปต้องการควบรวมกิจการหรือเข้าร่วมกันเป็นบริษัทคู่ค้า หรือทำสัญญาใดที่ให้ผู้รับอนุญาตอีกฝ่ายมีอำนาจควบคุมกำกับดูแลหรือสั่งการ หรือกระทำการแทนคู่สัญญาอีกฝ่ายที่ผู้รับใบอนุญาต หรือล่วงรู้ข้อมูลทางการค้าของผู้รับอนุญาต อีกฝ่ายอื่นมีลักษณะที่เป็นหรืออาจเป็นการกีดขวางการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในตลาดจะต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

๑๔.๒ ผู้รับใบอนุญาตต้องไม่โอนสิทธิในใบอนุญาต อนุญาตต่อ หรือโอนส่วนหนึ่งส่วนใด หรือทั้งหมดของโครงข่ายโทรคมนาคมให้กับบุคคลอื่นอันทำให้มีผลกระทบต่อการบริหารตามใบอนุญาตที่ได้รับตลอดอายุใบอนุญาต เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

๑๔.๓ ผู้รับใบอนุญาตต้องดำเนินการให้บริการ โครงข่ายโทรคมนาคม และให้บริการสำหรับบริการที่ได้รับอนุญาตบนพื้นฐานของการค้าปกติกับผู้ใช้บริการ และผู้เชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของตน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

๑๔.๔ ผู้รับใบอนุญาตต้องบันทึกค่าใช้จ่ายทั้งหมดในธุรกรรมที่สำคัญระหว่างทุกส่วนของกาให้บริการในบริการที่ได้รับอนุญาตและกิจการอื่นของคนลงในระบบบัญชี และเก็บรักษาเอกสารที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบตามมาตรฐานทางบัญชีอันเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไป เพื่อให้คณะกรรมการหรือบุคคลที่คณะกรรมการแต่งตั้งสามารถตรวจสอบและประเมินต้นทุนการประกอบกิจการของผู้รับใบอนุญาตได้ ตลอดระยะเวลาของอายุใบอนุญาต

๑๔.๕ ภายใต้พฤติการณ์และสภาวะการณ์เดียวกัน ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติกับผู้ใช้บริการโดยเท่าเทียมกัน และต้องเสนอการให้บริการสำหรับบริการที่ได้รับอนุญาตบนข้อกำหนดและเงื่อนไขเดียวกันต่อผู้ใช้บริการที่มีพฤติการณ์และสภาวะการณ์คล้ายคลึงกัน

๑๔.๖ ผู้รับใบอนุญาตต้องไม่กระทำการใดที่คณะกรรมการเห็นว่ามิวัตถุประสงค์หรือมีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในตลาดอย่างมีนัยสำคัญสำหรับโครงข่ายโทรคมนาคมหรือการให้บริการสำหรับบริการที่ได้รับอนุญาตของผู้รับใบอนุญาต หรือสำหรับบริการโทรคมนาคมหรือเครื่องอุปกรณ์โทรคมนาคมของบุคคลอื่น ทั้งนี้ การกระทำที่คณะกรรมการอาจพิจารณาว่ามีวัตถุประสงค์หรือมีผลกระทบดังกล่าวอาจหมายความรวมถึงดังต่อไปนี้

(ก) การเข้าทำสัญญาหรือความตกลงอื่นใดโดยสมรู้กัน หรือการดำเนินการร่วมมือกันกับบุคคลอื่นอันส่งผลกระทบต่อสภาวะการแข่งขันของผู้รับใบอนุญาตรายอื่น

(ข) การเข้าทำสัญญาหรือความตกลงกับบุคคลอื่นใดเกี่ยวกับค่าบริการ หรือค่าธรรมเนียมสำหรับบริการอินเทอร์เน็ต หรือเครื่องอุปกรณ์โทรคมนาคม อันมีลักษณะเป็นการทำลายกีดกัน บั่นทอน หรือขัดขวางการแข่งขันอย่างเป็นธรรม หรือขัดขวางต่อการเข้าตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่

(ค) การร่วมกันไม่ขายสินค้าหรือบริการให้กับผู้รับใบอนุญาตรายอื่น หรือบุคคลอื่นที่มีไชบริษัทลูก หรือบริษัทในเครือของตน

(ง) การเข้าจัดการแต่เพียงผู้เดียวหรือร่วมกันหลายคนโดยมีผลหรืออาจมีผลเป็นการกีดกันไม่ให้คู่แข่งเข้าถึงหรือมีช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือบริการที่จะแข่งขันกับผลิตภัณฑ์หรือบริการของผู้รับใบอนุญาต หรือของบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นผู้ถือหุ้นของตน

(จ) การทำสัญญาหรือความตกลงใด ๆ กับผู้ประกอบการในธุรกิจโทรคมนาคม หรือผู้ให้บริการเกี่ยวกับเครื่องอุปกรณ์โทรคมนาคมรายอื่นเพื่อแบ่งส่วนแบ่งทางการตลาดโดยการตกลงแบ่งตามแนวนพื้นที่ทางภูมิศาสตร์หรือแนวทางอื่นใดที่คณะกรรมการเห็นว่าเป็นการตกลงแบ่งส่วนแบ่งทางการตลาด หรือจัดระเบียบของตลาดโดยมิชอบ

(ฉ) การให้สิทธิพิเศษอย่างไม่เหมาะสมหรือการรับประโยชน์อันไม่เป็นธรรมจากบริษัทในเครือ หรือการเลือกปฏิบัติใด ๆ อันมีผลกระทบต่อการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในตลาดหากคณะกรรมการเห็นว่าผู้รับใบอนุญาตรายอื่นอาจตกอยู่ในสถานการณ์เสียเปรียบในการแข่งขันอย่างมาก

หน้า ๒๔

เล่ม ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๔๕ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๘

หรือทำให้การแข่งขันลดลงอย่างมีนัยสำคัญหรือจะมีผลเป็นการกีดกันการเข้าตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่

๑๔.๗ หลักเกณฑ์ หรือมาตรการอื่นใดอันเกี่ยวกับการแข่งขันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดเพิ่มเติมในภายหลัง

ข้อ ๑๕ มาตรการเพื่อสังคม

ผู้รับใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตพึงระมัดระวังมิให้ผู้ให้บริการนำเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปใช้โฆษณาหรือเผยแพร่ซึ่งข้อมูลอันอาจทำลายความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และพึงสนับสนุนหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมการสร้างวินัยการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสร้างความเข้าใจอันดีและสร้างสรรค์

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๖ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ได้รับการคุ้มครองตามมาตรา ๓๓๕ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ และมาตรา ๗๘ มาตรา ๘๐ และมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ยังคงมีสิทธิให้บริการอินเทอร์เน็ตต่อไป หากสัญญาหรือข้อตกลงนั้นเกิดขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลใช้บังคับ โดยต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำกับดูแลที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ จนกว่าข้อตกลงหรือสัญญาดังกล่าวสิ้นสุด ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่มีความประสงค์จะยื่นขอใบอนุญาตก่อนวันที่สัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวหมดอายุ

ข้อ ๑๗ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตตามความในข้อ ๑๖ ที่ให้บริการอยู่แล้วและประสงค์จะให้บริการต่อไปหลังจากที่ข้อตกลงหรือสัญญาเดิมสิ้นสุดลง ต้องมายื่นคำขอรับใบอนุญาตในสามสิบวันนับแต่วันที่สัญญาลิ้นผล โดยไม่ต้องนำส่งรายละเอียดตามข้อ ๗.๒ (ก) - (ง) แต่ให้อื่นเอกสารแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการประกอบกิจการที่ได้ทำไว้กับการสื่อสารแห่งประเทศไทย (บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด

หน้า ๒๕

เล่ม ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๔๕ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๘

(มหาชน) ทั้งหมดแทน โดยในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวให้ผู้มาขึ้นคำขอมีสิทธิได้รับใบอนุญาตการประกอบกิจการไปพลางก่อน

ใบอนุญาตที่ออกตามความในวรรคหนึ่งให้มีผลใช้บังคับไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต

ข้อ ๑๘ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตตามความในข้อ ๑๖ ที่ได้ทำความตกลงกับการสื่อสารแห่งประเทศไทย (บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)) เพื่อเปลี่ยนการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาอันเป็นการได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ต้องมาขึ้นคำขอรับใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ตกลงเปลี่ยนสัญญาดังกล่าว โดยให้ได้รับสิทธิประกอบกิจการตามขอบเขตการให้บริการเดิมที่คู่กรณีได้ตกลงกันและตามระยะเวลาที่เหลืออยู่ของการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญานั้น เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำกับดูแลตามประกาศนี้

ให้นำความตามข้อ ๑๗ มาใช้บังคับกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตตามความในวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘

พลเอก สุชาติ พรหมพระสิทธิ์

ประธานกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ National Telecommunications Commission

21 ประเภทและประเภทของทรัพย์สินทางปัญญา

คำนำ

ผู้ประสงค์ยื่นขอรับใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตตามแบบและประเภทที่คณะกรรมการกำหนดไว้ตามประกาศ กทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขอรับใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตต้องยื่นขออนุญาตโดยกรอกรายละเอียดตามแบบฟอร์มนี้ และยื่นให้คณะกรรมการพิจารณา

คุณสมบัติผู้ขอรับใบอนุญาต

ผู้ขอรับใบอนุญาตในแต่ละแบบจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ รวมทั้งต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องมีสภาพนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือได้รับการรับรองสภาพนิติบุคคลตามกฎหมายไทย

2. ไม่เคยถูกระงับ ยกเลิก หรือเพิกถอนใบอนุญาตโดยคณะกรรมการมาก่อน เพราะเหตุที่ดำเนินการขัดต่อเงื่อนไขในใบอนุญาต

3. ไม่เป็นผู้ถูกพักสิทธิทางด้านค่าส่งศาล หรือถูกร้องขอให้มีการฟื้นฟูการตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย อันเป็นเหตุให้เจ้าหนี้หรือบุคคลที่สามซึ่งแต่งตั้งโดยเจ้าหน้าที่บริหารแผนกกรรมการชุดเดิม หรือเข้าสู่วงวนการล้มละลาย หรือถูกศาลพิพากษาและมีคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินของบุคคลนี้เหนือทรัพย์สินของผู้ขอรับใบอนุญาตด้วยประการใด

ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคำฟ้องอันเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล

4. บุคคลผู้เป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้ขอรับใบอนุญาตต้องไม่เคยถูกศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดตามกฎหมายอันเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา หรือล้มละลาย หรือถูกศาลมีคำสั่งพักสิทธิทรัพย์สิน

เอกสารหลักฐานที่ต้องยื่นประกอบการยื่นขออนุญาต

ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ผู้มีความประสงค์ขอรับใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตต้องนำเอกสารหลักฐานเพื่อให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติพิจารณา ดังต่อไปนี้

1. แบบคำขอที่กรอกรายละเอียดครบถ้วน ตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด
  2. เอกสารหลักฐานรับรองสภาพนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือได้รับการรับรองสภาพนิติบุคคลตามกฎหมายไทย รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลนิติบุคคล (Corporate profile)
  3. หนังสือมอบอำนาจให้ดำเนินการยื่นขอใบอนุญาต
  4. รายละเอียดโดยสังเขปของรูปแบบบริการ พร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบเครือข่าย (Network Configuration) และอุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ที่จะใช้ในการให้บริการ
  5. แผนหรือมาตรการรักษาความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือของโครงข่าย (Network Security and Reliability Plan) ที่จะใช้สำหรับการให้บริการ
  6. ผังโครงสร้างบริหารจัดการ (Organization Chart)
  7. กรณีเป็นการต่ออายุใบอนุญาต ให้นำฐานะและผลดำเนินการด้านการเงินที่ผ่านมาของผู้รับอนุญาตประกอบการพิจารณา
  8. กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตแบบที่สาม ให้ยื่นข้อเสนอการเชื่อมต่อหรือใช้โครงข่ายโทรคมนาคม และจุดที่สามารถให้เชื่อมต่อหรือใช้โครงข่าย (Point of Interconnection) ให้ชัดเจน
- ในกรณีที่คณะกรรมการต้องการข้อมูลหรือรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณา ผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตจะต้องส่งข้อมูลและรายละเอียดเพิ่มเติมตามที่คณะกรรมการกำหนด

ขั้นตอนและวิธีการขอรับใบอนุญาต

1. กรอกรายละเอียดในแบบคำขอรับใบอนุญาตนี้ โดยระบุว่าจะขอรับใบอนุญาตแบบใด และต้องแจ้งลักษณะหรือประเภทที่จะดำเนินการให้ชัดเจน
2. ยื่นคำขอที่กรอกรายละเอียด และเอกสารหลักฐานต่างๆ ให้ครบถ้วน พร้อมทั้งส่งเงิน ๒ ชุด มาบังงำหน้าที่ด้วยตนเอง หรือทางไปรษณีย์ลงทะเบียน

3. ชำระค่าดำเนินการตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้แล้วเสร็จ ณ วันที่ยื่นคำขอและเอกสารหลักฐานต่างๆ

4. คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาอนุญาตให้ผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตทราบ และให้ผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าใช้จ่ายอื่นใดตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งตอบจากคณะกรรมการ

มิเช่นนั้นจะถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตสละสิทธิ์ในการยื่นขอใบอนุญาตหลายแบบ ให้แยกดำเนินการยื่นขอใบอนุญาตแต่ละแบบออกจากกัน

สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เลขที่ ๘๗ ซอยพหลโยธิน ๘ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๗๑ ๐๑๔๑
<http://www.ntc.or.th>

คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ National Telecommunications Commission

แบบคำร้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม

ส่วนที่ ๖ คำรับรองของผู้ยื่นขอรับใบอนุญาต

๖.๑ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดทุกประการ และข้อมูลดังที่ปรากฏในแบบคำขอ พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาอนุญาตถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นความจริง

๖.๒ กรณีปรากฏในภายหลังว่าข้าพเจ้าขาดคุณสมบัติข้อหนึ่งข้อใด หรือทำเอกสารหลักฐานอันเป็นเท็จ ข้าพเจ้ายินยอมให้คณะกรรมการยกเลิก หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ทันที

๖.๓ ข้าพเจ้ายินยอมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ หรือข้อกำหนดใดๆ อันเกี่ยวกับการจัดสรรรายได้จากการให้บริการ ให้แก่กองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ

๖.๔ ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจหลักเกณฑ์ตามประกาศ กทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การขอรับใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตทั้งหมดแล้ว และยินยอมปฏิบัติตามโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ

ลงชื่อ .....ผู้มีอำนาจทำการผูกพันบริษัท (๑)
(.....)
วันที่ .....เดือน .....พ.ศ. ....

ลงชื่อ .....ผู้มีอำนาจทำการผูกพันบริษัท (๒)
(.....)
วันที่ .....เดือน .....พ.ศ. ....

ลงชื่อ .....ผู้มีอำนาจทำการผูกพันบริษัท (๓)
(.....)
วันที่ .....เดือน .....พ.ศ. ....

สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เลขที่ ๘๗ ซอยพหลโยธิน ๘ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๗๑ ๐๑๔๑
<http://www.ntc.or.th>

ภาคผนวก ๒

ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
เรื่อง ลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม
ที่ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม

ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เรื่อง ลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ต้องได้รับ

ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมในแต่ละแบบให้สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง ลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จึงประกาศกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมในแต่ละแบบ ดังนี้

ข้อ ๑ ลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ต้องรับใบอนุญาตแบบที่สาม มีดังนี้

๑.๑ การประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเองเพื่อให้เช่าใช้ที่มีลักษณะการให้บริการ ดังนี้

๑.๑.๑ การให้บริการโทรคมนาคมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการแก่บุคคลทั่วไปจำนวนมาก หรือ

๑.๑.๒ การให้บริการโทรคมนาคม ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรือ

๑.๑.๓ การให้บริการโทรคมนาคม ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ หรือ

๑.๑.๔ การให้บริการโทรคมนาคม ซึ่งมีเหตุจำเป็นต้องคุ้มครองผู้บริโภคเป็นพิเศษ หรือ

๑.๑.๕ การให้บริการโทรคมนาคมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการจำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคลและมีผลกระทบโดยนัยสำคัญต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรือ

๑.๑.๖ การให้บริการโทรคมนาคมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการจำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคลและอาจมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ หรือ

๑.๑.๗ การให้บริการโทรคมนาคมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการจำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคลและมีเหตุจำเป็นต้องคุ้มครองผู้บริโภคเป็นพิเศษ

๑.๒ การประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเองเพื่อให้เข้าใช้ และให้บริการโทรคมนาคมที่มีลักษณะการให้บริการ ดังนี้

๑.๒.๑ กรณีเป็นการให้เข้าใช้โครงข่ายโทรคมนาคมที่มีวัตถุประสงค์และผลกระทบในข้อ ๑.๑

๑.๒.๒ กรณีให้บริการโทรคมนาคมโดยใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของตนเองตามวัตถุประสงค์และผลกระทบในข้อ ๑.๑

ทั้งนี้ โครงข่ายโทรคมนาคมและบริการโทรคมนาคมตามใบอนุญาตแบบที่สาม มีตัวอย่างปรากฏตามภาคผนวก ก แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๒ ลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ต้องรับใบอนุญาตแบบที่สาม มีดังนี้

๒.๑ การประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเองเพื่อให้เข้าใช้ที่มีลักษณะการให้บริการ ดังนี้

๒.๑.๑ การให้บริการโทรคมนาคมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการจำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคล หรือ

๒.๑.๒ การให้บริการโทรคมนาคมที่ไม่มีผลกระทบโดยนัยสำคัญต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรือ

๒.๑.๓ การให้บริการโทรคมนาคมที่ไม่มีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะและผู้บริโภค

๒.๒ การประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเองเพื่อให้เข้าใช้และให้บริการโทรคมนาคมที่มีลักษณะการให้บริการ ดังนี้

หน้า ๒๐

เล่ม ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๕๘ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ สิงหาคม ๒๕๔๘

๒.๒.๑ การให้บริการโทรคมนาคมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการจำกัดเฉพาะ
กลุ่มบุคคล หรือ

๒.๒.๒ การให้บริการโทรคมนาคมที่ไม่มีผลกระทบต่อโดยนัยสำคัญต่อการ
แข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรือ

๒.๒.๓ การให้บริการโทรคมนาคมที่ไม่มีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ
และผู้บริโภค

๒.๓ การประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ไม่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเองที่
มีลักษณะการให้บริการ ดังนี้

๒.๓.๑ การให้บริการโทรคมนาคมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการจำกัดเฉพาะ
กลุ่มบุคคล หรือ

๒.๓.๒ การให้บริการโทรคมนาคมที่ไม่มีผลกระทบต่อโดยนัยสำคัญต่อการแข่งขัน
โดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรือ

๒.๓.๓ การให้บริการโทรคมนาคมที่ไม่มีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ
และผู้บริโภค

ทั้งนี้ โครงข่ายโทรคมนาคมและบริการโทรคมนาคมตามใบอนุญาตแบบที่สอง
มีตัวอย่างปรากฏตามภาคผนวก ข แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ ลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ต้องรับใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง มีดังนี้

การประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ไม่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง สมควร
ให้มีการบริการได้โดยเสรี และไม่เข้าลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ต้องได้รับใบอนุญาต
แบบที่สามหรือแบบที่สอง

ทั้งนี้ บริการโทรคมนาคมตามใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง มีตัวอย่างปรากฏตามภาคผนวก ค
แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๔ การประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ไม่ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม
มีตัวอย่างบริการโทรคมนาคมปรากฏตามภาคผนวก ง แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๕ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่อาจมีผลกระทบต่อโดยนัยสำคัญต่อการ
แข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรือผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะและผู้บริโภค หรือมีเหตุ

หน้า ๒๑

เล่ม ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๕๘ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ สิงหาคม ๒๕๔๘

จำเป็นต้องคุ้มครองผู้บริโภคเป็นพิเศษ หรือในกรณีที่เหมาะสมควรเปลี่ยนแปลงนโยบายการกำกับดูแล
คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติอาจประกาศเปลี่ยนแปลงบริการโทรคมนาคมที่ต้องได้รับ
ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแต่ละแบบได้

ข้อ ๖ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

พลเอก ชูชาติ พรหมพระสิทธิ์

ประธานกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างโครงข่ายกิจการโทรคมนาคมและบริการโทรคมนาคมสำหรับใบอนุญาตแบบที่สาม
แบบท้ายประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
เรื่อง ลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม

ตัวอย่างโครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับใบอนุญาตแบบที่สาม

- ๑) โครงข่ายโทรคมนาคมทางสาย (Wireline Network)
  - ๑.๑) โครงข่ายสายทองแดง (Copper Wire Network)
  - ๑.๒) โครงข่ายใยแก้วนำแสง (Fiber Optic Network)
  - ๑.๓) โครงข่ายเคเบิลใต้น้ำ (Submarine Cable Network)
  - ๑.๔) โครงข่ายสายไฟฟ้า (Power Line Network)
- ๒) โครงข่ายโทรคมนาคมไร้สาย (Wireless Network)
  - ๒.๑) โครงข่ายการสื่อสารผ่านดาวเทียม (Satellite Network)
  - ๒.๒) โครงข่ายคลื่นความถี่ภาคพื้นโลก (Terrestrial Radio Waves Network)
  - ๒.๓) โครงข่ายคลื่นแสง (Photonic Network)
  - ๒.๔) โครงข่ายคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าอื่น (Other Electromagnetic Wave Network)
- ๓) โครงข่ายระบบอื่น (Other Network)

ตัวอย่างบริการโทรคมนาคมสำหรับใบอนุญาตแบบที่สาม

- ๑) บริการโทรศัพท์ประจำที่ (Public Switched Telephone Service)
- ๒) บริการรวมแบบดิจิทัล (Integrated Services Digital Network Service)
- ๓) บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Public Cellular Mobile Telephone Service)
- ๔) บริการแพ็คเกจสวิทช์ (Public Packet Switched Service)
- ๕) บริการวิทยุคมนาคมสำหรับกิจการทางทะเลและกิจการทางการบิน (Public Radiocommunications Service: Maritime and Aeronautical services)
- ๖) บริการวิทยุคมนาคมเฉพาะกลุ่ม (Public Trunked Radio Service)
- ๗) บริการข้อมูลเคลื่อนที่ (Public Mobile Data Service)
- ๘) บริการพหุสื่อความเร็วสูง (Public Broadband Multimedia Service)
- ๙) บริการเชื่อมต่อโยงภาคพื้นโลก (Terrestrial Link Service)
- ๑๐) บริการรับ-ส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม (Satellite Uplink/Downlink Service) จากสถานีแม่ข่าย
- ๑๑) บริการสื่อสารผ่านดาวเทียมที่ใช้จานสายอากาศขนาดเล็ก ที่มีสถานีแม่ข่ายเป็นของตนเอง เพื่อให้บริการแก่บุคคลทั่วไปจำนวนมาก (Public Very Small Aperture Terminal (VSAT) Service)
- ๑๒) บริการอินเตอร์เน็ตผ่านดาวเทียม ที่มีสถานีแม่ข่ายเป็นของตนเอง เพื่อให้บริการแก่บุคคลทั่วไปจำนวนมาก

ภาคผนวก ข**ตัวอย่างโครงข่ายกิจการโทรคมนาคมสำหรับใบอนุญาตแบบที่สอง****ตัวอย่างโครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับใบอนุญาตแบบที่สอง**

โครงข่ายโทรคมนาคมตามภาคผนวก ก แต่เป็นการให้เช่าโครงข่ายโทรคมนาคมหรือให้บริการโทรคมนาคมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการจำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคล หรือสำหรับการให้บริการโทรคมนาคมที่ไม่มีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะและผู้บริโภค

ตัวอย่างบริการโทรคมนาคมสำหรับใบอนุญาตแบบที่สอง

๑) บริการโทรคมนาคมตามภาคผนวก ก แต่เป็นการให้บริการโทรคมนาคมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการจำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคล หรือสำหรับการให้บริการโทรคมนาคมที่ไม่มีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะและผู้บริโภค

๒) บริการเรียกกลับ/บริการเรียกจากจุดเดิม (Call-back/Call Re-origination Services)

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างบริการโทรคมนาคมสำหรับใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง

ตัวอย่างบริการโทรคมนาคมสำหรับใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง

- ๑) บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่หนึ่ง (Internet Access Service)
- ๒) บริการออดิโอเท็กซ์ (Audiotext Service)
- ๓) บริการขายต่อบริการ (Resale of Public Switched Telecommunication Services)
- ๔) บริการมูลค่าเพิ่มการบันทึกและส่ง (Store-and-Retrieve Value-Added Services)
- ๕) บริการโทรศัพท์แบบจ่ายเงินล่วงหน้า (Public Chain Payphone Service)
- ๖) บริการการ์ดโทรศัพท์ระหว่างประเทศ (International Calling Card Service)

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างบริการโทรคมนาคมที่ไม่ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม

ตัวอย่างบริการโทรคมนาคมที่ไม่ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม

๑) บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตั้งโต๊ะ (มือถือตั้งโต๊ะ)

๒) บริการโทรศัพท์ประจำที่แบบหยอดเหรียญ เช่น ประจำบ้าน ร้านค้า

ภาคผนวก ๓

จากการเสวนา “พลิกโฉมтелеคอม: พลิกโฉมประเทศไทย”

วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ณ ห้องกมลทิพย์ โรงแรมสยามซิตี กรุงเทพฯ

“พลิกโฉมเทเลคอม: พลิกโฉมประเทศไทย”

กล่าวเปิดการเสวนา โดย

คุณทิพย์พาพร ตันติสุนทร :

องค์กรร่วมจัด ๓ สถาบัน คือ สถาบันสหสวรรช สถาบันนโยบายศึกษา และเครือข่ายธรรมชาติ ร่วมกันจัดการเสวนา เรื่อง “พลิกโฉมเทเลคอม : พลิกโฉมประเทศไทย” ซึ่งการริเริ่มนี้ เราได้เริ่มคิดกันมาตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนที่ผ่านมา มีการเตรียมการกันมาเป็นเวลาหนึ่งเดือนเศษ ด้วยความคิดจากการประชุมร่วมกันเห็นว่า เรื่องโทรคมนาคมในบ้านเรานั้นยากที่สาธารณชนจะเข้าถึงและเข้าใจถึงเทคโนโลยีที่มีความซับซ้อนและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว การเปิดเวทีสาธารณะเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้สนใจทั่วไป เชื่อว่าจะเป็นการเปิดปรากฏการณ์ในเรื่องของความเข้าใจทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสื่อโทรคมนาคมของประเทศและของโลกได้กว้างขวางขึ้น

วิทยากรที่ร่วมเสวนาในวันนี้ ๓ ท่าน คือ ศาสตราจารย์ เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ กรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) อาจารย์ปราโมทย์ นาครทรรพ นักวิชาการอิสระ และ ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย นักวิชาการและนักสื่อสารมวลชน เป็นผู้ดำเนินรายการเสวนาในครั้งนี้

ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย :

ผมเคยอยู่ในแวดวงสื่อสารมวลชนมาก่อน ปัจจุบันก็ยังอยู่บ้าง แม้จะผันตัวไปทำงานด้านวิชาการ แต่เราก็ยังมีความเป็นนักสื่อสารมวลชนอยู่ ผมเชื่อว่าหัวข้อที่เราตั้งวันนี้ดูเป็นเรื่องใหญ่มากและเป็นเรื่องที่น่าสนใจ “พลิกโฉมเทเลคอม : พลิกโฉมประเทศไทย” ผมเชื่อ

ว่าหลายท่านที่มาจากมีความรู้สึกอึดอัดกับระบบสื่อสารมวลชนในบ้านเรามีความอึดอัดกับระบบเทเลคอมหรือโทรคมนาคมในบ้านเรา หลายท่านบอกว่า ผูกขาดอยู่ในมือคนเพียงไม่กี่คน และเข้าถึงยาก หลายท่านอาจจะบอกว่าไม่จริงหรอก เราก็มียุทธศาสตร์ที่มีถือกันตั้งคนละหลายเครื่อง มีตั้งหลายเบอร์ หรือมีทีวีมากมายให้เราดู แต่ว่าโดยคุณภาพที่เราได้รับบริการ ผมไม่แน่ใจว่าจะประทับใจท่านหรือไม่ หรือถ้าไปดูรายการทีวี รายการวิทยุที่มีอยู่ สนองความต้องการท่านได้หรือไม่ คนส่วนใหญ่อาจจะไม่มีเงินมากพอที่จะติดตามเทียมหรือซื้อจานดาวเทียมหรือเป็นสมาชิกเคเบิลทีวี มีวิธีที่จะให้เขาดูอะไรที่เป็นประโยชน์กับชีวิตหรือเป็นอาหารสมองของเขาได้มากขึ้นบ้างหรือไม่วันนี้เราจะคุยกันเรายินดีและอยากจะได้รับฟังความเห็นจากท่าน เพราะเราเชื่อว่าโทรคมนาคมกับคนไทยหรือกับสังคมไทยเป็นเรื่องที่จะต้องก้าวไปด้วยกัน เพราะถ้าระบบโทรคมนาคมมีประสิทธิภาพดี ประชาชนก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อันนี้เป็นหลักปรัชญาพื้นฐานที่ผมเชื่อว่ารัฐบาลหลายๆ รัฐบาลพยายามจะผลักดัน เราจะมาคุยกันว่าวันนี้ทำไมการที่พยายามจะผลักดันจึงไม่ออกมาเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนเสียที

เวลาพูดถึงคำว่าเทเลคอมหรือว่าโทรคมนาคมท่านมีความเห็นอย่างไร ท่านคิดว่าอยู่ในมือของคนจำนวนมากหรืออยู่ในมือคนจำนวนจำกัดที่น่าจะตลาดมากกว่านี้ แล้วทำให้ผู้ใช้บริการได้ประโยชน์มากกว่านี้หรือไม่ ท่านมีความเห็นอย่างไรบ้าง อีกเรื่องหนึ่ง คือเรื่องของวิทยุโทรทัศน์ในบ้านเรา เรื่องเหล่านี้ใกล้ตัวมากกว่าระบบเทเลคอม มีผู้ตอบแบบสอบถามของงานวิจัยชิ้นหนึ่ง บอกว่า เขาไม่เข้าใจหรอกว่าอะไรคือระบบโทรคมนาคม ที่เขารู้จักคือโทรศัพท์มือถือ วิทยุ หรือโทรทัศน์ แต่พอพูดถึงระบบโทรคมนาคมเขารู้ว่าสำคัญ แต่คิดว่าใกล้ตัวมากและไม่เข้าใจว่าคืออะไร ในห้องนี้หลายท่านอาจจะเข้าใจเรื่องโทรคมนาคมในระดับที่ดีก็ได้ แต่ผมเชื่อว่าสิ่งที่งานวิจัยชิ้นหนึ่งที่ผมได้

ทำกับมหาวิทยาลัยกรุงเทพ แล้วสะท้อนออกมาเป็นการบอกได้ชัดเจนว่าเราอยู่ในฐานะผู้ถูกกระทำมากกว่าผู้ที่เข้าไปมีบทบาทในการผลักดันนโยบาย ทั้งๆ ที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของเรา เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของชีวิตเรา ผมไม่แน่ใจว่าท่านรู้สึกว่าคุณเป็นผู้ถูกกระทำหรือว่าท่านสามารถจะผลักดันนโยบายที่เกี่ยวกับโทรคมนาคมได้กลับมาอีกครั่งในเรื่องการเสวนาวันนี้ เรื่อง พลิกโฉม Telecom : พลิกโฉมประเทศไทย ผมเชื่อว่าถ้าเราพลิกโฉมได้ ประเทศไทยของเราอาจจะพัฒนาไปได้ดีกว่านี้ หรือประชาชนของเราอาจจะมียุคคุณภาพชีวิตที่ดีกว่านี้ ใช่หรือไม่ เป็นสิ่งที่เราจะมาหาคำตอบกันในวันนี้

ในเอกสารประกอบการเสวนา หัวข้อ อุตสาหกรรมบริการ โทรคมนาคม ซึ่งเขียนโดย ศ. เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ จะเห็นได้ว่าโทรศัพท์ประจำที่หรือที่เราเรียกว่าโทรศัพท์พื้นฐาน มีผู้ให้บริการในบ้านเรา ระบุไว้ ๓ ราย คือ TOT, TRUE และ TT&T โทรศัพท์เคลื่อนที่จะมี ๖ ราย คือ TOT, CAT, AIS, DTAC, DPC และ TAO ส่วนบริการโครงข่ายโทรคมนาคมมีมากมาย คือ TOT, TRUE, TT&T, CAT, COM LINK, SHINSAT, กฟผ., กฟน., กฟภ., ฯลฯ แต่ผมไม่แน่ใจว่าท่านพึงพอใจกับบริการที่ได้รับขนาดไหน ซึ่งเรื่องนี้อาจารย์เศรษฐพรจะพูดได้ค่อนข้างละเอียดมากกว่าเพราะท่านอยู่ในแวดวงนี้โดยตรง ท่านจะชี้ประเด็นที่มีข้อสงสัยได้ละเอียดกว่าผม สำหรับโทรคมนาคมที่เป็นระบบโทรศัพท์ หรือระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือเครือข่ายโทรคมนาคมนั้น ผมจะอยู่ในฐานะเป็นผู้ใช้ เพราะในวงการทีวีหรือวงการวิทยุเราจะเป็นเพียงผู้ใช้บริการ เป็นผู้ใช้คลื่นมากกว่า

กลับไปทีระบบโทรทัศน์และระบบวิทยุ ทุกวันนี้ท่านคิดว่าข่าวที่มีอยู่ คือ ช่อง ๓ ๕ ๗ ๙ ๑๑ และ ITV ท่านรู้สึกพึงพอใจกับการนำเสนอข่าวเหล่านี้หรือไม่ หรือมีอะไรที่ท่านคิดว่าน่าจะต้องปรับเปลี่ยนต้องแก้ไขโดยด่วน มีใครคิดว่าทีวีที่เป็นฟรีทีวีทำให้ท่านได้รับข่าว

ครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอกับชีวิตประจำวันแล้ว ผมเคยคุยกับบางท่าน เขาบอกว่าได้รับมากเกินไปแล้วด้วยซ้ำมากจนไม่รู้จะดูอะไรเพราะว่าไปช่องไหนก็คล้ายๆ กัน แล้วก็ไม่ได้มีคุณภาพที่ต่างกัน ถ้าพูดแบบไม่เกรงใจกันก็คือมีแต่ขยะ มีการสัมมนาครั้งหนึ่งจัดที่สมาคมนักข่าว มีคนบอกว่า ทุกวันนี้ที่บ้านเรามี ๕ ช่องก็เพียงพอแล้ว แต่อยากได้ที่เป็นรายการดีๆ วันละประมาณ ๓ ชั่วโมงก็พอ ท่านมีความเห็นอย่างไรกับเรื่องนี้บ้าง ที่ผมชวนท่านคุยตรงนี้ เพราะว่าเรากำลังจะมีการผลักดันให้เปิดทีวีสาธารณะ ซึ่งแต่ก่อนก็คือ ITV ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น TITV มีคนบอกว่าไม่ต้องเปิดแล้ว ที่มีอยู่ปัจจุบันขอให้ไปปรับคุณภาพขึ้นมา ปรับรายการให้ดีก็น่าจะเพียงพอ ท่านมีความเห็นประการใดกับเรื่องเหล่านี้

ผมขอแนะนำผู้ร่วมเสวนาบนเวที อาจารย์ปราโมทย์ นาครทรรพ ท่านเป็นคนที่มีสัมมาคารวะอย่างดี เป็นผู้ที่จุดประกายความคิด เป็นผู้ที่วิจารณ์สังคม เป็นผู้ที่เปิดมิติมุมมองทางสังคมได้ต่อเนื่องตลอดเวลา อาจารย์จะมีแง่คิดดีๆ

อีกท่านหนึ่ง คือ ศาสตราจารย์เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ ท่านเป็นกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ตำแหน่งสุดท้ายที่อาจารย์อยู่ในแวดวงราชการก็คือ อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔ และท่านเป็นนักวิชาการสอนอยู่ในแวดวงมหาวิทยาลัยเช่นกัน ผมจะเปิดประเด็นที่อาจารย์ปราโมทย์ ก่อนนะครับ

อาจารย์ปราโมทย์ นาครทรรพ :

ผมจะขอพูดถึงเรื่องเทเลคอมเล็กๆ น้อยๆ ตามที่ผมพอจะมีความรู้ เพราะว่าครั้งหนึ่งในชีวิตผมเป็นผู้ค้าขายเทเลคอมที่นำสมัยคนแรกของประเทศไทย คือเป็นผู้ที่ส่งเครื่องแฟกซ์และเทเล็กซ์เข้ามา

ชายในประเทศไทย ขายให้กองทัพทั้งหลายด้วย โดยไม่มีคู่แข่ง ขณะนั้นต้องไปขอจดทะเบียนกับกรมของท่านอธิบดีเศรษฐกิจ แต่ท่านยังไม่ได้เป็นอธิบดี ท่านเป็นนักเรียนทุนฟิ่งกลับมา และต้องไปขอจดทะเบียนที่โทรศัพท์ด้วย เพราะว่าแพ็คเกจต้องใช้โทรศัพท์ เพียงแต่จะบอกท่านว่า ครั้งหนึ่งเคยเข้าไปเกี่ยวข้องกับการขายเครื่องเทลคอม แล้วก็มิซค ได้มีเพื่อนอาวุโสรุ่นใกล้เคียงกันซึ่งเคยได้รับชื่อว่าเป็นบิดาแห่งเทลคอม แห่งประเทศไทย คือ คุณศรีภูมิ สุขเนตร เคยได้คุยกันถึงเรื่องอนาคตของเทลคอมเมืองไทยสมัยที่โทรศัพท์ยังตั้งโกกักก้าอยู่ เรื่องวิทยุและเรื่องทีวีก็ยังคงเป็นเด็กทารกอยู่มากกว่า สักวันหนึ่งในอนาคต ก็คงจะมีการปฏิวัติทางเทคโนโลยีเรื่องเทลคอมแน่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโทรศัพท์ เรื่องทีวี แล้วถึงวันนั้นสังคมไทยจะเป็นอย่างไรหนอ จินตนาการว่า บ้านเมืองของเราจะเป็นอย่างไร ซึ่งครั้งหนึ่งของสิ่งที่เราคุยกันก็ปรากฏเป็นความจริงขึ้นมา คือครั้งของการเกิดขึ้นของเทคโนโลยี ครั้งนี้ถ้าอ่านเรื่องอนาคตของประเทศไทยของ ดร. วุฒิพงษ์ เปรียบจริยวัฒน์ ในเรื่องการปราบปราม หรือเรื่องการโค่นทักษิณ ก็บอกว่าครั้งแรกสำเร็จไปแล้ว ขอแสดงความยินดีด้วย แต่อย่าเพิ่งดีใจ เพราะว่า ครั้งหลังยากกว่าครั้งแรกหลายเท่า

ครั้งแรกก็คือการมีเทคโนโลยีอันนี้เกิดขึ้นมา ครั้งที่สองก็คือเรื่อง การจัดการและบริการเทคโนโลยีนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสมกับเป็นเทคโนโลยีนำสมัยในประเทศไทย ตอนนั้นยังคาดไม่ถึงและไม่ได้คุยกัน ตอนช่วงที่ผมทำแพ็คเกจนั้น ก็มีบริษัทญี่ปุ่น วิคโก้ โดยท่าน เลขาธิการบีไอไอ (คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน) หรือเพื่อนฝูงทั้งหลายโทรศัพท์ติดต่อมามากมาย รวมทั้งท่านที่ผมจะเอ่ยนามด้วยความเคารพ คือท่านผู้อำนวยการองค์การโทรศัพท์ พล.ต. ประทีป ชัยปาณี ท่านบอกว่า อีกไม่นานรัฐบาลก็จะต้องลดกฎระเบียบ โทรศัพท์ก็กำลังจะมีโทรศัพท์มือถือ ไหนๆ อาจารย์ก็มีแพ็คเกจแล้ว แต่

ผมก็บอกว่าผมไม่เอาดีกว่า เพราะว่าแฟกซ์ผมก็จะไม่เอาแล้ว เพื่อ
 เพราะต้องไปติดต่อกับโน่นที่นี้ผมทำไม่ค่อยเป็น และผมจะเลิกทำธุรกิจที่
 ผมกำลังทำอยู่นี้แล้ว ผมกำลังจะไปอยู่ต่างประเทศสัก ๕ ปี ก็เลยออก
 จากองค์การโทรศัพท์เดินไปถึงธนาคารแห่งหนึ่งชื่อว่าธนาคารสยาม
 พาณิชยการ ซึ่งรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ชื่อ ดร.โอพาร ชัยประวัติ
 ผมก็บอกว่าโอพาร อีกไม่นานเขาจะ Deregulate เทเลคอมแล้ว แล้วก็
 จะมีโทรศัพท์มือถือเป็นการใหญ่ โอพารมีพรรคพวกที่ไหนที่มีแวหรือ
 มีความสนใจหรือมีฝีมือในการจัดการที่ดีก็ไปเตรียมเพื่อนฝูงไว้ก็
 แล้วกันนะ สำหรับผมนั่นเกิดมามีวาสนาจะเป็นคนจนก็มีความสุขดี
 ผมจะเลิกบริษัทที่ผมอยู่แล้วแล้วก็ยกให้ห้องไป ก็พูดแค่นั้น นี่ก็คือ
 ประวัติส่วนตัวของชายชราคนหนึ่งที่ล้มเหลว แล้วผมก็ไม่เกี่ยวกับ
 เทเลคอมอะไรต่อไปอีกเลยในเมืองไทย นอกจากในฐานะของผู้ที่
 จำเป็นต้องใช้

ผมจะขอพูดสั้นๆ ว่า เทเลคอมเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิวัติยุค
 ใหม่ซึ่งเป็นการปฏิวัติที่ยิ่งใหญ่ ส่วนที่เกี่ยวกับเทเลคอมมากที่สุดก็คือ
 อินเทอร์เน็ตและเทเลคอมทั้งหลายที่อาจารย์เศรษฐพร จะเล่าให้ฟัง
 ซึ่งจะมีคุณภาพมากมายมหาศาล ก็คือความสามารถในการเก็บงำ
 ข้อมูลได้เหลือที่จะคณานับ การขยายตัวอย่างรวดเร็ว การส่งภาพ
 ส่งเสียงออกไปในสิ่งที่เขาเรียกว่า ณ เวลานั้น (Real Time) แล้วก็
 กระทบกระเทือนชีวิตความเป็นอยู่และการบริโภคทุกอย่างของมนุษย์
 ต่อไปนี่ชีวิตในครอบครัว ชีวิตสาธารณะ หรืออะไรทั้งหลายทั้งปวง
 ก็ตาม จะถูกรวมเข้ามาอยู่ในสิ่งที่เราเรียกว่า Global Village หรือ
 หมู่บ้านโลกที่อยู่ในเครือข่ายของเทเลคอมทั้งสิ้น สรุปแล้วก็คือว่า
 จะเป็นเทคโนโลยีที่น่าการปฏิวัติอย่างยิ่งใหญ่อันหนึ่งมาสู่มนุษยชาติ
 ปัญหาก็คือว่า มนุษยชาติจะต้องตกเป็นทาสของเทคโนโลยีนี้ หรือจะ
 เป็นนายของเทคโนโลยีนี้กันแน่ ซึ่งการที่จะตอบคำถามนี้ได้ก็ไม่ใช่ว่า

สิ่งง่าย ๆ เพื่อจะไม่ให้ท่านต้องคิดและเสียเวลามาก ผมมีแนวคิดที่เราจะต้องคิดกัน คือ ที่เรามีคณะฟิสิกส์เปิดสอนมาเกือบ ๖๐ - ๗๐ ปี แล้วในประเทศไทย แต่ไม่มีนักฟิสิกส์คนไหนของไทยที่ไปมีส่วนร่วมในการสร้างเทคโนโลยีนี้ หรือความเจริญทางวิทยาศาสตร์ที่เราจะผลิตบุคลากรที่มีความสามารถทางเทคโนโลยีเพื่อใช้ในประเทศไทย เพื่อจะให้มีคนเข้าใจในเรื่องนี้อย่างทั่วถึงและพร้อมเพียง ถึงแม้ว่าเราจะมีองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย มีไปรษณีย์ มีสิ่งอื่นๆ มีสถานีโทรทัศน์มาเป็นเวลาพอสมควร

ถ้าหากเราจะแบ่งส่วนของผู้ที่ถูกเทเลคอมหรือการปฏิวัติทางไอทีมารับใช้หรือมาเป็นนายหรือมารบจนแล้วแต่ที่ท่านจะอยู่ในที่ไหน ก็คงจะแบ่งได้แบบชาวบ้านๆ ว่า

๑. ผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการก็คือใครก็ตาม จะรับสัมปทานมากก็ตาม จะค้าปลีกค้าย่อยก็ตาม หรือจะผูกขาดรับคลื่น รับสัมปทานมาจากรัฐบาลก็ตาม หรือเป็นองค์กรที่มีอยู่ก่อนก็ตาม ปัญหาของผู้ประกอบการก็เหมือนกันทั้งๆ ที่ระดับชั้นและประเภทของผู้ประกอบการต่างกัน ปัญหาที่คงมีอยู่ ๒ - ๓ อย่าง เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องของเทคโนโลยีใหม่ หนึ่ง คือ ทำอย่างไรจึงจะเข้าถึงเทคโนโลยีนี้ การเข้าถึงก็หมายความว่า รู้และรู้ว่าเทคโนโลยีอันนี้มีเพื่ออะไร มีอย่างไร มีแค่ไหน ทำอะไรได้บ้าง เพื่อให้เกิดความสามารถที่จะใช้เทคโนโลยีสอง คือ เรื่องความสามารถในทางเศรษฐกิจ หรือภาษาต่างประเทศที่เรียกว่า Afford Ability หรือความสามารถในการที่จะมีเงินหรือเอาเทคโนโลยีนี้มาใช้ได้ สามารถไปซื้อของเขามาใช้โดยไม่ให้เปลืองหรือเสียงบประมาณอย่างอื่น หรือเสียสัดส่วนของการลงทุนอย่างอื่น หรือไปเอาเปรียบการลงทุนอย่างอื่น ถ้าหากเป็นการประกอบการของประเทศชาติ อันนี้ก็ปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่ง สาม คือ ทำอย่างไรจึงจะมีประสิทธิภาพในการเลือก ทั้งนี้เพื่อจะให้เกิดความพอดี ความเพียงพอ

และความเพิ่มพูนในการรับใช้สังคมและป้องกันปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ที่จะติดตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในทางเศรษฐกิจ สังคม หรือแม้แต่การเมืองก็ตาม ปัญหาการเมืองก็มีทั้งในทางบวกและทางลบ ท่านทั้งหลายที่มีส่วนไปเดินขบวนไล่รัฐบาล รสช. ก็เห็นแล้วว่าเทคโนโลยีหรือแม้แต่โทรศัพท์อันเล็กๆ นี้ ก็มีสำคัญมาก

๒. ผู้บริโภค ซึ่งมีทั้งเด็กเลี้ยงวัว เด็กนักเรียน ชาวบ้าน นักธุรกิจ รวมทั้งพวกเราทั้งหลายที่อยู่ในห้องนี้ ว่าเราจะบริโภค Telecommunication อย่างไร บริโภควิทยุ บริโภคทีวี บริโภคมือถือ บริโภคสิ่งเหล่านี้อย่างไร จึงจะเป็นประโยชน์มากกว่าเป็นโทษ ซึ่งกฎเกณฑ์ที่จะใช้ตัดสินก็คงไม่ต่างกับกฎเกณฑ์ ๓ อย่างที่ผมพูดมากัน แต่จะมีข้อปลีกย่อย เพราะผู้บริโภคจะมีสิ่งหนึ่งที่จะต้องดู แต่ที่สังคมไทยไม่ค่อยจะมี ก็คือ อำนาจต่อรองกับผู้ประกอบการ หรือแม้แต่สามัญสำนึกหรือความสามารถในการควบคุมตัวเองไม่ให้เกิดความหมดเปลืองโดยใช่เหตุ หรือการที่นำเทคโนโลยีไปก่อความเดือดร้อนวุ่นวายต่างๆ ที่ตัวเองควรจะเอามาใช้ประโยชน์และไม่ไปทำให้เกิดเป็นโทษต่อสังคม

๓. สำคัญอย่างยิ่ง คือ ความรับผิดชอบของรัฐ ระบบกฎหมาย หรือตัวรัฐบาล หรือตัวองค์กรที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมเทคโนโลยีเหล่านี้ การแจกจ่ายเทคโนโลยีเหล่านี้ การเผยแพร่เทคโนโลยีเหล่านี้ เพื่อจะทำให้เกิดคุณูปการที่แท้จริงแก่สังคมในการเรียนรู้ ในการสร้างฐานะทางเศรษฐกิจ ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อจะให้สังคมมีความเจริญเติบโต ไม่ให้มีผลพลอยเสียในทางที่ไม่ควร เมื่อคิดคำนึงถึงเรื่องความสามารถของระบบการเมืองและระบบราชการที่จะไปทำหน้าที่ควบคุม เริ่มต้นตั้งแต่ไปเลือกประเภทของเทคโนโลยี เริ่มต้นตั้งแต่ไปจัดระบบสัมปทาน เริ่มต้นตั้งแต่ปัญหาจะให้ใครหรือไม่ให้ใคร ไปตลอดจนกระทั่งคิดกฎหมายควบคุมเพื่อให้สิ่งเหล่านี้อยู่ในขอบเขต

ของความยุติธรรม คัดกรองผู้บริโภค คัดกรองผู้เสียภาษีอากร หรือ การเก็บภาษีอากรให้เกิดความเป็นธรรม และเรื่องต่างๆ จะเห็นว่า สังคมไทยโตไม่ทันเทคโนโลยี กฎหมายก็ออกไม่ทัน ไม่ว่าจะ เป็น กฎหมาย Regulate หรือจัดระบบควบคุมเทคโนโลยี กฎหมายควบคุม เรื่องให้สัมปทานหรือไม่ให้สัมปทาน กฎหมายเรื่องบริษัทที่จะมี ก็เปอร์เซ็นต์ กฎหมายเรื่องภาษีอากร ความบกพร่องที่เป็นความอ่อน ของระบบการเมืองและเป็นความอ่อนของระบบราชการ ทำให้ระบบ การเมืองและระบบราชการไม่สามารถจะควบคุมเทคโนโลยีได้ ไม่สามารถจะควบคุมได้ตั้งแต่ต้นจนจบ แต่ตอนจบก็อาจจะจบไม่ค่อย ดีเท่าไร และไม่รู้ว่าจบเมื่อไหร่

ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย :

อาจารย์ปราโมทย์ ได้กรุณาเสนอไว้หลายประเด็น มีหลาย ประเด็นที่สะกิดใจ โดยเฉพาะในเรื่องของคนที่เป็นผู้บริโภค อีกเรื่อง หนึ่งที่น่าสนใจ คือ ความรับผิดชอบของรัฐที่มีต่อการควบคุมระบบ เทคโนโลยีในบ้านเรา อาจจะเป็นเรื่องกฎหมาย เรื่องขององค์กรต่างๆ ที่ได้รับสัมปทาน จึงอยากจะขอความกระจ่างจากอาจารย์เศรษฐพร ซึ่ง ท่านได้เตรียมเอกสารประกอบการเสวนาวินิจฉัยมาให้ทุกท่านด้วย

ศาสตราจารย์เศรษฐพร คุณศรีพิทักษ์ :

ผมกับสถาบันนโยบายศึกษาก็ได้คุ้นเคยกันมาเป็นเวลามากกว่า ๑๐ ปีแล้ว ผมเองพื้นฐานไม่ใช่วิศวกร พื้นฐานก็คือเรียนหนังสือมา ห้องเดียวกับอาจารย์ชัยอนันต์ สมุทวณิช ที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาย ใน สมัยนั้นยังไม่ได้แยกนิติศาสตร์ออกจากคณะรัฐศาสตร์ ตอนนั้น อาจารย์ชัยอนันต์ ท่านเรียนนิติศาสตร์แล้วท่านก็ไปเรียนต่อต่างประเทศ

ส่วนผมน่าจะไปเป็นนายอำเภอมากกว่าที่จะมาอยู่ที่กรมไปรษณีย์โทรเลข มาเกี่ยวข้องกับวงการโทรคมนาคม

ผมเริ่มรับราชการจริงๆ ก็ไปเป็นอาจารย์ที่นิด้า ๔-๕ ปี แล้วได้ทุนรัฐบาลไปเรียนที่อเมริกา ซึ่งเป็นทุนของกรมไปรษณีย์โทรเลข ก็เลยมาอยู่ที่กรมไปรษณีย์โทรเลข ๓๐ ปีพอดี

ประเด็นที่อาจารย์ปราโมทย์ ได้ยกไว้ เป็นประเด็นที่สำคัญมาก ก็อยากจะเรียนก่อนว่า ตอนแรกที่ได้รับเชิญ เป็นการเชิญทางโทรศัพท์ว่าเป็นเรื่องเทเลคอม ก็ยินดีรับ แล้วผู้จัดก็ส่งแฟกซ์ตามมาว่าพูดเรื่องอะไร ที่ไหน อย่างไร พอเห็นหัวข้อก็ค่อนข้างตกใจเหมือนกัน “พลิกโฉมเทเลคอม : พลิกโฉมประเทศไทย” แล้วก็เชื่อว่าหัวข้อนั้นคงเป็นสิ่งจูงใจที่ดีจริงๆ แล้วเรื่องเทเลคอมมีมิติที่จะมองได้กว้างขวางมาก สิ่งที่ผมนำมาในวันนี้ เป็นเอกสารในมิติเชิงเศรษฐกิจเชิงอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่จริงๆ ได้รับเชิญไปพูดที่สถาบันพระปกเกล้าหรือที่อื่นๆ ก็มีทั้งเทเลคอมกับการเมือง เทเลคอมและอื่นๆ อีกมาก ขอเรียนให้ทราบเพื่อที่จะได้เข้าใจเป็นพื้นฐาน

อันแรกที่สุด ก็คือ ถ้าเราเข้าใจว่าโทรคมนาคม คือ การส่ง การแพร่ หรือการรับ เครื่องหมาย สัญญาณ ตัวหนังสือ ตัวเลข ภาพ เสียง รหัส หรือการอื่นใดซึ่งสามารถเข้าใจความหมายได้โดยระบบสาย ระบบคลื่นวิทยุ ระบบแสง ระบบแม่เหล็กไฟฟ้าอื่น หรือระบบอื่น ตามเอกสารประกอบๆ นี้ แต่ขอเรียนเพื่อจะได้เข้าใจตรงกัน ก็คือ คำว่าโทรคมนาคมมีความหมายตามกฎหมายว่า จะเป็นการส่งอย่างเดียว การรับอย่างเดียว การแพร่ก็ได้ หรือทั้งรับทั้งส่ง ส่ง ก็คือ ส่ง Information หรือสารสนเทศ สารสนเทศมีลักษณะเป็นเสียง ตัวหนังสือ ตัวเลข อักษรหรือภาพ ภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว หรือสัญญาณ หรือเครื่องหมายอื่นๆ ก็ได้ ส่งไปทางไหน รับกันทางไหน ก็คือ รับทางที่เขาเขียนเอาไว้คือ จะเป็นทางสายที่เป็นสายเคเบิลซึ่งมีลักษณะเป็นเคเบิลลวด

ทองแดงหรือเป็นเคเบิลใยแก้วนำแสงก็ได้ หรือจะไปทางคลื่น คลื่นธรรมชาติที่ไปทางภาคอวกาศธรรมชาติ หรือคลื่นที่ผ่านดาวเทียม ก็ได้ สรุปก็คือ การโทรคมนาคม หมายถึง การติดต่อกันเพื่อให้เข้าใจ ความหมายในการส่งข่าวสารซึ่งกันและกัน องค์ประกอบของระบบ โทรคมนาคมเบื้องต้น ก็จะมีทางด้านส่ง คือ มีเครื่องส่ง ทางด้านรับก็มี เครื่องรับ แต่บังเอิญเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่พัฒนาขึ้นมา ปัจจุบันนี้จะมี ประเภทที่เรียกว่าเครื่องส่งแยกกับเครื่องรับก็มี แต่ส่วนใหญ่ถ้าเป็น โทรคมนาคมลักษณะ ๒ ทางแล้ว จะเป็นเครื่องรับ-ส่งอยู่ในเครื่อง เดียวกันเหมือนโทรศัพท์มือถือ คือ รับ-ส่งพูดได้เลย ถ้าเป็นโทรศัพท์ วิทยุกระจายเสียงก็จะเป็นส่งอย่างหนึ่ง รับอย่างหนึ่ง นั่นคือ องค์ประกอบทางด้านรับ ด้านส่ง และมีตัวกลางว่าส่งอะไรไป ก็คือ ส่ง Information หรือข้อมูลข่าวสารที่จะเป็นเสียง ถ้าเป็นเสียงเรียกว่า โทรศัพท์ ตัวหนังสือ ตัวเลข อย่างที่อาจารย์ปราโมทย์ว่า คือแฟกซ์ โทรสาร เทล็กซ์ อะไรต่างๆ หรือเป็นภาพ ภาพหนึ่งเรียกว่าโทรภาพ ถ้าภาพเคลื่อนไหวเป็นโทรศัพท์ ถ้าภาพเคลื่อนไหวแบบภาพยนตร์ ก็เป็นภาพยนตร์สมัยก่อนเทคโนโลยีแยกกันถ้าเป็นบริการประเภทเสียง ก็ไปอย่างหนึ่ง มีโทรศัพท์เป็นเสียง ถ้าไปตัวเลข ตัวหนังสือ อักษร เรียกว่า โทรเลข ถ้าเป็นการส่งภาพนิ่งทางไกล เรียกว่า โทรภาพ ถ้าเป็นการส่งภาพเคลื่อนไหวทางไกล เรียกว่า โทรศัพท์ เป็นต้น แต่โดยเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้สามารถรับ-ส่งข่าวสารทุกประเภทไป พร้อมกันได้ในลักษณะที่เป็นอินเทอร์เน็ต หรือแม้แต่โทรศัพท์มือถือ ในอนาคตหรือปัจจุบันก็เริ่มแล้วที่จะส่ง-รับกันได้ทุกอย่าง

องค์ประกอบถัดไปที่สำคัญ ก็คือ ตัวสื่อนำสัญญาณจากต้นทาง ไปยังปลายทาง จะเป็นทางสายก็ได้ ทางคลื่นก็ได้ ทางสายนี้ถ้าเป็น พัฒนาการตอนต้นจะเป็นลวดทองแดง โทรศัพท์เข้าบ้านเราจะเป็น ลวดทองแดง ๒ เส้น ถ้าเราไปดูโทรศัพท์ที่บ้านเราที่เป็นโทรศัพท์

ประจำที่ (Fixed Line) ที่เป็นพื้นฐานจะมีเส้นลวดทองแดงที่มีขนาดเท่ากับเส้นผม ๒ เส้นอยู่สำหรับโทรศัพท์ ๑ เลขหมาย แต่เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นใยแก้วนำแสง เส้นก็แบบเดียวกับเส้นผม แต่ว่ารับส่งได้ประมาณ ๕,๐๐๐ เลขหมายขึ้นไป ประสิทธิภาพต่างกันมาก

เพราะฉะนั้นตัวองค์ประกอบทั้งหมด ๕ อย่าง การทำธุรกิจ การประกอบอุตสาหกรรม หรือการมองเรื่องที่เกี่ยวข้อง ก็แยกมองได้ว่าอุตสาหกรรมเกี่ยวกับเครื่องส่งก็ได้ เครื่องรับก็ได้ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับทรานสมิชั่น (Transmission) หรือตัวส่งนำสัญญาณก็ได้ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับสารสนเทศ หรือเนื้อหาสาระ (Content) ที่เป็นรายการต่างๆ เป็นต้น

องค์ประกอบที่สำคัญคือชุมสาย ชุมสายนี้เป็นตัวที่จะรับข่าวสารมาแล้วก็เก็บเอาไว้หรือส่งออก ส่งต่อ ชุมสายเดี่ยวนี้เป็นชุมสายอัตโนมัติที่มีสมรรถภาพสูงมาก เพราะฉะนั้นโทรศัพท์มือถือที่โทรถึงกันขอเรียนอย่างนี้ว่า โทรศัพท์ตอนนี้ที่เป็นโทรศัพท์ประจำที่ ติดตั้งไว้ประมาณ ๘ ล้านเลขหมาย มีคนใช้ประมาณ ๗ ล้านเลขหมายเศษ แต่โทรศัพท์มือถือตอนนี้เราจัดสรรเลขหมายไปประมาณ ๔๘ ล้านเลขหมาย มีคนใช้ประมาณ ๔๒ ล้านคน ซึ่งเยอะมาก จะมีชุมสายอยู่ ชุมสายนี้หมายความว่า คนเป็นสิบๆ ล้านเรียกเข้าไปในเวลาเดียวกันชุมสายก็สามารถที่จะจัดช่องสัญญาณรับ-ส่ง ติดต่อระหว่างคนที่ติดต่อกันได้โดยอัตโนมัติในเวลาที่เกิดจะเป็น Real Time เลย เพราะฉะนั้นสมรรถนะของชุมสายสูงมาก ตัวนี้เป็นพื้นฐานว่าถ้าเราเข้าใจระบบโทรคมนาคมแล้วสามารถจะพิจารณาได้ว่าส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องส่ง เครื่องรับ เครื่องรับ-ส่ง เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ (Content) ทั้งหลายที่จะออกรายการทางโทรศัพท์นั้นก็ดี ออกรายการที่ผ่านอินเทอร์เน็ต ข้อมูลข่าวสารรับ-ส่งถึงกันก็ดี ทั้งหมดนี้ไปได้เลย

ในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมตามเอกสารประกอบการสัมมนา จะเห็นว่าอุตสาหกรรมเริ่มต้นตั้งแต่การวิจัยและพัฒนา การผลิต เครื่องมืออุปกรณ์ การจำหน่ายเครื่องมืออุปกรณ์ อุตสาหกรรมในการ ให้บริการโทรคมนาคมประเภทต่างๆ ให้บริการในลักษณะที่เป็นบริการ ประจำที่ บริการเคลื่อนที่ ให้บริการเฉพาะโครงข่ายโทรคมนาคม หรือ ให้บริการทั้งโครงข่ายและบริการถึงผู้ใช้บริการโดยตรง อุตสาหกรรม ที่เกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาบุคลากร อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง อื่นๆ ที่ติดตามมา ยกตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software) อุตสาหกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมไอที อุตสาหกรรม โทรทัศน์ อุตสาหกรรมกิจการกระจายเสียง การประกัน การกู้เงิน การลงทุนทั้งหมด

เรื่องที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือผู้ให้บริการ ผู้ให้บริการในบ้านเรา อยากเรียนเป็นประวัติพอสังเขปว่า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว พระองค์ท่านทรงมีสายพระเนตรอันยาวไกลมาก เพราะเมื่อ ปี ๒๔๒๖ (เมื่อ ๑๒๔ ปีมาแล้ว) พระองค์ท่านทรงโปรดเกล้าฯ ตั้งกรมขึ้น มา ๒ กรม ในวันเดียวกัน คือ กรมโทรเลขและกรมไปรษณีย์ กรม ไปรษณีย์รับผิดชอบกิจการไปรษณีย์ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๔๒๖ กรมโทรเลขก็รับผิดชอบกิจการโทรเลขและโทรศัพท์ เพราะเทคโนโลยี โทรเลขเกิดขึ้นก่อนเทคโนโลยีโทรศัพท์ แล้วจึงตามมาด้วยเทคโนโลยี ทางด้านวิทยุ คือ วิทยุที่เป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างคนต่อคน จุดต่อ จุดก่อน แล้วจึงมาเป็นวิทยุกระจายเสียง ซึ่งเป็นการติดต่อสื่อสารจากจุด หนึ่งหรือคนหนึ่งไปยังมวลชน

เพราะฉะนั้นตั้งแต่วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๔๒๖ ที่พระองค์ท่านทรง โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมโทรเลขขึ้น เป็นการเริ่มต้นจัดการกิจการโทรเลข และกิจการโทรศัพท์หรือเป็นกิจการโทรคมนาคมในประเทศไทย เพราะ ตอนนั้น โทรเลขทางฝ่ายทหารเริ่มใช้ก่อน พอทางด้านพลเรือนมา

จัดการอย่างนี้แล้วจึงโอนมา ตอนเริ่มต้นใหม่ๆ พอพระองค์ท่านตั้งกรมโทรเลขขึ้นมาก็มีต่างชาติเข้ามาบอกจะมาจัดการเรื่องโทรเลข-โทรศัพท์ให้ประเทศไทย พระองค์ท่านมีสายพระเนตรอันยาวไกล ท่านบอกไม่เอากิจการนี้ให้ผูกขาดไว้กับรัฐ เพราะฉะนั้นพอปี ๒๔๒๗ หลังจากนั้น ๔ - ๕ เดือน ท่านก็ออกกฎหมายมาฉบับหนึ่ง เรียกว่ากฎหมายกรมโทรเลข และบอกจะให้ผูกขาดกิจการโทรเลขไว้กับรัฐ หน่วยงานที่ผูกขาดก็คือกรมโทรเลข เพราะฉะนั้นกรมโทรเลขเป็นกรมแรกที่ผูกขาดกิจการโทรเลขและกิจการโทรศัพท์ของประเทศไทย

ตั้งกรมโทรเลขมา ๑๑ ปี ตั้งกรมไปรษณีย์มา ๑๑ ปี ท่านก็ให้รวม ๒ กรมเป็นกรมเดียวกันเรียกชื่อใหม่ว่า กรมไปรษณีย์โทรเลข เพราะฉะนั้นตั้งแต่ปี ๒๔๔๑ เป็นต้นมา กรมไปรษณีย์โทรเลข ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานของรัฐในการผูกขาดกิจการโทรเลขและโทรศัพท์ของประเทศไทย

จนมาถึงปี พ.ศ. ๒๔๙๗ มีพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ ขึ้นมา จึงได้โอนการผูกขาดกิจการโทรศัพท์ภายในประเทศไปไว้ที่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยตั้งแต่วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๗ ในขณะที่เดียวกันก็เหลือบริการโทรศัพท์ต่างประเทศ บริการโทรคมนาคมอื่นๆ นอกเหนือจากโทรศัพท์ในประเทศ เช่น บริการโทรเลข ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ บริการวิทยุคมนาคมที่ติดต่อระหว่างเรือกับบก บกกับเรือ หรือระหว่างรถที่วิ่งอยู่ที่กรมไปรษณีย์โทรเลข

จนถึงปี ๒๕๒๐ จึงมีการตั้งการสื่อสารแห่งประเทศไทยขึ้นมา เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ (ตามพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙) เมื่อตั้งการสื่อสารแห่งประเทศไทย ก็โอนบริการเหล่านี้ทั้งหมดไปไว้ที่การสื่อสารแห่งประเทศไทย บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ บริการโทรคมนาคมทางด้านอื่น เช่น โทรเลข

ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งบริการไปรษณีย์ด้วย ก็โอนไปอยู่ในความรับผิดชอบของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐

เพราะฉะนั้นกรมไปรษณีย์โทรเลข ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ จะเหลือหน้าที่อยู่อย่างเดียวคือหน้าที่หลักในการบริหารกิจการวิทยุคมนาคม จัดการวิทยุคมนาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือเรื่องการบริหารจัดการคลื่นวิทยุ ในสมัยนั้นเรื่องคลื่นวิทยุยังไม่ค่อยได้รับความสนใจจากคนมากนัก ตอนผมไปทำงานกรมไปรษณีย์โทรเลขใหม่ๆ สถานีวิทยุกระจายเสียงยังมีน้อยอยู่เพราะว่าเมื่อก่อนเขาห้ามโฆษณา ยังมีการบอกว่าอยากได้คลื่นสำหรับวิทยุกระจายเสียงให้มาที่กรมไปรษณีย์โทรเลข ขอได้ง่ายมาก สมัยนั้นกรมไปรษณีย์โทรเลขเป็นคนจัดสรรคลื่นสำหรับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ทั้งหมดด้วย แต่หลังจากเริ่มมีโฆษณาได้ก็ทำให้ยากขึ้น แต่ที่มาทำให้เห็นความสำคัญเรื่องคลื่นมากก็คือเมื่อมีเทคโนโลยีเกี่ยวกับคลื่นที่จะใช้สำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ ก็เห็นความสำคัญมากขึ้น ก็เลยมารู้ว่ากรมไปรษณีย์โทรเลขก็มีความสำคัญ

ตอนที่แยกการสื่อสารแห่งประเทศไทยไปเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ นั้น กรมไปรษณีย์โทรเลขมีคนทำงานอยู่ประมาณ ๑๗,๐๐๐ คน กรมใหญ่มากในตอนนั้น พอวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ยกงานให้การสื่อสารแห่งประเทศไทยไป เหลือคนทำงาน ๑๗๐ คน ผมเป็นเลขานุการกรมอยู่ตอนนั้น มีผู้ใหญ่ถามว่าเหลือไว้ทำไมไม่ยุบไปเลย เพราะท่านไม่เข้าใจว่าคลื่นวิทยุสำคัญ นั่นเป็นที่มาที่กรมไปรษณีย์โทรเลขยังคงเหลืออยู่เรื่อยมาจนมาตั้ง กทช. หรือคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ มีผลให้ยุบกรมไปรษณีย์โทรเลขไปเมื่อปี ๒๕๔๗

องค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทยผูกขาดกิจการโทรเลขและโทรศัพท์ มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยมีกฎหมายที่ว่าด้วยการผูกขาด

กิจการโทรเลขและโทรศัพท์ คือ พระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. ๒๔๗๗ และพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ การผูกขาดขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม ปี ๒๕๔๔ ใช้มา ๖๗ ปี กฎหมายนี้จึงจะถูกยกเลิก

ด้านการสื่อสารแห่งประเทศไทยก็ผูกขาดโทรศัพท์ระหว่างประเทศ จนมาถึงปี ๒๕๔๔ ที่ถูกยกเลิกไปเหมือนกัน ทำนองเดียวกัน จะเห็นได้ว่าหน่วยให้บริการที่เป็นหลัก ที่เป็นหน่วยงานของรัฐ ก็คือ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันแปรสภาพมาเรียกว่า บริษัท TOT จำกัด (มหาชน) คือ แปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน แต่ยังไม่ได้นำหุ้นเข้ากระจายในตลาดทุน การสื่อสารแห่งประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน ก็แปรสภาพเป็นบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) สำหรับบริษัท TOT นั้น ก็แปลกดี ที่ตั้งชื่อว่าบริษัท TOT จำกัด (มหาชน) เอาภาษาอังกฤษมาทับภาษาไทย ถ้าถามเป็นภาษาไทย ที่ไอทีคืออะไรไม่มีใครรู้เรื่อง

เมื่อก่อนองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยผูกขาดโทรศัพท์พื้นฐาน การขอโทรศัพท์เป็นเรื่องยากมาก เพราะการบริหารในลักษณะรัฐวิสาหกิจจะมีกฎระเบียบข้อบังคับมากมายที่เป็นอุปสรรค ทำให้การซื้อการจ้างยากมาก แล้วยังมีระเบียบกฎหมายเรื่องการเงินที่จะลงทุน เรื่องเงินค้ำประกันต่างๆ อีก

ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย :

แล้วทำไมขณะนั้นบางคนของง่าย บางคนขอไป ๑ ชั่วโมงคนหมายความว่าบางคนขอได้ง่ายมากแล้วเอามาขายกัน

ศาสตราจารย์เศรษฐพร คุณศรีพิทักษ์ :

ก็แล้วแต่จะไปอยู่ที่ตรงไหนด้วย ถ้าเป็นพื้นที่ที่มีเลขหมาย คือ ถ้าเขาไปวางซุ่มสายเอาไว้แล้วจัดสรรเลขหมายในซุ่มสายนั้น ถ้าเราอยู่ในเขตนั้นก็ได้ง่าย ยกตัวอย่างบ้านเพื่อนผม ๒ คน หลังบ้านชนกัน แต่อยู่คนละเขตซุ่มสายโทรศัพท์ คนหนึ่งขอ ๓ ปีได้ เพราะยังไม่มีซุ่มสายตรงนี้ที่จะมีเลขหมายเหลือ หลังบ้านติดกันเลยตอนสมัยเสนานิเวศน์เกิดใหม่ ๆ หลังหนึ่งอยู่ในเขตได้ หลังหนึ่งอยู่นอกเขตไม่ได้ นี่เป็นปัญหาเรื่องการบริหารจัดการ จึงได้เป็นที่มาว่าเมื่อก่อนขอก็ยากเย็น แสนเช็ญแล้วก็ยังไม่ได้ จึงทำให้เกิดสัญญาสัมปทานหรือสัญญาร่วมการทำงานที่มีการให้สัญญาสัมปทาน ไปทำสัญญาร่วมกับเอกชน ให้เวลาเขา ๕ ปี ติดตั้งให้ได้ ๓ ล้านเลขหมาย เขาก็ทำได้ ๓ ล้านเลขหมายใน ๕ ปี เท่ากับที่องค์กรการโทรศัพท์แห่งประเทศไทยตั้งมา ๔๐ ปีพอดี ที่องค์กรการโทรศัพท์แห่งประเทศไทยทำได้ ๓ ล้านเลขหมาย อันนี้ก็เป็นเรื่องที่สะท้อนระบบบริหารจัดการว่า เอกชนเขาจะซื้อของได้สะดวกกว่า หรือดำเนินการใดๆ ได้คล่องตัวกว่า อยากจะซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือทรานสมิซชันตรงไหนก็ไปซื้อมาได้เลยแต่ถ้าองค์กรการโทรศัพท์แห่งประเทศไทยจะทำ ต้องประมูลแล้วประมูลอีก แม้ประมูลชนะแล้ว ถ้าโดนร้องเรียนกล่าวหาที่ต้องสอบสวนกันอีก ๓ ปีส่งงาน กว่า จะตรวจรับ บางครั้งส่งซื้อของไป ๕ ปี จึงจะได้ของ นั่นเป็นสมัยที่เกิดปัญหาและเป็นที่มาที่ทำให้เกิดการร่วมการทำงานหรือสัญญาสัมปทาน พอมมาเป็นเทคโนโลยีทางด้านโทรศัพท์มือถือก็เช่นเดียวกัน ไปทำสัญญาสัมปทานกับเอกชน ส่วนสัญญาสัมปทานจะดีหรือไม่ดีอย่างไร พวกเราก็คงฟัง เห็น รู้ คือน่าเสียดายที่หน่วยงานของรัฐน่าจะได้ประโยชน์มากกว่านี้ ส่วนหนึ่งก็คือผลที่จะกลับมากับประเทศไทยน่าจะ ได้มากกว่านี้

เรื่องในโครงข่ายโทรคมนาคมซึ่งมีโครงข่ายที่เป็นลวดทองแดง เป็นโครงข่ายใยแก้วนำแสง เป็นโครงข่ายทางคลื่นผ่านดาวเทียม หรือผ่านเคเบิลบนดิน เคเบิลใต้น้ำ ประเทศไทยเรามีเคเบิล คือในระบบโทรคมนาคม ถ้าเป็นโทรคมนาคมระหว่างประเทศจะต้องมีระบบสำรองเพื่อไม่ให้เกิดการติดต่อสื่อสารหยุดชะงัก เพราะฉะนั้นของเราถ้าไปต่างประเทศจะมีการติดต่อสื่อสารผ่านดาวเทียม ติดต่อไปยังทั่วโลก แต่ในขณะเดียวกันเราต้องมีเครือข่ายทางด้านเคเบิลใต้น้ำสำรองไว้ด้วย แล้วสนับสนุนซึ่งกันและกัน บางครั้งวงจรสัญญาณเต็ม ผ่านดาวเทียมไม่ได้ก็มาผ่านเคเบิลใต้น้ำ เรามีระบบเคเบิลใต้น้ำติดต่อหมด ในวงอาเซียนเรามีไปถึงทางซีกตะวันออกของเราไปถึงญี่ปุ่นก็มี จากญี่ปุ่นไปเกาะกวม เกาะกวมไปเข้าทางด้านตะวันตกของสหรัฐ ก็มี ไปทางตะวันออกกลางก็มี แล้วก็วนกลับไปเวียดนาม มาฮ่องกง มีหมด เพราะฉะนั้นอันนี้เป็นโครงข่ายที่สำรองไว้เพื่อที่ว่าถ้าดาวเทียมเสียหายหมดก็ยังติดต่อทางเคเบิลใต้น้ำได้ หรือเคเบิลใต้น้ำเกิดถูกอะไรพังไปก็ใช้ดาวเทียมได้ นอกจากนี้ยังมีระบบคลื่นสั้นคลื่นวิทยุที่จะใช้ได้ด้วย ปัจจุบันนี้มีคนใช้โทรศัพท์ประจำที่ประมาณ ๗ ล้านเลขหมายเศษ มีคนใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ประมาณ ๕๒ ล้านเลขหมาย รวมแล้วประมาณ ๕๐ ล้านเลขหมาย เทียบกับประชากรประมาณ ๖๐ - ๖๕ ล้านคน

เรื่องอินเทอร์เน็ต ตอนนี้มีคนใช้งานอยู่ประมาณ ๘ ล้านคนเศษ สิ่งที่เป็นตัวเลขที่ให้ไว้ในเอกสารน่าสนใจอย่างหนึ่งก็คือว่า บริษัทที่ทำโทรคมนาคมไปอยู่ในตลาดหุ้นทั้งนั้นแล้วมูลค่าในตลาดหุ้นเป็นแสนล้าน ตัวเลขที่ผมยกตัวอย่างมาให้เป็นตัวเลขอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในตลาดหุ้นญี่ปุ่น ในตารางที่ ๑๐ จะเห็นว่าบริษัท KDDI บริษัท NTT บริษัท NTT DATA และบริษัท NTT DOCOMO นี่คือบริษัทหลัก KDDI เหมือนกับการสื่อสารแห่งประเทศไทยของเรา คือรับผิดชอบบริการระหว่างประเทศ NTT เหมือนองค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทยรับผิดชอบ

ขอบบริการในประเทศ ตอนหลังเขามีบริษัทลูกที่ทำทางด้านมือถือ คือ NTT DOCOMO แล้วก็ NTT ทางด้าน DATA ตัวเลขที่ปรากฏในตารางเป็นราคาของหุ้น เป็นเงินเยน ๑ หุ้นราคาเท่านั้น

ผมเคยไปศึกษางานที่ญี่ปุ่นเมื่อ ๑๕ - ๒๐ ปีที่แล้ว ที่ตลาดหุ้นญี่ปุ่นบูมมาก เขายังไม่ได้แตกหุ้น NTT DATA หรือ NTT DOCOMO ดังนั้นหุ้น NTT ผมคิดเป็นเงินไทยแล้ว ๑ หุ้นราคาประมาณ ๓ ล้านบาท เขากำหนดราคาหุ้นเป็นอย่างนั้น เพราะว่าเจตนาของกระทรวงการคลังของญี่ปุ่น บอกว่า หุ้นโทรคมนาคมเป็นหุ้นที่ไม่ให้ออมาเล่นกัน เป็นหุ้นสำหรับนักลงทุนจริงๆ แม้แต่พนักงานที่ทำงานอยู่ใน NTT จะซื้อหุ้น เงินเดือนไม่พอซื้อ ต้องใช้วิธีหักเงินเดือนกัน รวมกัน สมมติมีหมื่นคนก็หักเงินเดือนกันว่าเดือนหนึ่งจะหักเท่าไร ได้เท่าไร แล้วไปซื้อหุ้นมาเข้าเป็นของสหภาพพนักงาน

การที่เขาบอกว่าเขาต้องการให้หุ้นโทรคมนาคมเป็นหุ้นสำหรับนักอุตสาหกรรมที่ตั้งใจลงทุนประกอบกิจการจริงๆ อันนั้นก็เป็นคนละส่วนกับนโยบายของบริติชเทเลคอมของอังกฤษ ซึ่งเปิดให้มีภาคเอกชนเข้ามาถือหุ้นได้ ปรากฏว่าหุ้นของบริติชเทเลคอมที่เปิดก่อน NTT หนึ่งปี ราคาหุ้นละ ๑ ปอนด์เศษ แต่เจตนาารมณ์คือต้องการให้คนอังกฤษทั้งหมดเป็นเจ้าของ เปิดโอกาสให้พนักงานของบริติชเทเลคอมเป็นเจ้าของ ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐ ที่ยกมาเป็นตัวอย่างเพื่อจะให้เห็นว่าอุตสาหกรรมโทรคมนาคมเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่มาก และส่งผลมากในทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะในเรื่องการลงทุน ในเรื่องการสร้างงาน ในเรื่องการนำเข้า-ส่งออกอุปกรณ์เครื่องมือ ระบบที่เกี่ยวข้อง ระบบภาษีเงินที่จะได้จากการใช้จ่ายต่าง ๆ ฯลฯ และเทคโนโลยีโทรคมนาคมอย่างที่อาจารย์ปราโมทย์ พูดไป คือ เป็นเทคโนโลยีที่พัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก พัฒนาต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง เพราะฉะนั้นจะส่งผลกระทบข้ามแดน ไม่มีพรมแดนทางด้านภูมิศาสตร์อีกต่อไปแล้ว เศรษฐกิจ

โทรคมนาคม อุตสาหกรรมโทรคมนาคมเมื่อก่อนเป็นอุตสาหกรรมภายใน ประเทศใครประเทศเขา ต่อไปนี้เป็นเศรษฐกิจข้ามชาติ เมื่อข้ามชาติหมายความว่า จะมาควรวรวมกิจการ จะมาซื้อกิจการ จะมาครอบงำกิจการกันได้จากกฎหรือกติกาที่จะเปิดหรือไม่เปิดอย่างไร แค่นั้น แล้วจะมีผลกระทบทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความมั่นคง ฯลฯ จริงๆ แล้วเทคโนโลยีนั้นเป็นกลาง ก็คือใช้ได้ดีก็มี คุณอนันต์ ใช้ไม่ดีก็มีโทษมหันต์

ผมเขียนบทความไว้เรื่องหนึ่ง คือ เรื่องพระเอกโทรคมนาคม เนื่องจากกิจการโทรคมนาคมไม่ใช่กิจการที่ใครคนใดคนหนึ่งสามารถทำได้แต่คนเดียวหรือฝ่ายเดียวเพราะฉะนั้นคนที่เกี่ยวข้องกับทั้งหมดจึงเป็นพระเอกโทรคมนาคม ผมจัดกลุ่มได้เป็น ๑๐ กลุ่มด้วยกัน เริ่มต้นตั้งแต่หน่วยงานของรัฐที่เป็นพระเอกกลุ่มแรก เพราะเป็นผู้กำหนดนโยบายและแผนของชาติ มาถึงหน่วยกำกับดูแล อย่าง กทช. ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแล ไปถึงองค์กรของผู้ให้บริการ ให้บริการในลักษณะโครงข่ายอย่างเดียว ให้เช่า ให้ใช้ หรือให้บริการในการรับ-ส่ง ข้อมูลข่าวสาร ผู้บริโภคหรือผู้ใช้บริการ และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภคที่จะดูแลคุ้มครองผู้บริโภคอย่างไร นอกจากนี้ยังมีองค์กรระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศที่เป็นหน่วยกลางในการดูแลมาตรฐานกฎเกณฑ์สากลที่ประเทศสมาชิกจะต้องนำไปใช้เพื่อให้มีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมทางเทคนิคก็ดี ทางเศรษฐกิจก็ดี การบริหารจัดการก็ดี และมีองค์กรตรวจสอบการทำงานขององค์กรต่างๆ องค์กรตรวจสอบมีทั้งองค์กรตรวจสอบทางด้านบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ อย่างทุกวันนี้ในแง่ทางด้านบริหาร ป.ป.ช. ก็เป็นหน่วยตรวจสอบ สตง. ก็เป็นหน่วยตรวจสอบ ในด้านสภา คณะกรรมการทั้งสภาล่าง สภาสูง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ก็เป็นหน่วยตรวจสอบ ทางด้านนิติบัญญัติ ก็มีศาลปกครอง ศาลแพ่ง ศาลอาญา ศาลทรัพย์สินทางปัญญา เป็นหน่วย

ตรวจสอบในการทำงานทั้งหมด ในด้านสังคมมีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นอกจากนี้ยังมีองค์กรทางสังคม องค์กรทางด้านวิชาการ องค์กรทางด้านวิชาชีพ พวกนี้เป็นองค์กรที่มีหน้าที่เป็นพระเอกโทรคมนาคมที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เรื่องกำหนดนโยบาย การวางแผน การกำกับดูแล การสร้างกฎกติกา การจะทำอะไรให้มีการคุ้มครองดูแลผู้บริโภคได้ การที่จะไปเกี่ยวข้องทำสัญญากับต่างประเทศ ขัดตกลงกับต่างประเทศอย่างไร การที่จะมีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา พัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง การผลิต การจำหน่ายอย่างไร การให้บริการอย่างไร ดูแลมาตรฐาน ดูแลเรื่องคุณภาพ ดูแลเรื่องราคาที่เหมาะสม เพราะฉะนั้นก็เกี่ยวข้องหมดท่านทั้งหลายก็เป็นพระเอกโทรคมนาคมทั้งนั้น เพียงแต่ว่าท่านเป็นพระเอกในสถานะไหน แล้วท่านได้สนใจหรือใส่ใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมมากน้อยแค่ไหนอย่างไรนั้นอีกเรื่อง

ที่อาจารย์ปราโมทย์ได้ยกประเด็นไว้จะเห็นได้ว่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทางภาครัฐที่จำเป็นและสำคัญมากๆ ก็คือ ต้องมีนโยบายที่ชัดเจนแน่นอน ต้องเป็นนโยบายที่ต่อเนื่อง ถ้านโยบายเปลี่ยนแปลงน้อยก็จะไม่นำมาส่งผลในทางปฏิบัติ ผมยกตัวอย่างง่ายๆ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบโทรศัพท์มือถือมากระบบ อาจจะมากกว่าใครๆ ก็ได้ ประเทศไทยไม่เคยใช้เทคโนโลยีล้ำไปกว่าประเทศใดในโลก แต่ประเทศไทยเราซื้ออย่างเดียว ใครมีเทคโนโลยีอะไรก็ซื้อ เพราะฉะนั้นโทรศัพท์มือถือของเรามีตั้งแต่ระบบของทางด้าน NMT คือทางด้านประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ย่าน ๔๕๐, ๔๗๐ เมกกะเฮิร์ตมาก่อน ตามมาด้วย ๘๐๐ เมกกะเฮิร์ต แบนด์ A แบนด์ B มา ๙๐๐ มา ๑๘๐๐ ตอนนี้นำลงไป ๑๘๐๐ หรือ ๓จี เรามีหมด แต่ทุกอย่างเราซื้อ ขณะนี้โทรศัพท์มือถือมีคนใช้อยู่ ๔๒ ล้านหมายเลข บางคนมี ๒ เครื่อง ถ้าคิดราคาเครื่องละ ๑,๐๐๐ บาท ก็เป็นเงินรวม ๔๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท

แล้วที่นำเข้าไป แต่บางเครื่องราคาตั้ง ๒๐,๐๐๐ บาท ใช้น้ำใหม่ ซึ่งผลกระทบหนักนั้นแรงมาก

นอกจากนี้ ใน ๔๒ ล้านเครื่อง ถ้าทุกวันใช้ทุกเครื่องๆ ละประมาณ ๒ - ๓ นาที คิดนาทีละ ๑ บาท ก็เป็นเงิน ๔๒ ล้านบาทต่อ ๑ เครื่องต่อ ๑ นาที เพราะฉะนั้นผลกระทบจะเยอะมาก คนทำงานในบริษัทใหญ่ๆ เช่น องค์กรการโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, กสท โทรคมนาคม, บริษัท ทูรุ, TT&T เป็นต้นผมให้เจ้าหน้าที่ผมช่วยเช็คให้พบว่ามีคนทำงานอย่างน้อย ๕๐,๐๐๐ คน ที่เป็นร้านขายซิมการ์ดที่เป็นร้านหลักๆ อยู่ในกรุงเทพฯ และในตัวเมืองของจังหวัดต่างๆ มีอยู่ประมาณ ๑๕,๐๐๐ ร้าน เป็นร้านย่อยๆ อีกเกินกว่า ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ ร้าน ซิมฯ ราคา ๑๐๐ บาท คนขายได้กำไรอย่างน้อย ๒๐ บาทต่อ ๑ แผ่น จะเห็นว่ามีคนมากมายที่เกี่ยวข้อง ยังไม่นับคนที่เกี่ยวข้องในวงการเงิน ในวงประกัน ในวงอื่นๆ อีก เพราะฉะนั้นผลกระทบเชิงเศรษฐกิจใหญ่โตมโหฬารมาก นี่เป็นภาพรวม

เพราะฉะนั้นถ้าดูระบบโทรคมนาคมของเราก็ต้องเริ่มต้นที่หน่วยงานของรัฐว่ามีนโยบายอย่างไร จะพัฒนาอย่างไร เรามีโทรศัพท์มือถือหลายระบบ ผมขอยกตัวอย่าง ในประเทศเกาหลี ตอนเริ่มต้นรัฐบาลเขาคิดหนักว่าจะเอาระบบอะไรมาใช้ ทำที่สุดเขาเอาระบบ CDMA ซึ่งเป็นเทคโนโลยีใหม่ ทางบริษัท ควอลคอม (Qualcomm Incorporated) ฟังทำวิจัยและพัฒนาต้นแบบขึ้นมา ยังไม่มีการผลิตเพื่อใช้งาน เกาหลีก็ตัดสินใจซื้อลิขสิทธิ์เขามาเลย แล้วมาวิจัยและมาผลิตต่อในเกาหลี ผมไปพบกับคนที่เขารับผิดชอบตรงนี้ ปรากฏว่าเขาทำวิจัยเข้าห้องแล็บอยู่ ๘ เดือน รับคนทำงานใหม่ที่เป็นวิศวกรไม่เคยทำงานทางโทรคมนาคมมา ๒๐๐ คน พอทำเสร็จร่วมกับบริษัทเอกชน ๕ บริษัท เสร็จแล้วเขาก็ทำ CDMA ได้ แล้วก็ผลิตในประเทศเกาหลี

ขณะนี้เป็นที่หนึ่ง คนที่ใช้โทรศัพท์ในเกาหลีเป็นระบบ CDMA ใช้เทคโนโลยีที่ตัวเองพัฒนาขึ้นมา ใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่ผลิตในเกาหลี ตอนนี้ก็ส่งออกมาขายนอกประเทศแล้ว นี่คือนวัตกรรมที่แตกต่าง เช่นเดียวกับในประเทศญี่ปุ่น ในญี่ปุ่นเริ่มก่อนเกาหลี คือความถี่ในโลกเขาใช้กัน ๘๐๐ หรือ ๙๐๐ เมกกะเฮิร์ต ญี่ปุ่นบอกเอาความถี่ ๑๕๐๐ เมกกะเฮิร์ต พอมาถึงเรื่องระบบเปิดเสรีกิจการโทรคมนาคม ก็มีการบีบญี่ปุ่นว่า ต้องเปิดตลาดโทรศัพท์มือถือ ญี่ปุ่นบอกเปิด แต่พอเปิดแล้วระบบของญี่ปุ่นเป็นระบบ ๑๕๐๐ เมกกะเฮิร์ต ของอเมริกาเป็น ๑๙๐๐ เมกกะเฮิร์ต ไปขายไม่ได้ เปิดเต็มที่แล้ว แต่คุณเข้าไปขายไม่ได้ เหมือนกับในเกาหลี คุณเข้าไปเขาเปิดประเทศแต่ของเขาระบบ CDMA ซึ่งประเทศอื่นยังไม่ได้ใช้ก็เข้าไม่ได้ เพราะฉะนั้นไม่ทราบว่าจะนโยบายของรัฐบาลไทย เป็นอย่างไรกัน มองการณ์ไกลขนาดไหนกับเรื่องเทคโนโลยี อาจารย์ปราโมทย์ หึงท้ายไว้ว่า เทคโนโลยีจะพัฒนาไปอย่างไร นโยบายของรัฐควรจะต้องมองการณ์ไกลขนาดไหน ที่จะคิดถึงผลประโยชน์ ผลกระทบจะสะท้อนกลับมาหาสังคมอย่างไร

หลังจากเมื่อมีนโยบายที่แน่ชัดแล้ว ต้องมาถึงเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องในกิจการโทรคมนาคม และในกิจการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เรื่องกระบวนการที่จะมีองค์กรมาทำหน้าที่ เพราะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโทรคมนาคมผลกระทบคงไม่ต้องบอกกระทบกันถึงชั้นลัทธิรัฐบาลไปแล้ว ก็มี เพราะฉะนั้นเป็นเรื่องใหญ่มากในเรื่องกิจการโทรคมนาคม

ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย :

หัวข้อที่เราตั้งกันไว้ พลิกโฉมทะเลคอม : พลิกโฉมประเทศไทย อาจารย์มองว่าเรื่องดังกล่าวไม่ได้เกินเลยความเป็นจริง สามารถจะพลิกได้ คือไม่ได้พลิกเพียงประเทศไทย พลิกทั้งโลกด้วยใช้ไหม

ศาสตราจารย์เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ :

ถ้าเราตีความตามที่เจตนาหัวข้อในการสัมมนาในวันนี้ “การพลิกโฉมโทรคมนาคม” ประเทศไทยผูกขาดกิจการโทรคมนาคมมาตั้งแต่ ๔ สิงหาคม ๒๕๒๖ จนถึงที่มีกฎหมายยกเลิกการผูกขาดกิจการโทรคมนาคม ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ นั่นก็คือ ตั้ง ๑๑๘ ปี ถึงแม้จะมีกฎหมายยกเลิกการผูกขาด แต่เปิดให้มีการแข่งขันก็เมื่อมี กทข. แล้ว กทข. มาในปี ๒๕๔๗ กทข. ออกใบอนุญาตจริงๆ ปี ๒๕๔๘ การออกใบอนุญาตหมายถึงว่ายกเลิกการผูกขาดกิจการโทรเลขโทรศัพท์ หรือที่เรียกโทรคมนาคมในปัจจุบันผูกขาดอยู่ในประเทศไทยมาเกิน ๑๒๐ ปี เพราะฉะนั้นเมื่อเปิดให้มีการแข่งขัน ตรงนี้เป็นพลิกโฉมครั้งใหญ่ ก็คือ เมื่อมีการแข่งขันก็ต้องมีกฎกติกาออกมาวางไว้หน่วยงานที่ทำงานทางด้านโทรคมนาคมต้องรับรู้ ต้องทันและพร้อมที่จะแข่งขัน

รัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ มีบทบัญญัติไว้ในเรื่องให้อุตสาหกรรมกิจกรรมต่างๆ ทางด้านโทรคมนาคม ทางด้านการกระจายเสียง ทางด้านโทรทัศน์ ต้องเปิดเสรีให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ในมาตรา ๔๐ เดิม กำหนดไว้ นอกจากนั้นในมาตรา ๕๐ มาตรา ๘๗ ก็ยังไปเขียนกำกับอีกว่า ธุรกิจโดยรวม เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยต้องเป็นระบบการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม นั่นเป็นที่มา แต่บังเอิญออกกฎหมายมาฉบับแรกเป็น พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ปี ๒๕๔๓ ตั้ง กทข. ตั้ง กสช. เป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่กำกับดูแล ปี ๒๕๔๔ ก็ออกกฎหมายมาเป็นพระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคม ที่ว่าตอนนั้นจริงๆ เป็นการพลิกโฉม ที่นี้การพลิกโฉมนี้หมายความว่าหน่วยงานที่ทำหน้าที่อยู่ เช่น องค์การ

โทรศัพท์แห่งประเทศไทยเดิม การสื่อสารแห่งประเทศไทยเดิม ซึ่งเขาก็ปรับตัวในระดับหนึ่ง เตรียมที่จะแปรสภาพ แปรรูป และแปรมาแล้ว เป็นบริษัทจำกัดมหาชน แต่ยังไม่ได้แปรให้ครบกระบวนการ

นอกจากนี้ยังมีผลที่เกิดขึ้นจากกระแสโลก กระแสโลกาภิวัตน์ เรื่องการเปิดเสรี จะมีองค์กรระดับโลกที่ประเทศไทยเข้าไปร่วมเป็นสมาชิก เช่น สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศก็ดี องค์กรการค้าโลกก็ดี ได้ไปทำพันธกรณีที่ยื่นต่อเขา ซึ่งพันธกรณีที่เราไปทำไว้ บางกรณีเป็นพันธกรณีที่มีผลบังคับทางกฎหมาย บางกรณีไม่มีผลบังคับทางกฎหมาย แต่มีผลบังคับเชิงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในเรื่องศักดิ์ศรีของประเทศ ตรงนั้นก็เป็นเรื่องพลิกโฉม ซึ่งที่จริงเราเริ่มมาก่อนหน้านี้ เช่น เรื่องสัญญาร่วมการทำงาน หรือสัญญาสัมปทาน ตอนนั้นพลิกโฉมมาครั้งหนึ่งแล้ว แต่มาถึงตอนนี้ก็คือทำอะไรจึงจะจัดการกับปัญหาที่มีอยู่ได้ จะแก้ไขปรับปรุงอย่างไรจึงจะให้เกิดผลดีต่อส่วนรวมของประเทศไทย

ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย :

เชื่อว่ามีคนสงสัยอีกมากหลังจากที่ผูกขาดมาประมาณ ๑๒๐ ปี พอเวลาเราเปิดขึ้นมาครั้งแรกจริงๆ ก็น่าจะมีคนเข้ามาแข่งมากมาย แต่ทำไมตัวแข่งจึงน้อย อาจารย์ช่วยวิเคราะห์เรื่องนี้ด้วยครับ

ศาสตราจารย์ เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ :

จากที่เรามีกิจการโทรศัพท์ประจำที่และกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ สำหรับกิจการโทรศัพท์ประจำที่ คือกิจการโทรศัพท์ที่เวลาจะสร้างระบบโครงข่ายที่ติดต่อกันต้องเดินสายเคเบิลไม่ว่าจะเป็นสายลวดทองแดงในสมัยเก่า หรือสมัยใหม่ก็คือใยแก้วนำแสง ที่

๑. การลงทุนแพง สำหรับใยแก้วนำแสง
๒. ลงทุนแล้วใช้เวลาก่อสร้างนาน
๓. เมื่อนานก็หมายความว่า ผลตอบแทนจะมาช้า และ
๔. นอกจากจะมาช้าแล้วอัตราผลตอบแทนถ้าแข่งกับเทคโนโลยีใหม่อย่างโทรศัพท์มือถือก็สู้ไม่ได้

ในด้านโทรศัพท์มือถือ เนื่องจากดำเนินการโดยทางคลื่นวิทยุ เพราะฉะนั้นการก่อสร้างตัวที่จะเชื่อมต่อระหว่างจุดที่คลื่นไปถึงแล้วจะส่งต่อกัน ก็สร้างได้ง่ายกว่า ทำได้เร็วกว่า ลงทุนน้อยกว่า ผลตอบแทนกลับมาเร็วกว่า แล้วเมื่อโทรศัพท์มือถือมีประสิทธิภาพสูงขึ้นมากก็คือใช้ได้ดีมาก คนก็ใช้มาก ผลตอบแทนก็สูง คนก็ไม่อยากจะไปลงทุนในด้านเฉพาะเรื่องพื้นฐาน อยากจะมาลงทุนทางด้านมือถือ ที่นี้ทางด้านมือถือก็มีปัญหาว่าจะเป็นผู้ประกอบการได้ต้องมีคลื่นวิทยุ บังเอิญคลื่นวิทยุที่จัดสรรไปแล้วนั้นหมด ก็เหลือ ๓จี (โทรศัพท์มือถือที่เรียก ๓จี คือ โทรศัพท์มือถือ ยุคที่ ๑ เป็นระบบแอนะล็อก ยุคที่ ๒ เริ่มต้นดิจิทัล ยุคที่ ๓ เป็นการหลอมรวมเทคโนโลยีที่มีสมรรถนะสูงขึ้นกว่าระบบ ๑ หรือ ๒ เพราะฉะนั้น ๓จี คือ Third Generation หรือเจเนอเรชั่นที่ ๓ หรือหมายความว่า เทคโนโลยีพัฒนามาถึงระบบ ๓)

มาถึงประเด็นว่าจะเปิด ๓จี ให้มีคนเข้ามาประกอบการก็ต้องจัดสรรคลื่นใหม่ แต่ติดขัดตรงที่มีกฎหมายอยู่มาตราหนึ่ง คือ มาตรา ๖๓ ใน พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ บอกว่าให้ กทช. และ กสช. (คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ) ซึ่ง กสช. ยังไม่เกิดเลย ๑๐ ปีแล้ว เป็นกรรมการร่วม ร่วมกันทำหน้าที่บริหารคลื่นความถี่ คือ มีหน้าที่ทำนโยบายการบริหารคลื่นความถี่ของประเทศไทย ทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ของประเทศไทย จัดทำตารางกำหนดคลื่นความถี่ของประเทศไทย เมื่อยังไม่มี กสช. ก็ไม่แน่ใจเพราะยังไม่มีแผนแม่บทบริหารคลื่นความถี่นี้เราจะมาจัดสรร

คลื่นความถี่อะไรได้ใหม่สำหรับ ๓จี นักกฎหมายตีความก็ไม่เหมือนกัน ต้องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความให้ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ เราจึงเริ่มต้นทำแต่ยังไม่เรียบร้อย ตรงนี้ที่ทำให้รายใหญ่ที่จะมาแข่งขันด้านมือถือยังไม่เกิด แต่ตอนนี้มีผู้ประกอบการที่มาขอใบอนุญาตจาก กทช. เป็นผู้ประกอบการตามที่ พ.ร.บ.ประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ เปิดให้มีการอนุญาตได้ ปรากฏว่าทางด้านโทรคมนาคมมีผู้มาขอใบอนุญาตและได้ใบอนุญาตไปประมาณ ๔๐ ราย แบ่งเป็นประเภทที่ ๓ ประเภทที่ ๒ ประเภทที่ ๑ และอินเทอร์เน็ต มีผู้ประกอบการที่มาขอใบอนุญาตและเราอนุญาตไป ๖๕ ราย เพราะฉะนั้นรวมแล้วประมาณ ๑๐๕ รายที่ได้รับอนุญาตไปแล้ว ซึ่งมากพอสมควร แต่ทางด้านโทรคมนาคม เมื่อได้รับใบอนุญาตไปแล้วไม่ใช่จะทำได้เลย เขาจะต้องไปวางระบบ มีแผนจะเอาเงินมาลงทุนกันอย่างไร ซึ่งเราจะดูในรายละเอียดทั้งหมดตอนยื่นข้อเสนอมา บางคนก็บอกว่าแผนที่จะเริ่มทำงานแล้วภายใน ๖ เดือน หรือภายในหนึ่งปี หรือภายใน ๒ ปี หรือ ๓ ปี เพราะฉะนั้นเชื่อว่าจากที่ได้รับใบอนุญาตกันไปในนั้น ทางอินเทอร์เน็ตเห็นชัดว่าเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงกันค่อนข้างสูง แต่ก็ยังไม่มีการแข่งขันเต็มที่ ทางด้านโทรคมนาคมที่มีข้อสังเกตอย่างหนึ่งตอนนี้การไฟฟ้าทั้ง ๓ แห่ง คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มาขออนุญาตจาก กทช. เป็นผู้ประกอบกิจการในการที่จะให้บริการโทรคมนาคม พวกท่านอาจจะไม่ค่อยเข้าใจว่ามาเกี่ยวข้องกับอะไร เกี่ยวข้องคือ การไฟฟ้าทั้ง ๓ แห่ง เขาสร้างระบบสื่อสารของเขาที่จะควบคุมดูแลการกระจายไฟฟ้าจากแหล่งผลิตของเขื่อนต่างๆ ของโรงงานต่างๆ ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ส่งมาให้แก่ผู้จำหน่าย คือส่งมาให้การไฟฟ้านครหลวงขายในนครหลวง ให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคขายในภูมิภาค ๗๐ จังหวัดข้างนอก เขามีระบบใยแก้วนำแสงที่ใช้สำหรับติดต่อสื่อสารเพื่อจะกำกับดูแล ควบคุมว่าไม่ให้เกิดปัญหา ที่นี้

สมรรถนะของใยแก้วนำแสง เมื่อซื้อมาแล้ว ติดตั้งแล้วใช้งานไปประมาณ ๒๐ - ๓๐% เหลืออีกประมาณ ๗๐% เขาก็เลยบอกว่า ๗๐% นี้เอามาให้ผู้ประกอบการโทรคมนาคมเช่าใช้ในการรับ-ส่งสัญญาณได้ใหม่ เรอบอกว่าได้ ซึ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่นี้ สายไฟฟ้าที่ไปถึงบ้านท่านนั้น เขาพัฒนามาถึงระบบที่ใช้เป็นสายโทรคมนาคม รับ-ส่งบริการโทรคมนาคมได้ด้วย เพราะฉะนั้นการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคที่มีไฟฟ้าเข้าไปถึงหมู่บ้าน ถึงประชาชนประมาณเกิน ๘๕% คราวเรือน นั้นหมายความว่าต่อไปอีก ๒ ปี ทุกครัวเรือนมีสิทธิได้รับบริการโทรคมนาคมส่งไปถึงบ้านเลย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคกำลังเตรียมการที่จะดำเนินการส่วนนี้อยู่ นี่คือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เป็นการพลิกโฉมอย่างหนึ่งของโทรคมนาคม

แต่เรื่องที่จะพลิกโฉมต่อไปคงเป็นเรื่องกฎเกณฑ์กติกาที่จะเกี่ยวข้องกับการลงทุนข้ามชาติ ประเทศไทยมีนโยบายชัดเจนอย่างไร การที่จะให้มีการแข่งขันเกิดขึ้นจริงๆ น่าจะเป็นอย่างไร เช่น สัญญาสัมปทาน สัญญาร่วมการงานที่มีอยู่จะเป็นอุปสรรคต่อการสร้างกฎ กติกาในการที่จะให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรม รัฐบาลจะมีนโยบายเรื่องนี้อย่างไร เช่น จะยกเลิกหรือไม่ยกเลิก จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือไม่ ถ้าเปลี่ยนแปลงแก้ไข ทำอย่างไรจึงจะเหมาะสมแก่ประเทศชาติและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ถ้าไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงน่าจะมีนโยบายหรือมาตรการอย่างไรที่จะเอื้อต่อการส่งเสริมการแข่งขันได้ เพราะขณะนี้บริการโทรศัพท์มือถืออย่างน้อยก็แข่งขันเรื่องราคาซึ่งผู้ใช้ก็ได้รับสิ่งที่ถูกลงมาก และจะต้องมีการแข่งขันด้านคุณภาพด้วย อันนี้ก็เป็นที่ชัดเจนต่อไป

ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย :

ขณะนี้ถึงไฟไม่มี (ไฟฟ้าในห้องสัมมนาดับเนื่องจากฝนตกหนัก)

เราก็คงนั่งอยู่ได้เพราะว่าสิ่งที่อาจารย์เศรษฐพรพูดเป็นสิ่งที่น่าสนใจมาก ในขณะนี้คงเป็นเวลาเหมาะสมที่จะให้ท่านผู้เข้าร่วมสัมมนาได้มีโอกาสได้ซักถามวิทยากรโดยตรง เรามีมติกันว่า กรุณาแนะนำชื่อ แนะนำตัว ท่านเองก่อน

นพ.ตูลย์ สิทธิสมวงศ์ : (คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ผมเป็นผู้รับบริการโทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต วิทยุบ้าง โทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่ เรื่องเกี่ยวกับเทเลคอมที่จะพลิกโฉมประเทศไทย คือถ้าจะทราบโครงข่ายอย่างที่ว่าอาจารย์เศรษฐพร พูดว่า มีโครงข่าย บนพื้นโลกจะเป็นทองแดงหรือไฟเบอร์ออฟติก มีคลื่นต่างๆ ที่เราเห็น มีดาวเทียมที่ใช้ซัพพลิงค์ ดาวนลิงค์ระหว่างประเทศ เป็นพวกเคเบิล ใต้น้ำ อาจารย์ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโทรศัพท์ แต่ผมขออนุญาตให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องของโครงข่ายที่เกี่ยวกับทีวีและอินเทอร์เน็ต เพราะว่าในโลกอนาคตเป็นโลกของสงครามข้อมูลข่าวสาร ใครจะโฆษณา ประชาสัมพันธ์ให้ตัวเองดีหรือคู่ต่อสู้พ่ายแพ้ไปเป็นเรื่องของข้อมูล ข่าวสาร จะเห็นว่ามีคนพยายามที่จะเข้ามาตรงนี้มาก ในอดีตเนื่องจากโครงข่ายต่างๆ มีจำกัด เพราะฉะนั้นการอนุมัติอะไรจึงมีเรื่องของค่าสัมปทาน และเรื่องของผลประโยชน์และใต้โต๊ะ ถ้าไปดูสัมปทาน อย่างที่คุณเฉลิมชัย ได้พูดมาก่อน ไปดูทำสัญญาได้เลย ทุกสัญญาของสถานีโทรทัศน์ก็ได้เขียนไว้แปลกๆ ว่าให้ต่อสัญญาได้เรื่อยๆ ในราคาที่ถูก เพราะฉะนั้นในเรื่องของโครงข่ายโทรคมนาคมจะพลิกโฉมประเทศไทยไม่ได้ ถ้ายังถูกครอบงำโดยผู้รับสัมปทานในกลุ่มเก่าๆ ผู้มีอำนาจเขาจะยึดตรงนี้อาไว้อยู่เสมอ ถ้าโครงข่ายที่จะเกิดขึ้นใหม่ไม่เป็นของประเทศชาติ ของประชาชนอย่างแท้จริงแล้ว ก็จะไม่เกิดไม่ได้ ในแง่ของไฟเบอร์ออฟติก ทราบมาว่าไม่นานทีวีที่เคยออกทางคลื่นต่างๆ

ซึ่งตอนนี้ดีที่สูงๆ ก็บังเราก็จะเห็นไม่ชัด ดาวเทียมพอฝนตกหน่อยก็เห็นไม่ชัด ไม่นานสถานีโทรทัศน์จะออกได้เป็นร้อยๆ ช่อง ผ่านทางไฟเบอร์ออฟติก ตรงนี้ที่กลุ่มมีอำนาจหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ จะเข้ามาจับในเรื่องโทรทัศน์ เพราะเขาจะสื่ออะไรก็ทำได้เต็มที่ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ถ้าเราจะพลิกโฉมประเทศไทย เราจะต้องยึดกุมตรงนี้ไว้ให้ได้ อย่าให้มีการครอบงำโดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง สัมปทานต่างๆ เราจะต้องจัดสรรให้เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง

ก่อนที่อาจารย์เศรษฐพร จะมา คุณเฉลิมชัย ได้พูดถึงว่า รายการข่าวถูกรวบงำโดยเจ้าของสถานีที่เขาได้รับสัมปทานไปแล้วสั่งว่าคุณห้ามทำอย่างนั้นอย่างนี้ การเสนอข่าวที่แท้จริงต่อประชาชนจะไม่เกิดขึ้น ปัญหาของประชาชนจะไม่เกิด คือไม่ได้เอาเรื่องที่แท้จริงนำเสนอประชาชน ผมคิดว่าจะพลิกโฉมประเทศไทยแล้ว ประชาชนต้องทราบข้อมูลข่าวสารที่แท้จริง ทำให้ประชาชนมีปัญญา สามารถตัดสินใจได้ทุกสิ่งทุกอย่างได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ไม่ถูกรวบงำโดยสื่อใด ผมมองในมุมมองของสื่อสารมวลชนว่า เทเลคอมในอนาคต ในแง่ของโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตเพื่อที่จะนำข่าวสารที่ถูกต้องสู่ประชาชน ทำให้ประชาชนรับทราบข้อมูลที่แท้จริงว่ามีเรื่องอะไรเกิดขึ้นในบ้านเมืองบ้าง บรรณาธิการข่าวของแต่ละสถานีที่สำคัญๆ จะได้ไม่ต้องถูกกดดันโดยเจ้าของสัมปทานสื่อ ถ้าเขาเกิดถูกกดดันโดยช่องนี้เขาก็สามารถไปช่องอื่นได้ และประชาชนก็เลือกเอาเองว่าช่องไหนที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่บิดเบือนเราก็ไม่ดู ไปดูช่องที่ดีกว่า ซึ่งมีอีกเป็นร้อยๆ ช่อง ในอนาคตถ้าจะพลิกโฉมประเทศไทยได้เราต้องเริ่มที่สัมปทานของทีวีผ่านไฟเบอร์ออฟติก

ศาสตราจารย์เศรษฐพร คุณศรีพิทักษ์ :

คุณหมอพุดตรงประเด็น ก็เรียกว่าเทคโนโลยีทางด้านโทรคมนาคม จริงๆ เรื่อง Transmission เป็นเรื่องทางโทรคมนาคม เพียงแต่การประยุกต์ใช้ (application) จะเอาไปใช้ในกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือใช้ในอินเทอร์เน็ต อันนั้นก็เป็นเรื่องของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ยกตัวอย่าง ที่วีระบบดิจิทัลทีวีเดี่ยวนี่คลื่นที่ใช้ในโทรทัศน์ที่มียูโทรทัศน์เสรี เช่น ช่อง ๓ ๕ ๗ ๙ ๑๑ TITV นั้น ก็คือว่าเวลาออกรายการมาใน ๑ วัน สมมติว่า ๒๔ ชั่วโมง ถ้าแต่ละรายการเป็น ๑ ชั่วโมง ก็จะออกได้ ๒๔ รายการ นั่นก็หมายความว่า ถ้าเอาหกคลื่นรวมกัน เอา ๖ คลื่น ๒๔ ก็ได้ ๑๔๔ รายการต่อวัน แต่ส่วนใหญ่จัดรายการตรงกัน ละครก็ตรงกัน หนังสือตรงกัน ข่าวก็ตรงกัน สารคดีก็ตรงกัน แยกโฆษณา นั่นคือสิ่งที่เป็นจริงอยู่ในปัจจุบัน ในอนาคตหนึ่งช่อง เช่น ช่อง ๓ หกโมงเช้าถึงเจ็ดโมงเช้า สมมติบังคับว่า รายการละหนึ่งชั่วโมงอย่างน้อย ทำรายการออกพร้อมกันให้เลือกได้ ไม่ต่ำกว่า ๑๐ รายการ นั่นก็หมายความว่า ๖-๗ โมงเช้า เฉพาะช่อง ๓ ๑๐ รายการ หมายความว่า หนึ่งชั่วโมงรวมทุกช่องจะมีรายการออกพร้อมกัน ๖๐ รายการ หนึ่งวันจะได้ประมาณ ๑,๔๐๐ รายการ ปัญหาที่จะเกิดขึ้น ก็คือว่าเรื่องคลื่นวิทยุสำหรับทำโทรทัศน์ไม่มีข้อจำกัด แต่จะต้องเป็นห่วงเรื่องใหม่ก็คือ จะผลิตรายการอย่างไรให้มีคุณภาพ ที่สำคัญผลิตแล้ว ใช้หรือไม่ใช้อีก เพราะจะขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่าย เหมือนโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ยูบีซี ก็จะเป็นแบบเดียวกัน ๒๔ ชั่วโมงแบบนั้น เพียงแต่รายการจะต้องซ้ำเพื่อลดค่าใช้จ่ายเพราะทำแล้วอาจจะไม่มีคนดูตรงนี้เป็นปัญหา ในอนาคตมีปัญหาก็คือใหม่ว่าจะผลิตรายการอย่างไรให้พอเพียงแก่สถานีที่มีเวลาให้ วิทยุกระจายเสียงก็ทำนองเดียวกัน เพียงแต่อาจจะจะมีเงื่อนไขเรื่องอุปกรณ์เครื่องรับที่จะตามมา

ท่านเชื่อหรือไม่ว่าวิทยุกระจายเสียงมี IP Radio จากเยอรมัน เป็นเครื่องที่จะรับฟังวิทยุกระจายเสียงผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ท่านสามารถรับฟังวิทยุกระจายเสียงได้ทั่วโลก ๕,๐๐๐ สถานี เสียงรัสเซีย เยอรมัน เดนมาร์ก สเปน อังกฤษ ฝรั่งเศส มีหมดเลย นี่คือการเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจคือไม่แพงมาก ประมาณ ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท ผมเชื่อว่าอีกไม่กี่เดือนจะมีขายในประเทศไทย เพราะว่าเทคโนโลยีไปเร็วมาก ระบบที่จะจัดการต้องเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงนี้หมายความว่า เรามีสื่อที่เป็นสื่อทางด้านกระจายเสียง สื่อทางด้านโทรทัศน์ สื่อทางด้านโทรคมนาคม ทำอย่างไรจึงจะมีคุณภาพว่าเป็นสื่อที่ใช้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยไปพร้อมๆ กับการพัฒนาทางด้านสังคมของประเทศไทยให้ได้ ตรงนี้ยากมาก ต้องช่วยกัน เพราะฉะนั้นทุกคนจะต้องตื่นตัวในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจตรงนี้ จึงจะช่วยกันได้ อย่างอินเทอร์เน็ตเป็นระบบที่มีคุณอนันต์ แต่ก็มีโทษมหันต์ จะเป็นสิ่งที่มีคุณอนันต์ก็ต่อเมื่อเรามีความรู้ ความเข้าใจ เราไปห้ามอินเทอร์เน็ตไม่ได้ บล็อกได้แค่เพียงชั่วคราว ชั่วคราว ชั่วเวลา เพราะฉะนั้นจะต้องมีการสร้างภูมิคุ้มกัน ให้กับประชาชนคนไทยว่า ทำอย่างไรจึงจะรู้จักเข้าใจถึงตัว Information หรือสารสนเทศว่าจะมีพิษมีภัยหรือไม่อย่างไร การสร้างภูมิคุ้มกันอันนี้ก็คือทำอย่างไรที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับสื่อทั้งหลาย ในเรื่องสารสนเทศหรือสารที่ปรากฏในสื่อ ตอนนี่ว่ากันจริงๆ ข่าวสารนั้นล้นทับเราในแต่ละวัน ท่านเปิดทีวี ๕-๖ ช่องท่านจะดูข่าวซ้ำแล้วซ้ำอีกทุกชั่วโมง ซึ่งบางทีทำให้เรากลายเป็นคนย้ำคิดย้ำทำโดยไม่รู้ตัวหรือเปล่า อันนี้น่าจะคิดว่าควรรับข่าวมากถึงขนาดนั้นไหม

คุณประยูร จันทรสอน : (นายกสมาคมกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (สก.วท.) ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง)

รู้สึกดีใจที่เราจะได้เห็นการพลิกโฉมทะเลคอม และการพลิกโฉมประเทศไทยด้วย ที่พลิกไปแล้วส่วนหนึ่ง แต่ยังไม่เต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อนที่จะเริ่มคำถามต่างๆ มีพระราชดำริเป็นพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นหลักชัยของชาติได้ตรัสไว้ว่า “วิทยุชุมชนควรเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง ให้ประชาชนได้รับประโยชน์ทั้งด้านวิชาการ ความรู้ ข่าวสาร และสามารถนำมาใช้เป็นเครือข่ายแจ้งเตือนภัยสำหรับชุมชน และขอความช่วยเหลือระหว่างชุมชนได้อย่างแท้จริง วิทยุชุมชนควรเป็นวิทยุที่สร้างขึ้นมาจากชุมชนคนไทยโดยแท้ อาจจะนำเอาวิทยุการจากต่างประเทศเป็นแม่แบบนั้น ย่อมไม่นับผิดได้ เพราะเป็นการเริ่มต้นพัฒนาโดยชุมชนคนไทยอย่างจริงจัง และสร้างขึ้นมาจากฝีมือคนไทย เข้าใจกันดีว่าเมืองไทยยังไม่มียุติภูมิทำได้เอง แต่หากไม่เริ่มต้นวิจัยพัฒนาออกมาเพื่อคนไทยด้วยกันตั้งแต่บัดนี้ จะเสียโอกาสพัฒนาวิทยุการก้าวทันประเทศใหญ่ๆ น้อยที่พากันพัฒนาไปก่อนหน้าแล้วทั้งสิ้น” พวกผมก็น้อมนำพระราชดำรัสและพระราชดำริของพระองค์ท่านมาทำวิทยุชุมชน ซึ่งย้อนยุคไป ๓-๔ ปีก่อน ก็เห็นว่าเป็นวิทยุที่ยังไม่ถูกต้อง และจนถึงวันนี้ก็ยังมองกันแบบนั้นอยู่ ขณะนี้สมาคมกิจการของเราเริ่มดำเนินการทุกอย่างให้เข้าสู่กระบวนการที่ควรจะเป็นไปได้ตามรูปแบบการจัดองค์กร เหมือนกับ กสช. ที่เพิ่งจะเกิด ด้วยการร่วมกับการประชาสัมพันธ์ถึงผู้นำวิทยุ เจ้าของคลื่นแต่ละแห่งทั่วประเทศมาอบรม เติมเต็มความรู้ ฝึกอบรม และให้รู้ตามนี้ ขณะนี้เรามี ๗๕๐ คลื่นทั่วประเทศ เป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนร่วมกับภาครัฐหลายแห่ง ไม่ว่าจะ เป็นสำนักนายกรัฐมนตรี องค์กรกลาง กกต. ที่ดูแลการเลือกตั้ง วันนี้รู้สึกดีใจที่มีมูลนิธิคอนราด อาเดเนาเวร์ สถาบันสหสวรรค์ เครือข่าย

ธรรมรัฐกิติ ศ.เศรษฐพร ได้ให้ข้อคิดหลายอย่างที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ก็คือเกี่ยวกับกิจการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งสมัยก่อนพวกเราเห็นว่าเป็นกระบอกเสียงของภาครัฐ รัฐบาลชุดก่อนๆ กลัวแม้กระทั่งการมีคริสตล (สำหรับบังคับวิทยุ) ตัวเดียวก็ผิด มีหลอดเล็กๆ ที่จะสามารถแพร่กระจายคลื่นก็ผิด เครื่องมือสื่อสารต่างๆ ผิดหมด มาถึงยุคหลังจึงเห็นว่าโฉมหน้าประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก สมัยก่อนมีวิทยุออกก็ทอดกั ที่จะใช้ติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันก็ยังผิด และมาวันนี้วิทยุของเราเกิดขึ้นเต็มบ้านเต็มเมือง ตัวเลขที่เกิดขึ้นรายวัน ๖,๐๐๐ สถานีแล้วประโยชน์มีมากที่สุด เพราะเป็นวิถีของชาวบ้านไปแล้ว วิทยุหลักก็ย่าแยะ คนไปฟังวิทยุของตัวเองในท้องถิ่นตนเอง เข้าขึ้นมาชุมชนเลยได้ใช้สื่ออันนี้เป็นเครื่องมือสื่อสารสองทาง ตามแนวทางทฤษฎีสื่อสารที่วิทยุสื่อสารฟังจะเกิดขึ้นกับชุมชนต่างๆ ได้ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมาก ผู้ว่าราชการจังหวัดบางจังหวัดท่านก็ให้ความร่วมมือดี เพราะท่านเห็นคุณประโยชน์ ความดีทุกแห่งใช้ประโยชน์ร่วมกับภาครัฐ สถานีหลักเขามีคนเข้าเวลาไปเตะเขายาก เข้าเวลาก็แพง จะไปยกการออกมากเพื่อประกาศข่าวนี้ก่อนก็ไม่ได้ แต่วิทยุชุมชนสามารถใช้ได้ทุกเมื่อทุกเวลาที่ต้องการ นี่คือการร่วมมือส่วนหนึ่ง จึงอยากขอเรียนอาจารย์ว่า ในฐานะที่ท่านอยู่ กทข. นำร่องพวกผมขอความดีไปใช้ก่อนได้ไหมสักพันคลื่นเป็นตัวอย่างก่อน ไม่เช่นนั้นก็จะเกิดไปเรื่อยๆ และไม่มีที่สิ้นสุด และขณะนี้ปรากฏว่าคนเกิดทีหลังย่อมดังกว่า คือคนเกิดก่อน ตามปกติ ๑๕ ๓๐ สูตรนี้ใช้ไม่ได้แล้วครับ ตอนนีเกิดทีหลังขอสัก ๓๐๐ ๕๐๐ วัตต์ เสาส่งสัก ๔๕ เมตรเพื่อจะได้ครอบคลุมไปได้

พูดถึงเรื่องวิทยุ ขณะนี้มีประโยชน์มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกผมได้พยายามที่จะทำงานในส่วนนี้ร่วมกับภาครัฐส่วนหนึ่งอยู่แล้ว อาจารย์ไปพิจารณาคะครับว่าแบ่งโซนไหนให้ความดีเท่าไร ผมขอ ๑,๐๐๐ ไปทดลองก่อน อันที่ ๒ กิจการโทรทัศน์ ท่านทราบไหมครับ

ว่า ขณะนี้คนที่เรียนนิเทศศาสตร์ในประเทศไทยตกงานเป็นหมื่นๆ ซึ่งแทนที่จะมาใช้ในกิจการโทรทัศน์ที่มีอยู่ ช่อง ๓ ๕ ๗ ๙ ๑๑ มีเท่านี้ ตำแหน่งเมื่อไหร่จะว่างให้เขาปรากฏว่าคนที่เรียนจบมาสายนิเทศศาสตร์ตกงาน ไปเป็นบริกรตามโรงแรมต่างๆ นำเสียดายทรัพยากรส่วนนี้เราทุ่มเทไปปีหนึ่งเป็นพันๆ ล้าน ทukumหาวิทยาลัยที่ผลิตนักศึกษาออกมา ผลสุดท้ายปรากฏว่าไปขับแท็กซี่บ้าง ไปเป็นบอยตามโรงแรมบ้าง เพราะฉะนั้นสมาคมกิจการวิทยุและโทรทัศน์ที่เรามีอยู่พร้อมที่จะขอเปิดทุกจังหวัดทั่วประเทศเพื่อเป็นกระบอกเสียงให้ภาครัฐฯ ใช้งานเพื่อสร้างงานให้คน และเพื่อให้ท้องถิ่นทุกแห่งมีโทรทัศน์ของท้องถิ่นตนเอง เราพร้อมที่จะทำ

คุณสมพงษ์ : (สัมภาษณ์ที่เชียงใหม่)

เวลานี้การเสรี ยิ่งเสรียิ่งและเลยสำหรับวิทยุชุมชน สมัยก่อนผมฟังอะไรที่มีประโยชน์ ผมจะฟังได้ทั่วประเทศ เดียวนี้พอเลยไปอีกเขตหนึ่งก็หายไปแล้ว ตอนนี้พอมีวิทยุรู้สึกจะคลื่นที่ไปล้มรัฐบาล ก็ยังอยู่กับที่ เปิดแต่เทปเก่าๆ ควรจะหาที่มาสร้างสรรค์ ควรหาปัญญามาให้ประชาชน จะแก้ไขปัญหอย่างไร เพราะฉะนั้นผมขอให้อาจารย์จัดการเรื่องสื่อของแท็กซี่ ให้มีได้ใหม่ ให้ฟังได้ทั่วประเทศ สื่อของกรรมกรหรือของเกษตรกรก็ให้ฟังกันได้ทั่วประเทศ ไม่ใช่ว่าเปิดฟังดีๆ พอไปอีกจังหวัดหนึ่งก็หายไปเสียแล้ว ปัญญาของเราก็เลยไม่เกิดการจะเกิดปัญญาได้ต้องได้รับการสร้างสรรค์ที่ต่อเนื่องกัน ไม่ใช่ปรับเปลี่ยนไปๆ พอจะมีสติปัญญาหน่อยก็เปลี่ยน ผมอยากฝากว่าขณะนี้วิทยุชุมชนมีปัญหาเยอะ อยากขอให้คลื่นเก่าๆ จัดสรรให้มีประโยชน์อย่าให้แต่หาผลประโยชน์ มีรายการมากมาย แต่ประโยชน์ไม่มี

ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย :

คำถามแรกของคุณประยูร จันทรุสสอน ที่ว่า วิทยุชุมชนตอนนี้มีตั้ง
หกพันสถานี ขอสัก ๑,๐๐๐ คลื่น

ศาสตราจารย์เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ :

จะเรียนเพื่อความเข้าใจให้ชัดเจนตรงกันว่า สถานีวิทยุกระจาย
เสียง ๑ สถานีจะมีอะไรที่เกี่ยวข้องบ้าง เริ่มต้นด้วย

๑. ต้องมีคลื่นที่จะนำสัญญาณ ในกรณีไปในลักษณะผ่านคลื่น
ถ้าเป็นการกระจายเสียงทางสายก็ผ่านสาย

๒. มีเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงที่มีมาตรฐานจึงจะไม่ก่อให้เกิด
ปัญหาทางเทคนิค

๓. สถานีวิทยุกระจายเสียง ต้องมีบุคลากรในการดำเนินรายการ
มีผู้ดูแลทางเทคนิค นั่นก็คือต้องมีช่างทางเทคนิคด้วย มีเจ้าหน้าที่
ผู้ประกาศ มีเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินรายการ

๔. จะต้องมีเนื้อหาสาระ หรือรายการที่จะออกมา

แต่กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ความจริงตอบพร้อมกันกับ
โทรทัศน์ชุมชนก็ได้ เพราะเป็นลักษณะเดียวกัน คือ โทรทัศน์ก็ต้องมี

๑. คลื่นสำหรับวิทยุหรือโทรทัศน์

๒. ต้องมีเครื่องส่งเช่นเดียวกับทางวิทยุกระจายเสียง และต้อง
มีห้องส่งเหมือนกัน

๓. มีบุคลากรที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศ ช่างเทคนิคทางด้าน
อุปกรณ์โทรทัศน์หรือเครื่องส่งทั้งหลาย และ

๔. ต้องมีรายการ

แต่ในกฎหมายที่มีอยู่ใน พ.ร.บ.วิทยุกระจายเสียง วิทยุ
โทรทัศน์ของประเทศไทย กับกฎหมายเดิมที่เป็นกฎหมายวิทยุคมนาคม

ปี ๒๕๙๘ บัญญัติเอาไว้ว่า วิทยุกระจายเสียงไปอยู่ในความรับผิดชอบของกรมประชาสัมพันธ์ที่เป็นหน่วยเลขานุการ เดิมทีก็มี กทว. (คณะกรรมการบริหารกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์) แล้วจึงเป็น กทช. (คณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์แห่งชาติ) ที่เป็นผู้กำหนดนโยบายในการตัดสินใจให้มีสถานีเพิ่มขึ้นหรือไม่ มีคลื่นเพิ่มขึ้นหรือไม่ ตอนนั้นทำควบคู่กับกรมไปรษณีย์โทรเลขที่เป็นคนทำการอนุมัติด้านเทคนิคเรื่องคลื่นที่เป็นแผนคลื่นความถี่ แล้วเอาไปให้ กทช. ใช้งาน

มาถึงปัจจุบัน เมื่อมี พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ปี ๒๕๕๓ เกิดขึ้นมา กำหนดว่า ต่อไปนี้คลื่นที่ใช้ในกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ให้ไปอยู่กับ กสช. ด้านโทรคมนาคม ให้มาอยู่กับ กทช. และมีบทบัญญัติในบทเฉพาะกาลไว้ในมาตรา ๘๐ ว่า ถ้ายังไม่มี กทช. ยังไม่มี กสช. ให้หน่วยงานเดิมทำหน้าที่ไปก่อน ให้กฎหมายเดิมใช้ไปก่อน เพราะฉะนั้นเรื่องกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หน่วยงานเดิมก็คือกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี กทช. ก็รับผิดชอบตามกฎหมายเดิม คือ วิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๙๘ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม ทางโทรคมนาคมก็เหมือนกัน ตอนยังไม่มี กทช. ก็ทำอย่างนั้น พอมี กทช. แล้วก็มาใช้ตามกฎหมายใหม่

ในด้านวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ก็ชัดเจนนี้ คือ กทช. ยังไม่เกิด เมื่อยังไม่เกิดเขาห้ามทำ ๓ อย่าง

๑. ห้ามจัดสรรคลื่นใหม่
๒. ห้ามอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ใหม่
๓. ห้ามอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์เพิ่มเติมจากที่อนุญาตไปแล้ว

ที่ห้ามไว้เพราะกลัวว่าเมื่อยังไม่มีตัวแทน คือ กสท. อาจจะทำให้ใช้อำนาจรัฐเข้ามาแทรกแซงอะไรต่ออะไร จึงทำให้เกิดปัญหาว่า ตามหลักการที่อยู่เดิม คือ ผู้ที่จะมาเป็นผู้ประกาศต้องไปสอบใบอนุญาตจากกรมประชาสัมพันธ์ จะมาเป็นเจ้าหน้าที่ทางเทคนิคของสถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุโทรทัศน์ก็ต้องไปได้ใบประกาศจากกรมประชาสัมพันธ์ เพราะฉะนั้นขณะนี้เราอยู่ในช่องว่าง ไม่มีใครมีอำนาจในการจัดสรรคลื่นให้ใหม่ ไม่มีใครมีอำนาจในการที่จะอนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ใหม่เกิดขึ้น ไม่มีใครมีอำนาจที่จะอนุญาตให้มีการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์เพิ่มเติมจากที่อนุญาตไว้เดิม เพราะฉะนั้นจึงเป็นที่มาว่า วิทยุชุมชน โทรทัศน์ชุมชนที่ดำเนินการกันอยู่นี้ ถ้าตีความโดยเคร่งครัดตามลายลักษณ์อักษรผิดกฎหมายทั้งหมด เพราะไม่ได้รับอนุญาตเรื่องใช้คลื่นให้ถูกต้องตามกฎหมายเนื่องจากไม่มีคนอนุญาต ไม่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียง ก็ผิดกฎหมาย คนที่ทำอยู่ก็ไม่มีใบอนุญาตประกอบในฐานะผู้ประกาศ ในฐานะผู้จัดรายการ ในฐานะเจ้าหน้าที่ทางเทคนิค เครื่องส่งก็ไม่ได้รับอนุญาต

ที่สำคัญคือ เมื่อผ่านมาแล้ว มีการทำไปแล้ว เกิดขึ้นมากมาย ผมขอเรียนว่า ผมเกี่ยวข้องกับวงการนี้พอสมควร เพราะผมสอนที่คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มากกว่า ๒๐ ปี ช่วยทำหลักสูตร ช่วยสอน ช่วยบรรยาย เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษก็ได้รับจากที่นี่ เขาให้มาเป็นเกียรติ มีนักศึกษาทำวิทยานิพนธ์เรื่องวิทยุชุมชนหลายคน สำหรับวิทยุชุมชนที่เป็นหลักปฏิบัติกัน เป็นวิทยุชุมชนเพื่อสังคมจริงๆ ไม่มีการแสวงหารายได้จากการโฆษณา บางประเทศให้มีการโฆษณา แต่ต้องเป็นรายได้เพื่อมาดำเนินการ

สถานีโดยไม่มี การหาทำไร รายได้ต้องประกาศให้สังคมรับรู้ทั้งหมดว่า รายได้นั้น ได้มาจากไหน ใช้จ่ายไปที่ไหนเพื่อการดำเนินการสถานี ไม่มี การหาทำไรจากวิทยุชุมชน ตรงนี้เป็นหลักการสากล แต่ของเราขณะนี้ มีผสม ตอนหลังเห็นอนุญาตให้โฆษณาได้ ๖ นาที ที่อนุญาต ๖ นาที ก็ไปปิดเบือนปรัชญาของวิทยุชุมชนแล้ว กลายเป็นวิทยุธุรกิจชุมชนไป พอไปอนุญาต ให้ ๖ นาที เครื่องส่งราคาไม่กี่แสนบาท โฆษณาไป ๖ เดือน ๖ นาทีต่อชั่วโมง ก็ได้คืนแล้ว ถ้าจะไปดูว่าใครทำ ส่วนหนึ่งก็ เป็นคนในท้องถิ่นที่มีอิทธิพลพอสมควร อาจจะเป็นหัวคะแนน อาจจะมี ผลทางการเมือง ตรงนี้เราต้องเข้าใจให้ชัดเจน แล้วที่ท่านบอกว่ามี ๗๐๐ แล้ว ๒,๐๐๐ ๓,๐๐๐ ๖,๐๐๐ แล้ว คือเรื่องคลื่นวิทยุมีปัญหาอยู่ อย่างหนึ่งว่า คลื่นวิทยุ นั้น เมื่ออยู่ติดกัน ใกล้เคียงกัน โอกาสรบกวนกัน สูงมาก ถ้าอนุญาตท่านไปจริง ๆ ๑,๐๐๐ คลื่น ๒,๐๐๐ คลื่น หรือ ๓,๐๐๐ คลื่น ถ้าอนุญาตไปแล้วท่านบอกท่านจะใช้กำลังส่งคนละ ๕๐๐ วัตต์ หรือ ๑ กิโลวัตต์ เชื้อหรือไม่ว่าท่านฟังไม่รู้เรื่องหรือ เพราะจะรบกวนกัน ไปหมด ไม่มีประโยชน์เลย ฉะนั้นตรงนี้จึงต้องมีกฎ กติกา เขาจึงได้ บอกว่า นอกจากคลื่นที่จะใช้แล้ว ต้องดูแลเครื่องส่งว่าเครื่องส่งควรมี กำลังส่งเท่าใด เจตนาารมณ์ของวิทยุชุมชน ก็คือวิทยุของชุมชน ก็ควร จะอยู่ในชุมชน รัศมีในการกระจายเสียงควรอยู่ในชุมชนนั้น เช่น หมู่บ้านระแหง ต.ระแหง อ.เมือง จ.ตาก ต้องไปให้ได้ยินที่ จ.ยะลา ด้วยอย่างนี้ไม่ใช่ วิทยุชุมชนไม่ได้มีเจตนาอย่างนั้น แต่วิทยุชุมชนของ ระแหงสามารถจะไปออกวิทยุชุมชนที่ จ.ร้อยเอ็ด ได้โดยใช้สื่ออย่างอื่น ช่วยมาเอารายการตรงนี้ไปออกตรงนั้น เช่น ผ่านอินเทอร์เน็ต แต่ ไม่ใช่ต้องการให้มีกำลังส่งสูง ๆ จะได้ส่งไปไกล ๆ อย่างนั้นไปไม่ได้ แล้วคลื่นที่ท่านว่าท่านใช้อยู่ทุกวันนี้ ๗๐๐ คลื่น ท่านไปแอบใช้กันทั้งนั้น ถ้าตีความโดยลายลักษณ์อักษร ผิดกฎหมายทั้งนั้น

ที่ถามว่า จะจัดสรร ๑,๐๐๐ หรือ ๒,๐๐๐ หรือ ๓,๐๐๐ ได้ไหม ทำได้ ถ้าหากยอมรับกฎ กติกา นั่นก็หมายความว่าจัดสรรคลื่น และมีการควบคุมกำลังส่งให้อยู่ในพื้นที่เท่าที่กำหนด เพราะวิทยุกระจายเสียงนี้ ถ้าคลื่นติดกันมากและกำลังส่งสูง ก็จะไปรบกวนกันหมด จะรับฟังไม่ได้ เรื่องที่ขอผม ผมให้ได้เลย ๑,๐๐๐ คลื่น แต่ผมไม่มีอำนาจตามกฎหมาย เป็นเรื่องของ กสช. ท่านต้องรอ ท่านต้องไปผลักดันว่าทำอะไรให้เกิด กสช. โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้

เรื่องโทรทัศน์ก็เหมือนกัน โทรทัศน์ชุมชนก็มีโอกาสเกิดขึ้นสูง ถ้ามีการบริหารจัดการคลื่นที่เป็นระบบคลื่นย่าน UHF เพราะย่าน UHF สามารถจะจำกัดพื้นที่การกระจายเสียง กระจายภาพของโทรทัศน์ ระบบ UHF ให้จำกัดอยู่ในพื้นที่ได้ เช่น เขตภายใน ๒ อำเภอเท่านั้น หรือในท้องถิ่นห่างไกลที่อยู่ในหุบเขาทำโทรทัศน์ในลักษณะนี้ได้โดยไม่เป็นการรบกวนใคร คนอื่นก็ไม่มารบกวน มีโอกาสสูง และเปิดช่องไว้แล้ว ใน พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ วิทยุกระจายเสียงแบ่งคลื่นไว้แล้ว คลื่นเพื่อการพาณิชย์ ๔๐% คลื่นของทางราชการ ๔๐% คลื่นเพื่อประโยชน์สาธารณะทางสังคมให้ไว้ ๒๐% เพราะฉะนั้นขึ้นอยู่ว่า ๒๐% ตรงนั้นจะจัดสรรอย่างไร ดูแลอย่างไร ท่านไปตามตรงนั้นให้ถูกจุด แนะนำเลยท่านไป ๑. ทำอย่างไรก็ได้ให้ กสช. เกิดขึ้นโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ ๒. ทำอย่างไรให้มีกฎหมายประกอบกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ฉบับใหม่โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ออกมาแล้วดำเนินการตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นพื้นฐาน แต่ที่ทํากันบิดเบี้ยวไปมากพอสมควร ที่ทำให้ไม่เป็นที่เหมือนที่พระองค์ท่านได้ทรงพระราชทานคำแนะนำเอาไว้

ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย :

คุณสมพงษ์ ผากไ้วว่า อยากให้มีสื่อสำหรับแท็กซี่ สำหรับเกษตรกร สำหรับกรรมกร เป็นสื่อเฉพาะกลุ่ม ไม่ใช่สื่อชุมชน โดยให้เป็นสื่อหลัก เป็นวิทยุกระจายเสียง

ศาสตราจารย์ เศรษฐพร คุณศรีพิทักษ์ :

คือวิทยุกระจายเสียง ต้องคิดถึงในแง่ภูมิศาสตร์ ประกอบกับวิศวกรรมศาสตร์ จะจัดสรรคลื่นสำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงในแต่ละพื้นที่ได้จำนวนกี่สถานี อย่างไร ยกตัวอย่างในกรุงเทพฯ และในเขตปริมณฑล ถ้าจะใช้ระบบ FM ตามแผนความถี่วิทยุที่ใช้ก็มีได้ ๒๐ สถานีเท่านั้น ถ้ามีมากกว่านี้รบกวนกัน แต่ถ้ามีระบบ AM รู้สึกจะได้เพียงประมาณ ๑๐ สถานี เพราะรัศมีทำการของระบบวิทยุ AM ไปไกลเป็น ๒๐๐ กิโลเมตร ในขณะที่วิทยุ FM อาจจะอยู่ที่ประมาณ ๘๐ กิโลเมตร ที่รับฟังได้ ถ้าข้ามไปก็รบกวนกัน สมมติสถานีอยู่ที่จังหวัดสระบุรีชนกับสถานีที่กรุงเทพฯ ก็จะไปรบกวนกันไม่รู้เรื่อง อย่างนี้เป็นต้น ที่ท่านพูดท่านต้องไปเสนออย่างนี้ว่า เมื่อมีสถานีวิทยุกระจายเสียงแล้วไม่ว่าลักษณะไหน ต้องมีรายการ มีเวลาที่ให้สำหรับเรื่องแท็กซี่ โดยเฉพาะเป็นเวลาเท่าไรที่สัมพันธ์กันทั้งหมด อันนั้นเป็นรายละเอียดในทางภาคปฏิบัติผมว่ารับไปพิจารณาต่อได้เมื่อมี กสช. มา เพราะฉะนั้นยังสนับสนุนว่าต้องไปเร่งรัดให้มี กสช. โดยเร็ว

อุปนายกสมาคมกิจการวิทยุกระจายเสียง :

ผมเป็นครูมา ๒๐ ปี ตกใจที่มีคลื่นความถี่เกิดขึ้นในประเทศไทยเมื่อก่อนแต่วิทยุสมัครเล่นก็จับกันวุ่นวายแล้ว คลื่นความถี่ที่เกิดขึ้นนี้ทำไมจึงเกิดขึ้นได้ เราเองก็รู้กฎหมายขอเรียนให้ทราบว่า ณ เวลานี้วิทยุ

ชุมชน ถ้าไม่มีใครทำอะไรสักอย่างหนึ่งก็จะมีปัญหา เราเลยไปจดทะเบียนและน้อมนำเอาเรื่องความตั้งใจที่จะจัดทำตรงนี้ให้เกิดประโยชน์ไปยังกรมประชาสัมพันธ์ให้ออกแบบหลักสูตรขึ้นมา เราก็อบรมกันมา มีตัวแทนทั่วประเทศแล้ว แม้จะเป็นวิทยุชุมชนเถื่อน แต่ถ้าทุกคนน้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ๓ ห่วงกับ ๒ เงื่อนไขมาใช้อย่าให้สูงจนน่าเกลียด ต้องสำนึกว่าเราผิดกฎหมาย และต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ต้องรับผิดชอบ เรากำลังค้นหามุคکلเหล่านี้ และอย่าแสวงประโยชน์จนเป็นเรื่องที่บาดเจ็บสำหรับสังคม และเราก็ได้เพื่อนร่วมอุดมการณ์เดียวกันคือ ณ เวลานี้จะถูกจะผิดก็แล้วแต่ เราจะน้อมนำเอาเรื่อง ๑. รู้จักพอมีพอกินพอใช้ ๒. มีเหตุมีผล ๓. ภูมิคุ้มกัน

๒ เงื่อนไข ก็คือ มีคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำเอาความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์จึงได้ อันนี้เราเริ่มแล้ว เราอบรมที่กรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นไปด้วยดี ได้รับความเชื่อถือจาก กกต. ให้เข้าไปพบเพื่อจัดการเลือกตั้งในครั้งต่อไปนี้ เราเป็นคลื่นเล็กๆ แต่จะเอาประโยชน์ของชาติเป็นหลัก จึงได้ทำเรื่องนี้ ค่อยๆ ทำไปด้วยความอดทนอดกลั้นเพียรพยายาม ในสภาผู้แทนราษฎรสมัยท่านทักษิณ เขาบอกว่าให้กระทรวงมหาดไทยส่งไปที่ผู้ว่าราชการทุกจังหวัดเก็บวิทยุชุมชน ผมบอกว่าทำได้อย่างไร เพราะว่าวิทยุชุมชนไม่ได้เกิดขึ้นตามอำเภอใจ ถ้าเราไม่เชื่อคณะรัฐมนตรี (ครม.) จะเชื่อใคร เพราะ ครม. ให้ตั้งขึ้นมา แต่เป็นการให้ตั้งแบบไม่รับผิดชอบ ปลอ่ยให้เราไขว่คว้าหากันเอง ก็มีถูกบ้างผิดบ้าง แต่ด้วยความพยายามตรงนี้ ณ เวลานี้เราพยายามที่จะทำทรัพยากรของชาติที่ยังไม่ถูกกฎหมายประคองเอาไว้อยู่ จนกระทั่งท่านนายกรัฐมนตรีบอกให้กลุ่มบุคคลเข้าพบในวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ให้ส่งตัวแทนมา ๒ คน เพื่อจะเอานโยบายของรัฐบาลไปช่วยให้ประชาชนเข้าใจ เราพยายามจะทำตรงนี้ ส่วนอนาคตจะเป็นอย่างไรเราคงไม่ว่าหรอก แต่เราจะทำวันนี้ให้ดีที่สุด ขอให้สบายใจได้ สมาคม

เราตั้งขึ้นมาเป็นเพียงสมาคมเดียวที่จดทะเบียนถูกต้อง แล้วเราก็พยายามใช้สื่อที่ไม่ถูกต้องนี้ให้ดีที่สุด

ศาสตราจารย์ เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ :

เรื่องสนับสนุนให้วิทยุชุมชนเป็นเรื่องที่ถูกกฎหมาย ต้องเป็นวิทยุชุมชนจริงๆ ถ้าไม่ใช่วิทยุชุมชนจริงๆ อย่าไปอ้าง จะเป็นวิทยุธุรกิจท้องถิ่นก็เป็นไป ก็ไปเข้าอีกระบบหนึ่ง แต่ถ้าเป็นวิทยุชุมชนจริงๆ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมผมว่าทำไปเถอะ แต่ว่าตอนนี้ก็ต้องดูแลกันอย่างที่ว่าบังเอิญเคยเกิดกรณีไม่ปฏิบัติตามกติกาที่เอาไว้ ไปทำกำลังส่งให้แรงเกินเหตุ ส่งไปรบกวนการบินทำให้เครื่องบินติดต่อกับสถานีควบคุมการจราจรทางอากาศของบริษัทวิทยุการบินไม่ได้ ถ้าติดต่อก็ไม่ได้ อันตรายมาก คือ เครื่องบิน บิน ๑ วินาที ๑๖ กิโลเมตร ถ้าสมมติว่าติดต่อกันไม่ได้ ๑ นาทีเครื่องบินอาจจะชนกันได้ เคยเกิดกรณีที่ศูนย์ควบคุมการบินที่สวีตเซอร์แลนด์ทำหน้าที่ไม่ได้ เกิดการรบกวนกัน เครื่องบินรัสเซียชนกับเครื่องบินของ DHL ตก มีหลักฐานจากกัปตัน ยืนยันอัดเสียงมาให้เลย วิทยุเข้าไปกวนเขา ซึ่งอันตรายมาก แล้วถ้าสมมติว่าตกเพราะเหตุที่อ้างว่าวิทยุชุมชนไปรบกวนเครื่องบินเขาตงค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศก็อาจบอกว่า ถ้าทราบแล้วยังไม่แก้ไขเรื่องนี้เขาอาจจะไม่ให้มาบินลงประเทศไทย เราก็เสียหาย ที่ท่านยกมาว่าเราจะดูแลกันเองเพื่อรักษาสิ่งเหล่านี้ ผมว่ามันถูกต้องแล้ว เมื่อผิดไปแล้ว ต้องหาทางแก้

ผมได้รับเชิญไปสัมมนาที่จังหวัดอุบลราชธานี ผมเสนอว่า ถ้ารัฐบาลกล้าหาญควรจะออกพระราชกำหนดมา แก้ไขปรับปรุงเฉพาะมาตรา ๘๐ บางส่วนว่า ในช่วงที่ยังไม่มี กสช. ให้ตั้งวิทยุชุมชนได้โดยเงื่อนไขอย่างโน้นอย่างนี้ แต่เงื่อนไขเด็ดขาดข้อหนึ่ง คือ ห้ามแสวงหากำไร

ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย :

ผมเคยคุยเรื่องนี้กับวิทยุชุมชนบางคน เขาไม่ยอมบอกว่าเขาเอากำไร แต่เขาต้องการรายได้เพื่อเอามาจุนเจือ มาซื้อเครื่องมือเอามาจ้างคน

ศาสตราจารย์เศรษฐพร คุณศรีพิทักษ์ :

ได้ ที่ต่างประเทศเขาทำ คือ เขาให้หารายได้ได้ แต่รายได้นั้นต้องมาปิดประกาศว่าได้มาแล้วเอาไปซื้อเครื่อง จ่ายค่าซ่อมเครื่อง จ่ายค่าไฟ ค่าน้ำ ค่าคนทำงาน ฯลฯ แต่ไม่ใช่ตั้งขึ้นมาแล้วก็หารายได้เป็นรายเดือน สมมติว่า ๑ ชั่วโมง มีโฆษณาสัก ๒-๓ นาที เพื่อให้คุ้มค่าใช้จ่ายก็จะไม่ไปเข้าข่ายเป็นการแสวงหารายได้ซึ่งเป็นธุรกิจไป ไม่ใช่ห้ามเด็ดขาด โดยหลักก็คือไม่ควรจะมี แต่เมื่อไม่มีก็ทำไม่ได้ จะเอาเงินค่าเครื่องส่งมาจากที่ไหนเพราะราคาตั้งหลายแสน ค่าซ่อม อุปกรณ์ ค่าเจ้าหน้าที่ทำงาน ค่าไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายในสำนักงานที่ต้องมี แต่ค่าใช้จ่ายตรงนี้ต้องติดประกาศให้ชุมชนรับรู้ ไม่มีการหาเข้าพกเข้าห่อนอกเหนือจากที่ใช้จ่ายดำเนินการ ปัญหาเรื่องหนึ่งที่ผมไปเสนอไว้ก็คือ เรื่องรบกวนกัน เครื่องส่งที่มีคนไปชักชวนให้ท่านซื้อ ซึ่งไม่ได้มาตรฐาน เพราะไปแอบทำขายกันขึ้นมา ตรงนี้เป็นเรื่องใหญ่ ถ้าทำเครื่องให้ได้มาตรฐานคุณกำลังการแพร่กระจายคือเครื่องส่งมีการแพร่กระจายของคลื่น ถ้าระบบทำไว้ดีก็จะป้องกันการแพร่กระจายที่ไปทำให้เกิดการผสมสัญญาณที่ทำให้เกิดการรบกวนกันขึ้นมาได้ อย่างที่ท่านว่าตั้งใจจะดูกันเองให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมอย่างนั้นดีแล้ว เพียงแต่รัฐบาลต้องหาทางออกให้ว่าทำอะไรให้ถูกกฎหมาย ให้เหมาะสมที่จะเกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม ตรงนั้นเป็นเรื่องใหญ่

คุณปรีชา สุนทรมาน : (ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนตูม จ.ราชบุรี)

จากหัวข้อพลิกโฉมเทคโนโลยี : พลิกโฉมประเทศไทย ในมุมมองของผู้ที่ดูแลเด็กนักเรียน อยากเอาจุดต่างๆ เหล่านี้ไปเผยแพร่เป็นข้อมูลข่าวสารในสถานศึกษา เพราะทุกวันนี้เยาวชนหรือแม้กระทั่งนิสิตนักศึกษาจำนวนมากคิดว่ายังบริโภคไม่ถูกต้อง เป็นไปได้หรือไม่ว่าสื่ออะไรก็ตามให้มีกฎหมายบังคับมาสักฉบับหนึ่ง ต้องมีเรื่องการศึกษาเป็นระยะๆ คือให้ความบันเทิงที่ดี เป็นการสร้างความสุขให้กับตนเอง แต่ภายใต้ความบันเทิงควรจะแทรกความรู้ที่ถูกต้องเข้าไปนักเรียนทุกวันนี้อย่าว่าแต่เด็กมัธยมเลย เด็กประถมก็มีโทรศัพท์มือถือ ชาวไร่ชาวนาก็มีโทรศัพท์มือถือ ถ้ามองตรงนั้นบริโภคกันถูกหรือไม่

ศาสตราจารย์ เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ :

สังคมไทยเป็นสังคมแปลกอยู่อย่างหนึ่ง หากสังเกตทุกวันนี้คนเดินพูดคนเดียวตลอด ซึ่งเป็นเรื่องแปลกมาก ที่สหรัฐอเมริกาผมเพิ่งไปเมื่อเดือนที่แล้ว น้อยมากที่จะมาเดินพูดโทรศัพท์มือถือ เพราะว่าเขามีบริการโทรศัพท์พื้นฐานดีมาก โทรศัพท์ที่ดี ไม่มีความจำเป็นจะต้องมาโทรคุยกันแบบหูตลกด ตรงนี้เป็นเรื่องน่าคิด ทำอย่างไรเราจะสร้างภูมิคุ้มกันหรือเรื่องการมีความรู้ที่เป็นพื้นฐานทำให้รู้เท่าทันสื่อ และต้องเป็นการสร้างค่านิยมให้ถูกต้องว่า จำเป็นต้องมีไหม มีเพื่ออะไร ตอนนี้เหมือนแพชชั่น จากระบบโปรโมชันต่างๆ ก็ดี หรือการลดราคาค่าบริการลงกับบริการที่เป็นคุณภาพที่ดี นี่ยังไม่พูดถึงว่าเราถูกละเมิดสิทธิผ่านสื่อโทรศัพท์มือถืออีกมากมาย เช่น ชายของบ้าง ชมชู้บ้าง ต้องทำอย่างนั้นไปหาหมอดูวันนี้ ถ้าไม่หาโชคจะร้าย นี่คือการถูกละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัว กฎหมายเขียนไว้เราดูแลเหมือนกัน แต่ดูแลยากมาก ไม่มีการร้องเรียนว่ามาจากใคร ที่ไหน อย่งไร

เพราะฉะนั้นนักเรียนก็ดี ครอบครัวก็ดี ทำอย่างไรจะสร้างภูมิคุ้มกัน ให้เกิดขึ้นแก่เด็ก เยาวชนได้ ที่จะเข้าใจโดยถูกต้อง แล้วตามระบบ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจริงๆ ต้องให้แต่ละคนหัดทำบัญชีประจำตัวกัน ได้เงินวันหนึ่งก็บาท จ่ายเท่าไร ได้มาจากไหน จากใคร จ่ายไป ให้ใคร อย่่างไร ตัวนี้จะเป็นตัวบอก แล้วจะหัดต่อไปจนหมด ของเรา บางทีแพ้น้ำไปเยอะ กระแสไฟฟ้าไปเยอะ ถ้าใครไม่มีมือถือก็ลำบาก อย่างนี้ไม่ใช่เพราะบางที่เกินความจำเป็น อย่างไปโรมันซัมมัยนี้ขาย ซิมการ์ดแล้วแจกซิมการ์ดมาอีก นี่คือสิ่งล่อใจที่ทำให้คนบริโภคเกิน ความจำเป็น เพราะฉะนั้นเห็นด้วยว่าจะต้องมีอะไรที่ช่วยกัน อาจารย์ กลับไปก็ไปลองทำภายในของโรงเรียนของอาจารย์เองก่อน ก็น่าจะดี

ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย :

รายการทีวีในบ้านเราคิดว่ามีประโยชน์ คนต่างๆ ไปเขาสามารถ จะใช้ประโยชน์จากรายการทีวีที่มีมากมายได้พอหรือยัง หรือว่าควรจะมีรายการทีวีอะไรดีกว่านี้ไหม หรือทุกวันนี้มีมากจนเป็นขยะแล้วอาจารย์ มองว่าอย่างไร

ศาสตราจารย์เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ :

เราอย่าไปรำคาญทีวีหรือรายการทีวี เพียงแต่ทำอย่างไรให้มีการใช้ประโยชน์จากทีวีได้ ไม่มีประเทศไหนหรอกที่จะบอกว่าให้มีทีวีที่เป็นสาระอย่างเดียว ๒๔ ชั่วโมง แล้วจะมีคนดู ๒๔ ชั่วโมง เป็นไปไม่ได้ จะต้องมีการเลือก เช่น บอกอันนี้เป็นทีวีที่ไม่แสวงหากำไรดีกว่ากันไป มุ่งเน้นสาระเป็นเรื่องใหญ่ ทีวีที่เป็นเพื่อการพาณิชย์ก็ต้องปล่อยเขา ไปเพื่อการพาณิชย์ แต่เราก็ต้องสร้างกฎกติกาให้ดีกว่า คุณอย่าหากำไรอย่างเดียว ต้องทำเพื่อสังคมโดยมีเงื่อนไขอะไรให้ชัดเจน แล้ว

อะไรที่จะเป็นเพื่อชุมชนโดยเฉพาะ เพื่อกลุ่มคนโดยเฉพาะ สมมติว่าเราอยากให้โทรทัศน์ช่วยในการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษของคนไทย ในอเมริกาเขาบังคับว่ารายการโทรทัศน์ต้องมีตัววิ่งเป็นภาษาอังกฤษด้วย เพื่อคนหูหนวก เขาบังคับเพราะว่าคนหูหนวกดูโทรทัศน์ก็เห็นแต่ภาพ แต่หากมีตัววิ่งเขาจะเข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมดได้ ตรงนี้บ้านเราก็น่าจะทำ รายการที่เป็นภาษาอังกฤษก็มีตัววิ่งเป็นภาษาอังกฤษ รายการที่เป็นไทยก็มีตัววิ่งเป็นภาษาไทยเลย

ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย :

บ้านเราก็มีตัววิ่ง แต่ว่าภาพกับตัววิ่งข้างล่างเป็นคนละเรื่องกัน

ศาสตราจารย์ เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ :

นั่นคือไม่ได้จัดการให้ดี นี่ยกเป็นตัวอย่างว่าทำอะไรจึงจะใช้โทรทัศน์ให้เกิดประโยชน์ อย่าไปคิดง่ายๆ ว่าต้องเอาเรื่องน่าเบื่อออกไปให้หมด เพราะอันนั้นเป็นเชิงธุรกิจก็ปล่อยเขาไป เพียงแต่ว่าเราพอสมควรว่าจะจัดอย่างไร ช่วงเวลาไหนอย่างไร ช่วงเวลาไหนที่เหมาะสมสำหรับเด็ก สำหรับคนที่เราต้องการพัฒนา ถึงแม้จะยากแต่ถ้า กสช. เกิดขึ้น ผมว่าทำได้ แล้วอย่างที่ว่าในอนาคตจะมีรายการเหลือเฟือ ก็เพียงแต่ว่าเราทำการศึกษาส่งต่อว่าให้เลือกใช้สื่อให้เป็น ก็จะไปกระตุ่นเอง

คุณทิพย์พาวร ดันติสุนทร : (ผู้อำนวยการร่วม สถาบันนโยบายศึกษา)

ในนามของผู้ร่วมจัดทั้ง ๓ องค์กร ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ปราโมทย์ นาคทรรพ ท่านศาสตราจารย์ เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ ที่กรุณามาให้ความรู้กับเวทีสาธารณะในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย ที่กรุณามาดำเนินรายการให้ โดยเฉพาะท่าน

ศาสตราจารย์เศรษฐพร คุณศรีพิทักษ์ ท่านให้เกียรติบอกว่าท่านรู้จักกับสถาบันฯ มานานร่วม ๒๐ ปี ผลงานแรกของท่านที่ทำให้กับสถาบันฯ เป็นหนังสือขายดีพิมพ์หลายครั้ง คือ “ถ้าอยากเป็นผู้แทน” ซึ่งเป็นหนังสือที่สะท้อนการเมือง การเลือกตั้งของประเทศไทย อ่านได้ความรู้ และสนุก และขอขอบพระคุณท่านผู้มีเกียรติทุกท่านที่กรุณามาร่วมงานในครั้งนี้ เพราะแม้ในยามที่ฝนฟ้าตก พายุแรง ไฟก็ดับ ท่านก็ยังยืนหยัดอยู่กับพวกเรา โอกาสต่อไปเวทีสาธารณะให้ความรู้กับผู้สนใจกับสาธารณชน ก็จะมีอีก และจะสื่อสารโดยตรงกับทุกๆ ท่านที่ลงทะเบียนและให้ที่อยู่ไว้

* * * * *

Telecommunications Industry and Thai Economy

● Definition

“Telecommunications” can be defined as any transmission, emission or reception of signs, signals, text, numeric character, images, sounds, and code, or intelligence of any nature by wire, radio, optical or other electromagnetic systems.

● Elements of Telecommunications System

Telecommunications system consists of the following elements:

1. Sender – defined as transmitter or telecommunications terminals which are capable of transmitting information to any intended receivers.
2. Receiver – defined as telecommunications receiver or terminals which are capable of receiving information from senders.

However, the telecommunications technology, which included transmitter and receiver, have later been developed to be capable of both sending and receiving data namely “transceiver”.

3. Transmission – considered as signal propagation medium which bring information from senders to receivers.
4. Information – defined as alphabets, text, numeric characters, signs, signals, sound and images which are used for communication between senders and receivers.
5. Switching – considered as an essential element in

telecommunications system because it is a center of connection between sender and receiver. Its function is to direct the signal to the intended destination.

The above elements are vital to the telecommunications system. With these functions integrated, the communication via telecommunications system can be completed.

Table 1 : Elements of Telecommunications System	
1. Transmitter Sender Terminal	➔ Transceiver Sender & Receiver Terminal
2. Receiver Receiver Terminal	➔ Transceiver Receiver & Sender Terminal
3. Switching	➔ Domestic Switching International Switching
4. Transmission	➔ Cable or Wire Radio Wave or Wireless
5. Information	➔ Alphabets, text, numeric characters, signs, signals, sound and images

● Telecommunications Network

“Telecommunications network” means the set of telecommunications equipment which can be directly connected or connected through switching equipment or any other equipment for telecommunications between defined termination points by means of any wire, radio-frequency spectrum, optical, or any other electromagnetic systems or a combination thereof. [Telecommunication Business Act B.E. 2544 (2001)]

There are two major types of telecommunications network, which are wireline network and wireless network.

1. Wireline Network consists of copper-wired network, fiber optic network, submarine cable network, power line network, and etc.
2. Wireless Network consists of radiocommunications network, mobile network, WiFi network, satellite communication network, and etc.

Table 2 : Telecommunications Network

Wireline Network	Wireless Network
1. Copper Wire Network 2. Power Line Network 3. Fiber Optic Network 3.1 Domestic Landing Cable 3.2 Domestic Submarine Cable 3.3 International Submarine Cable 3.3.1 M-T Network 3.3.2 T-V-H Network 3.3.3 APCN Network 3.3.4 FLAG Network 3.3.5 TIS Network 3.3.6 SEA-ME-WE Network	1. Terrestrial Radio Frequency Network 1.1 Microwave Network 1.2 Mobile Network 1.3 Other Radio Frequency Network 1.4 Ad hoc Network (Maritime, Aeronautical, Terrestrial) 2. Photonic Network 3. Other Electromagnetic Wave Network 4. Satellite Communication Network 4.1 International Satellite Communication Network 4.2 THAICOM Satellite Communication Network 4.2.1 THAICOM 1 4.2.2 THAICOM 2 4.2.3 THAICOM 3 4.2.4 THAICOM 4 or IPSTAR 4.2.5 THAICOM 5

Note : M-T : Malaysia-Thailand
 T-V-H : Thailand-Vietnam-Hong Kong
 APCN : Asia Pacific Cable Network
 FLAG : Fiber Optic Link Around the Globe
 TIS : Thailand-Indonesia-Singapore
 SEA-ME-WE : South East Asia-Middle East-Western Europe

● Telecommunications Industry

Telecommunications Industry is considered to be one of major industries which govern the overall economy in many countries around the world. It is also related to many other businesses from the springhead till the very end of the value chain, for instance, the research & development industry, the telecommunications manufacturing industry which is also related to the import-export industry, telecommunications service industry which includes telecommunications network and information service, both in the fixed service and mobile service.

In addition, there are other industries which are closely related to telecommunications industry, such as investment industry, stock market industry, and related-software industry, including consulting industry and human resource development industry.

Table 3 : Telecommunications Industry

1. Telecommunications Service Industry
2. Telecommunications Equipment & Terminals Industry
3. Research and Development Industry
4. Telecommunications Manufacturing Industry
5. Consulting Industry
6. Human Resource Development Industry
7. Other Related Industry

● **Telecommunications Service Industry: Telecom Operators/Providers**

Telecommunications operators or network and service providers are considered to have a major effect to the telecommunications industry as well as to the Thai society. This is due to the fact that telecommunications providers/operators are in the position of controlling the telecommunications network in the country, in which the qualities and contents of the services to end user are controlled by those operators. Also, they have taken great roles in reducing the digital gap between the urban and rural areas, creating an employment opportunity, and developing the telecommunications business. Not only that, telecommunications providers help encouraging learning channels of the people in many perspectives, such as management, service competition, and other telecommunications businesses.

Telecommunications industry in Thailand has its long history of development for more than 124 years which can be divided into four phases:

1. Initial Phase (Government-owned)

Telecommunications service in Thailand first emerged in Thailand in 1883 under the reign of King Rama V who inaugurated the Department of Posts and Department of Telegraph by a Royal Decree. The Department of Telegraph was responsible for telegraph and telephone services while the Department of Posts was set up to perform postal services.

In 1898, the two departments were merged into one under the title of the “Post and Telegraph Department (PTD).” The tasks of PTD other than the postal services are called “telecommunications”.

Since then, the PTD were the heart and soul of the telecommunications services provided to the Thai people. Its jurisdictions were not only limited to the telecommunications services, but it also covered many new evolving radiocommunications technologies, such as radiocommunications for telegraph service, telephone service, maritime service, aeronautical service, broadcasting service and other radiocommunications services. Along with the services provided, the PTD also had to carefully stipulate the policy and regulatory framework for frequency management in order to avoid any harmful interference that may cause any kind of damage to the country.

In the postal services, the PTD were responsible for both domestic and international mail and parcel delivery. The government savings was under the PTD supervision as well.

During this period, it can be said that telecommunications (telegraph and telephone services) in Thailand was in the age of monopoly.

Latterly, the government decided to decentralize PTD power in order to increase the management efficiency. Several important services under the responsibility of the PTD were detached from the PTD and transferred to the newly established organizations. In 1939, for example, the Broadcasting Service was detached and transferred to the Department of Public Notice which later its name has been changed to the Department of Public Relations; In 1946, the Government Savings Unit was detached and transferred to the Government Savings Bank; and the Civilian Aeronautical Service was detached and transferred to Department of Transportation which later its name has been changed to the Aeronautical Radio of Thailand Company Limited in 1948.

2. Beginning-of-Change Phase (State-owned Enterprise)

Telecommunications services under the supervision of PTD underwent continuous expansion and enhancement.

In 1954, the telephone service was detached from the PTD and transferred to the Telephone Organization of Thailand (TOT), established as a state enterprise under the Telephone Organization of Thailand Act B.E. 2497 (1954) to be responsible for providing domestic telephone services and other telecommunications services. Since then, TOT was the sole operator of the domestic telephone market.

In 1976, the enactment of “The Communications Authority of Thailand Act B.E. 2519 (1976)” resulted in the transfer of remaining operational works of post and telecommunications from the PTD to the Communications Authority of Thailand (CAT), a new state enterprise, to perform postal services, international telephone services, and other telecommunications services complementing the role of TOT.

The establishment of TOT and CAT, both state-owned enterprises, was a significant change of telecommunications industry in Thailand as the telecommunications operators were detached from policy-making department. However, during this period, it can be said that telecommunications in Thailand was still in the age of monopoly.

3. Indirect Competition Phase

Although the new telecommunications technologies were developed and introduced continuously, and the number of telecommunications infrastructure has tremendously increased along with the number of subscribers, TOT could not provide adequate basic fixed-line services to meet the demand of users. The Government consequently saw it fit to relax its tight control, and

private sector participation was allowed to provide telecommunications services through collaborative partnership in form of joint venture with state-owned enterprises or Government ministries. These arrangements were typically in the form of build, transfer and operate (BTO) agreements to which private firms built portions of a telecommunications network and transferred the ownership of the network to the state-owned enterprise or ministry after the completion. The services provided by the private sectors are fixed-line service, mobile phone service, radio paging service, etc.

Table 4 : Public and Private Joint Venture				
	Fixed Service	Mobile Service		Network Provider
State-owned Enterprise	TOT	TOT	CAT	TOT
Private sector	TRUE TT&T	AIS DPC	DTAC TAO	COMLINK

In this period of time none of telecommunications providers was granted a telecommunications business license but was only given the right to possess and use telecommunications equipment for operation. However, indirect competition between TOT, CAT and their private sector partners has been started.

4. Direct Competition Phase

The reform of the Thai telecommunications regime, resulting in the cessation of the state-monopoly power over the telecommunications business, and the introduction of a more liberalization of the telecommunications market has apparently stemmed from the adoption of the Constitution of the Kingdom of

Thailand in 1997 laying down the principle in Section 40 that an independent regulatory body shall be established to be responsible for allocating the frequencies and regulating the radio or televisions broadcasting and telecommunications businesses in a manner that insures that the public interest is taken into account and that provides for free and fair competition.

Nonetheless, this requirement will not impact on the existing telecommunications operators who have been granted licenses or concessions or duly have the right to operate the same under any contract, on the date that any law to be enacted pursuant to Section 40 comes into force, the transitional provision in the Constitution of the Kingdom of Thailand thus provides a protection to the operation of the telecommunications businesses by such operators until the expiration of such license, concession or contract.

To implement the Constitutional requirement, a new regulatory regime was adopted by Thai Government and set out the Act on the Organisation to Assign Radio Frequency and to Regulate the Broadcasting and Telecommunication Services B.E. 2543 (2000) which created the National Telecommunications Commission (NTC), consisting of 7 Commissioners whom were selected by the Selection Committee, endorsed by the Senate and appointed by His Majesty the King since 1 October 2004, with the authority to regulate all telecommunications activities as well as to provide greater regulatory transparency and clarity in connection with the liberalization and development of the capacity of telecommunications industry in Thailand generally.

In 2001, the Telecommunication Business Act B.E. 2544 (2001), which leads to direct competition among operators, was set out to abolish the monopoly of telecommunications services of TOT and CAT and the Act also require that any person who wishes

to operate these telecommunications businesses to obtain appropriate telecommunications business license from the NTC. Moreover, it prescribed the regulatory framework and guideline for the NTC in order to promote free and fair competition.

Since its inception in October 2004, NTC has set up many policies and plans, rules and regulations, and criteria concerning telecommunications business operation in compliance with the Telecommunication Business Act B.E. 2544 (2001) and the Notification of the NTC on Nature and Categories of Telecommunication Business Requiring Telecommunications Business License dated 3 August 2005 which prescribing 3 types of telecommunications business license: Type I, Type II and Type III.

For internet service, the NTC issued the Notification on Criteria and Procedure for Internet Service License Application dated 20 June 2005 to provide clear and unambiguous criteria and conditions for internet services license application. The Notification prescribed 3 types of Internet Service License: Type I, Type II and Type III.

In June 22, 2005, the first Type I Internet Service Provider (ISP) license was granted and in August 4, 2005, NTC granted telecommunications business licenses Type III and Type I, to two major players in telecommunications market: TOT Plc. (formerly TOT) and CAT Telecom Plc (formerly CAT), as required by law.

By November 2007, the NTC has already granted 54 telecommunications business licenses, and 83 Internet Service Provider licenses to operate their businesses.

However, in this period of time the free and fair competition among telecommunications operators still can not become true because of the BTO system.

Table 5 : Number of Telecom Business and Internet Service Providers				
Licenseses	Type I	Type II	Type III	Total
Telecom Business	35	7	12	54
Internet	72	10	1	83
Total				137

5. Free and Fair Competition Phase

Apart from a wise initiation by the authorities concerned, it is no denying that the main driving forces are the commitment made to the international organizations such as the commitment under the World Trade Organization (WTO) to open the Thai telecommunications market for foreign investors by the year 2006. In addition, according to the requirement of the Constitution of the Kingdom of Thailand 1997, the Act on the Organisation to Assign Radio Frequency and to Regulate the Broadcasting and Telecommunication Services B.E. 2543 (2000), and the Telecommunication Business Act B.E. 2544 (2001), the monopoly of telecommunications services must be abolished and free and fair competition must be promoted.

To ensure the development of telecommunications sector as well as to prepare for the readiness of telecommunications liberalization, the NTC, as the telecommunications regulator, has developed and implemented policies, rules and regulations concerning telecommunications business licensing, aiming to create free and fair competition among telecommunications operators in Thailand. This will also create opportunity for Thai people living in every village, district, and rural area throughout the country to be able to access telecommunications services.

● Telecommunications User and Internet

Currently, there are more than 58 million telecommunications users in which 8 million numbers were installed for fixed telephone service with the usage of around 7 millions. However, the number of users in mobile phone service was quite different from the fixed service. More than 67 million mobile numbers were already assigned with the usage of more than 50 million. As of internet, there are approximately 13 million users at the moment.

Table 6 : Number of Telecommunications Users and Internet Users in Thailand

Fixed Telephone User (Million Numbers)		Mobile Phone User (Million Numbers)			Internet User (Million Users)
Bangkok and Suburb	Rural	AIS	DTAC	TrueMove	13
4	4	30.19	21.77	16	
In use = 7.19			In use = 50		

● Telecommunications Equipment & Terminals Industry

Telecommunications Equipment & Terminals Industry can be divided to Transmitter Industry, Receiver Industry, Transceiver Industry (both in fixed and mobile), Signal Transmission Industry (fiber optic, satellite, etc.), Contents Industry, and Switching Industry. Furthermore, telecommunications equipment and terminals to be operated in Thailand which are mostly imported can be categorized as follow:

- User terminals - such as receivers, transmitters or transceivers
- Operator Equipment - such as transmission equipment, switching, and other value-added equipment, such as telephone card, and battery.

Table 7 : Telecommunications Equipment & Terminals Industry	
1. Receiver	Fixed, Mobile
2. Transmitter	Fixed, Mobile
3. Transceiver	Fixed, Mobile
4. Transmission	
4.1 Copper Wire	Terrestrial, Submarine
4.2 Fiber Optic	Terrestrial, Submarine
4.3 Satellite	Domestic, International
5. Switching	Fixed, Mobile
6. Other Equipment	
6.1 Telecom Facility	Fixed, Mobile
6.2 Telephone Card, Battery	

Telecommunications Equipment & Terminals Industry can generally generate a vast amount of revenue. This can be verified by calculating from the number of 50 million mobile phone users in Thailand. That means 50 million handsets have been bought by these users. If the cost for each handset could be assumed at 1000 baht, from this number, the total amount of money which exports out of the country will be roughly 50 billion baht.

● Research & Development Industry

Research & Development (R&D) is an essential unit regardless of what industry it belongs to. In Telecommunications Industry, the output from knowledge, capability and success in R & D is highly value since it is the unit which innovate many new ideas and services. The indirect effect of R&D is to create the employment opportunity which relate to the development of the industry.

However, most of the telecommunications equipment and terminals are designed and developed in the developed countries. Thailand does not have a capability or know-how to internally develop such productivities; therefore, it has to externally import those equipment and terminals. Although such action would create the employment opportunity and increase the value in the industry, the country however may be suffered from the vast amount of money that will be lost externally as well.

To promote the development of telecommunications industry to be able to compete in both national and international levels, the NTC has provided their support in research, development, manufacture of the telecommunications equipment in Thailand. In addition, the NTC has established the center of telecommunications research facility, namely Telecommunications Research and Industrial Development Institute (TRIDI) in 2006 with the goal of developing the telecommunications research and development. TRIDI will also be the center of knowledge and innovation exchange in developing new telecommunications technologies.

● Other related Industries

Apart from the industries mentioned above, the telecommunications industry has also created many new industries relative to its service.

Table 8 : Other related Industries	
1. Software Industry	Manufacturing, Sale
2. Content Industry	Core Content, Value-Added
3. Insurance Industry	Insurance
4. Financial Industry	Loan, recognizance
5. Stock Market	Investment
6. Broadcasting Service	Radio Broadcasting
7. Television Service	Television Broadcasting
8. Information Technology	e-Commerce, etc.

The rapid growth in telecommunications industry has created significant effects to other related industries, such as Software Industry, IT Consultancy Industry, System Development Industry, Content Industry (content creation, other value added services), Insurance Industry, Financial Industry, Broadcasting Industry, etc. However, the telecommunications industry is considered to be capital-intensive kind of industry where the significant amount of investment is needed. Thus, the government should facilitate the foreign investment or co-investment between the foreign and Thai companies in order to attract a significant amount of investment from both internal and external.

The investment information published by the Stock Exchange of Thailand (on 28 November 2007) has shown that the value of

telecommunications stocks is worth more than 500 million baht (only in one day). This amount of money from the investment can be immediately used for the improvement of quality of services and telecommunications network expansion which leads to the development of telecommunications industry as a whole.

Table 9 : Investment information from Thailand Stock Market			
Company		Amount (Stocks)	value
ADVANCED INFO SERVICE	ADVANCE	2,777,700	245,837,000
TOTAL ACCESS COMMUNICATION	DTAC	363,300	13,185,000
JASMIN TELECOM SYSTEMS	JTS	54,600	88,070
SAMART CORPORATION	SAMART	3,960,500	27,915,000
SAMART TELCOMS	SAMTEL	48,000	362,000
SHIN SATELLITE	SATTEL	3,948,100	40,043,640
SHIN CORPORATION	SHIN	7,400	185,000
SAMART I-MOBILE	SIM	314,500	5,631,000
TRUE CORPORATION	TRUE	30,577,400	203,178,000
TT&T	TT&T	5,977,300	6,067,000
(As of 28 November 2007)		48,028,800	536,424,710

The investment information on telecommunications industry in foreign countries, such as the Japanese Stock Market, has shown that the amount of stock trading in telecommunications is very high. This reflects the confidence of the investors having on the telecommunications market in Japan, and also reflects the expansion of the industry investment.

**Table 10 : Investment Information (Telecom Stock)
in Japanese Stock Market**

Company	Price / Stock (YEN)	Previous Close (YEN)
KDDI	765000	765000
NTT	448000	414000
NTT DATA	486000	497000
NTT DOCOMO	169000	167000

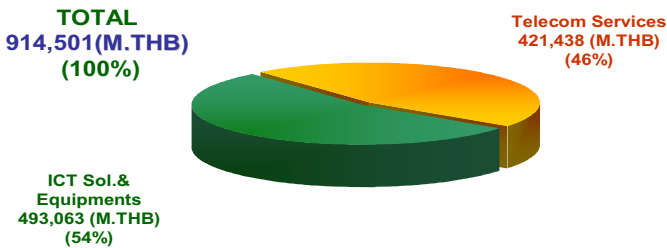
(As of 28 November 2007)

● Conclusion

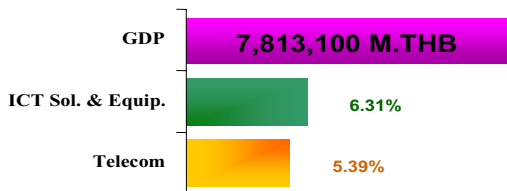
From the surveyed data in the Information and Communication Technology (ICT) Industry in Thailand in 2006, it was found that the market value in this sector is worth more than 900 billion baht in which the telecommunications is worth more than 400 billion, while ICT Solution and Equipment is worth more than 400 billion. This value shows how important the telecommunications is to the overall economy.

Thailand ICT Industry –2006: ICT

ICT Industry year 2006 (M.THB)

ICT Revenue to GDP 2006 (M.THB)

Telecommunications Industry has increased its crucial roles in strengthening the capability for competition of the telecommunications providers and creating business innovation. It is the industry that concerns with large amount of money for investment

and creates many employment opportunities in the country in various fields of works such as research and development, manufacture and sale of telecommunications equipment and other related works. It also creates channels of services in communications, education, public health, security of life and property, etc, in order to facilitate the users and consumers.

Annex 1

Notification of the National Telecommunications Commission On Criteria and Procedure for Internal Services Licence Application

Notification of the National Telecommunications Commission

on Criteria and Procedure for Internet Service Licence Application

---

Whereas Section 51 (4) and (5) of the Act on Organization to Assign Radio Frequency and to Regulate the Broadcasting and Telecommunication Services, B.E. 2543 (2000), in conjunction with Section 7, Section 8, Section 9 and Section 11 of the Telecommunications Business Act B.E. 2544 (2001) has vested upon the National Telecommunications Commission (NTC) the authority to grant licences and regulate the telecommunications business, including the authority to establish criteria and procedure for granting telecommunication business licences; and whereas the Internet services have been approved as a form of telecommunications businesses and the National Telecommunications Commission had resolved to approve the Internet service policies in its Friday, 22 April 2005 meeting;

To provide clear and unambiguous criteria and conditions for Internet services licence application that are consistent with the provisions of law, the National Telecommunications Commission, in its meeting Number 32/2548 on Thursday 16 June 25, 2005 and on Monday 20 June B.E. 2005, had resolved to approve the following criteria and procedure for Internet services licence application:

Clause 1 Enforcement

Any notifications, regulations or agreements issued prior to the effective date of this Notification shall remain in effect as long as they do not contravene or conflict with the criteria and conditions stipulated in this Notification, until the time the said notifications, regulations or agreement shall be rendered ineffective.

Clause 2 Effective date

This Notification shall take effect from the date of its promulgation in the Government Gazette.

Clause 3 In this notification,

“Internet” means any computer network and/or electronic communication device which forms a worldwide network and through which information is communicated through shared Internet Protocol or Transmission Control Protocol/Internet Protocol (TCP/IP).

“Internet service provider” means any individual who provides Internet access and other related services to users who are individuals, organisations, state or private agencies with a prior established account registered with the providers, via any interconnection.

“Commission” means the National Telecommunications Commission.

“Official” means an official of the Office of the National Telecommunications Commission whose task is assigned by the National Telecommunications Commission.

Clause 4 Internet service licence

There are 3 types of Internet licence:

4.1 Type One licence shall be granted to individuals without their own telecommunications networks who provide Internet services or any other services as deemed appropriate by the Commission.

4.2 Type Two licence shall be granted to individuals with or without their own telecommunications networks who provide services for specific groups or whose operations shall have no significant impact on free and fair competition or on the public and consumer benefits; such operations are, for example, leased line, switched data services, bandwidth services, data centre and any other services as deemed appropriate by the Commission.

4.3 Type Three licence shall be granted to individuals with their own telecommunications networks whose services are extended to a large number of people or may have significant impact on free and fair competition or on the public benefits or which require special consumer protection, such as international gateway, Internet exchange, broadband network services or high-speed Internet via telephone lines, integrated service digital network (ISDN), broadband network access services, international private leased circuit (IPLC) and any other services as deemed appropriate by the Commission.

In the case that network providers with their own telecommunications network, applying for Type Two or Type Three Internet licences, require the assignment of radio frequency or such telecommunications resources as telecommunications numbers for their operation, they shall have to obtain a licence for the use of the said frequencies or telecommunications resources in accordance with the National Telecommunications Commission’s notifications on specific issues. Internet service licence applicants shall be obligated to provide universal services under relevant telecommunications business laws.

Application for Type Three licence for the provision of international gateway, International Private Leased Circuit (IPLC) and Internet exchange services shall be subject to the timeframes and conditions to be announced by the Commission on a case-by-case basis.

Clause 5 Scope of licence

Individuals wishing to operate a telecommunications business that requires one or more categories of licence as prescribed in Clause 4 shall have to apply for all types of relevant licences. In

such cases, applicants shall have to prepare separate accounting documents and operating reports for each type of licence to facilitate subsequent monitoring processes.

Internet services licence granted under Clause 4 shall not cover the Voice over Internet Protocol or Internet telephony unless otherwise announced by the Commission at a later date.

Clause 6 Licence period

Unless otherwise stipulated by the Commission, each type of licence is valid for different durations as follows:

- 6.1 Type One licence is valid for a period of one year.
- 6.2 Type Two licence is valid for a maximum period of five years.
- 6.3 Type Three licence is valid for a maximum period of ten years.

Renewal application for Type One licence shall be submitted fifteen days prior to the existing licence's expiry date. Renewal application for Type Two and Type Three licence shall be submitted at least thirty days prior to the existing licence's expiry date.

All types of licensees who wish to terminate their operation shall have to notify the Commission at least thirty days in advance. In the case that licensees wish to terminate any of the licensed services while the licence remains valid, they shall have to notify the Commission in writing at least sixty days in advance. They shall also have to submit a service user management plan to prevent any impact on the service users prior to the termination of the said services.

Clause 7 Applicant qualifications

Applicants for all types of licence shall have all the qualifications stipulated in the Telecommunications Business Act B.E. 2544 (2001) and, in addition, shall have the following qualifications:

- 7.1 Be a corporate established or certified under the Thai law.
- 7.2 Never have any licence suspended or revoked by the Commission for breach of licence conditions.
- 7.3 Not having their assets placed in receivership or having been ordered to reorganize by a court order pursuant to the bankruptcy law, which resulted in an appointment of a creditor or third party to replace the incumbent board of directors; and not being a person undergoing insolvency or having been sentenced in a court of law to have his or her assets confiscated, whatsoever, by provisions of the Civil Procedure Law on the execution of judgments by a court verdict or court order.
- 7.4 The directors, managers or individuals with competent authority for the management of applicant corporate shall never have been convicted by a court judgment for an offence

against the Information Law or the Intellectual Property Law, the Money Laundering Control Law, the Narcotics Law, or for any sexual offences under the Criminal Code, or have been declared a bankrupt or have his or her assets placed under a receivership.

Clause 8 Application procedure

Licence applicants shall follow the following procedure:

8.1 Complete the application form that appears in the Addendum to this Notification, indicating the type of licence and clearly specify the nature and categories of business to be licensed.

8.2 Submit the completed application form and supporting documents specified in Clause 9 together with two copies of the said document to the responsible official in person or by an advice of delivery mail service.

8.3 Pay applicable processing fees at the rate prescribed by the Commission on the date of submission of licence application form and supporting documents.

8.4 Upon being notified of the Commission's approval of their application, applicants shall pay all licence fees and any other fees at the rate specified by the Commission within fourteen days of receipt of the notice; otherwise, applicants shall be considered as having forfeited their rights to a licence.

In case of applying for different types of licences, each application shall be submitted separately.

Clause 9 Supporting documents

Pursuant to the provision of Section 8 of the Telecommunications Business Act B.E. 2544 (2001), individuals wishing to apply for an Internet service licence shall have to submit the following documents to the National Telecommunications Commission:

9.1 Completed application form in the format specified by the Commission that appears in the Addendum to this Notification.

9.2 For Type Two licence applicants whose investment plan or assets, at the time of licence application, are valued in excess of 10,000,000 baht (ten million baht) and Type Three licence applicants, proof or certification of their corporate status under the Thai law, together with the corporate profile details prescribed in (a), (b), (c) and (d) are required as follows:

(a) Subsidiary company profile

Licence applicants shall supply detailed information on any subsidiary company that has previously been granted licence or is applying for a licence or has engaged in related business with licence applicants, in the case that the said applicants holds, directly or indirectly, over 50 percent of the paid shares of the subsidiary company.

(b) Major shareholders and cross-shareholders profiles

Licence applicants shall disclose the shareholding structure of both major and minor shareholders who hold between 5 to 10 percent of the shares, and shall submit the business structures of their operations that are related to telecommunications services only. Crossed shareholding structure shall also be submitted, if possible.

“Major shareholder” means a shareholder who, directly or indirectly, hold combined shares in the applicant company over 10 percent of the said company’s paid shares, including shares held by the major shareholder’s related persons.

“Cross-shareholding” refers to an act whereby two or more companies, partnerships or corporate mutually hold each other’s shares for the purpose of forming a business alliance or establishing a specific consortium, partnership, or corporate, particularly in the form of a holding company, or a business network in which companies, partnerships or corporate are responsible for the control of administrative, financial, or management policies, in such a way that it is difficult to determine the ownership or relations among the subsidiaries.

(c) Affiliate profile

Frequency assignment applicants shall disclose their financial relationship with the following individual or juristic persons:

(1) General partnership or a juristic partnership with whom the applicant company has formed partnership.

(2) Limited partnership with whom the frequency assignment applicant company has formed limited or unlimited partnership holds combined shares exceeding thirty percent of the total shares in the limited partnership.

(3) Corporation or public company in which the applicant company or the partnership in (1) or (2) holds combined shares exceeding thirty percent of the total amount of paid shares of such corporation or public company.

(4) Corporation or public company in which the applicant company or the partnership in (1) or (2) or a company in (3) hold combined shares exceeding thirty percent of the total amount of paid shares of such company.

(5) Juristic person that the applicant company has the authority to act on its behalf.

(d) Related persons profile

The applicants shall provide a list of names and information on individuals or groups of related persons, namely:

(1) Executives, and executives with kinship relations to major shareholders, major shareholders who have administrative authority in the company, prospective nominees for executive positions or positions of administrative authority in the applicant company, or its subsidiary as well as other related persons and their close relatives.

(2) Any juristic person whose major shareholders or persons with management authority hold the following positions in the applicant company or its subsidiaries:

(2.1) Executives

(2.2) Major shareholders

(2.3) Persons with management or supervision authority or proxies.

(2.4) Prospective nominees for executive positions or positions of administrative or supervisory authority or proxies.

(2.5) Related persons and close relatives of persons in (a) to (d).

(3) Any person whose actions indicate his or her status as a proxy or being under the influence of persons in (1) and (2) in making decisions, setting policies, and managing business operations, or any other individuals in similar circumstances such as consultants, coordinators or proxies.

9.3 Power of attorney for application submission

9.4 Brief information on the nature of provided services and details of network configuration, and electronic communications equipment needed for the services.

9.5 Network security and reliability plan for the services.

9.6 Organization chart.

9.7 For licence renewal, submit applicants' past financial status and performance.

9.8 For Type Three licence applicants, submit proposal for interconnection or utilization of telecommunications network and clear locations of point of interconnection.

The applicants shall provide additional information and details requested by the Commission for consideration.

Clause 10 Licensing procedures

10.1 Examination of applicants' qualifications as specified in Clause 7 and the completeness of supporting documents in Clause 9 by the officials.

10.2 Officials forward the result of the qualifications and documents check to the Commission for consideration. In case of incomplete submission of documents, the officials shall not forward application details for consideration until all documents are submitted.

10.3 For application for Type Two and Type Three licences, the officials shall forward the result of the qualifications and documents check to the Commission for consideration within sixty days.

10.4 The Commission shall consider the application and notify the applicants of its decision within thirty days upon receipt of complete application documents.

10.5 The licence shall come into effect from the day that the Commission granted it. The officials shall deliver the approved licence to the licensees within fifteen days after the licence fees and other fees are paid in full at the rates specified by the Commission. The official shall inform the Commission of the licence delivery without delay.

Clause 11 Licensing criteria

In considering Type One Internet service licence in Clause 4, the Commission shall take the applicant qualifications criteria in Clause 7 and the supporting documents criteria in Clause 9 into consideration. At the request of Type One applicants, who are classified as small and medium enterprises under the Small and Medium Enterprises Promotion Law, the Commission may agree to cut short some of the licensing procedure in this Notification on a case-by-case basis, as long as this does not contravene with the conditions stipulated in the Telecommunications Business Act.

In considering Type Two and Type Three Internet service licences in Clause 4, the Commission shall mainly take the applicant qualifications criteria in Clause 7 and the supporting documents criteria in Clause 9 into consideration, in conjunction with the Project's technical, financial, and economic suitability as well as its consistence with the National Telecommunications Master Plan and relevant circumstances. If it is deemed necessary and appropriate, the Commission may prescribe additional conditions and procedures that the applicants shall have to comply with.

Clause 12 Licence renewal

Licenses wishing to renew their licence shall not have breached any of the licence conditions, shall have all the qualifications specified in Clause 7 and shall follow the following procedure:

12.1 For renewal of Type One licence, licensees shall submit application in advance fifteen days before the existing licence expires. For renewal of Type Two and Type Three licences, licensees shall submit application no less than thirty days before the existing licence expires. The application form shall be completed and submitted with the supporting documents in Clause 7 together with the processing fees prescribed by the Commission.

12.2 Officials shall forward all the application documents to the Commission for consideration.

12.3 The Commission shall notify applicants of its approval or rejection consideration in writing within thirty days upon receipt of the renewal request.

12.4 The provision in Clause 10 and Clause 11 shall apply, *mutatis mutandis*, to the enforcement of renewal.

Clause 13 Internet licence suspension, repeal, and revocation

The Commission may suspend, repeal or revoke the Internet service licence in the event that:

13.1 Licensees intend to terminate their services.

13.2 Licensees provide any services other than those within the scope of the licence or fail to provide licensed services within the period specified by the Commission without duly notifying the Commission, or do not pay licence fees within the specified period.

13.3 It is deemed essential for the purpose of national security and for the public interest or for the maintenance of public order or public decency.

13.4 Licensees breach the conditions of the licence, whether in whole or in part, and fail to rectify such breaches within thirty days upon being notified by the Office of the National Telecommunications Commission.

13.5 Licensees terminate their operation, or are in liquidation, or have their assets placed in receivership by court order or have been ordered to reorganize by a court of law pursuant to the Bankruptcy Law such that the creditor or some third party appointed by the creditor has replaced the incumbent board of directors, or are in bankruptcy.

13.6 Licensees, managing directors, managers or individuals with managerial authority have been convicted in a court of law for breaching the telecommunications business law, radio communication law or consumer protection law.

13.7 Licensees, with no justifiable grounds, fail to comply with the instruction of the Commission or the Secretary-General.

13.8 Any other circumstances as deemed appropriate by the Commission.

The Commission shall not be liable for any damages resulting from the suspension, repeal or revocation of a licence.

In the event of licence suspension, repeal or revocation pursuant to the provisions herein, the licensees shall not be able to demand any compensations, or damages from the Commission or the Office of the National Telecommunications Commission.

Pursuant to Paragraph Three, Section 15 of the Telecommunications Business Act B.E. 2544 (2001), the Commission may alter, or revise any conditions of the licence such that they are consistent with major incidents requiring the protection of the public interest, or in the event of a change in the law or circumstances.

Clause 14 Competition measures

Licenses shall comply with the following criteria and measures:

14.1 In the case that two or more licensees wishing to merge their operations, enter into a partnership or enter into any agreement that provides one licensee advantageous authority to control, supervise, direct or act on behalf of its partner licensees, or if one licensee is privy to information related to the business operation of its partner licensees in such manner that it may impede fair competition in the market, prior approval for such merger and acquisition from the Commission is required.

14.2 Licensees shall not transfer the rights granted under their licence and sub-licence to the telecommunications network, in part or in whole, to a third party in such manner that it may affect the services granted under the licence throughout the licence period without prior approval from the Commission.

14.3 Licensees shall operate the telecommunications network services and shall provide licensed services to service users and interconnection users on a non-discriminatory basis.

14.4 Licensees shall keep records of all their important transactions in all service sectors granted by the licence and of their other businesses in their books. They shall keep all documents necessary for subsequent audit, in accordance with the accepted accounting standards, by the Commission or an individual appointed by the Commission to audit and assess costs of the licensees' operations for the entire licence period.

14.5 Under identical circumstances and situations, licensees shall treat all users equally and offer the same terms and conditions of services to all users in similar circumstances and situations.

14.6 Licensees shall not take any action that the Commission regards as being intended to or having real or potentially significant impact on the fairness of market competition of the telecommunications network or licensed services provided by licensees, or on the telecommunications services or telecommunications equipment belonging to a third party. In this regard, actions that the Commission may consider as having the said impacts include:

(a) Collusion to enter into a contract or an agreement or operating in such a way that shall affect competition with other licensees, telecommunications service market or consumers.

(b) Entering into a contract or any other agreement regarding service charges, fees or telecommunications equipment with any individual in such a way that may destroy, impede, reduce, or disrupt fair competition as well as hinder new business operators from entering the market.

(c) Collusion to deny supply of goods or services to other licensees or individuals who do not belong to the same group of subsidiary or affiliated companies.

(d) Managing an operation, alone or collectively, that shall hinder or may hinder rival companies from obtaining access or opportunity to goods or services that are competitive with those provided by licensees, individuals or corporate who own shares in the licensees' companies.

(e) Entering into any contract or agreement with other telecommunications operators or telecommunication equipment service providers with intention to divide market shares by geographical locations or by any other criteria that the Commission considers wrongful acts of market share distribution or of market organization.

(f) Granting privileges inappropriately to or receiving unfair benefits from affiliated companies, or granting preferential treatment, whatsoever, that shall affect fair market

competition and which the Commission regards as putting other licensees at a drastically unfair disadvantage, or as significantly diminishing the competition or denying new business operators access to the market.

14.7 Additional competition criteria or measures to be announced by the Commission at later dates.

Clause 15 Social measures

Licensed Internet service providers shall take precautions to prevent users from abusing their services or from disseminating any information that may jeopardize public order or public decency, and shall provide support to any private or government agencies that promote Internet etiquette for proper understanding and creative purposes.

Transitory Provisions

Clause 16 Internet service providers who are protected under Section 335 (2) of the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2540 (1997), Section 78 of the Act on Organization to Assign Radio Frequency and to Regulate the Broadcasting and Telecommunication Services, B.E. 2543 (2000), and Section 79, Section 80 and Section 81 of the Telecommunications Business Act B.E. 2544 (2001) shall retain the rights to continue providing Internet services if the contract or agreement in question was lawfully entered into prior to the date the Telecommunications Business Act B.E. 2544 (2001) came into effect. Nevertheless, they shall be subject to the regulatory criteria and conditions prescribed in this Notification until the said contract or agreement is no longer in effect. In this regard, the Internet service providers shall not be barred from applying for a licence prior to the expiry date of the contract or agreement.

Clause 17 Internet service providers in Clause 16 who are currently operating and wish to continue their services after the existing contract or agreement expires shall have to submit their application within thirty days of the expiry date. In so doing, they shall not have to submit supporting documents pursuant to Clause 7.2 (a) to (d) but shall instead submit documents showing details of their past performance to the Communications Authority of Thailand (CAT Telecom Public Company Limited) instead. Applicants shall be granted temporary licence for their operation during this period of time.

Licences issued pursuant to Paragraph One shall become effective not more than ninety days upon being granted a licence.

Clause 18 Internet service providers in Clause 16, who have been granted licence under the Telecommunications Business Act B.E. 2544 (2001) and have come to an agreement with the Communications Authority of Thailand (CAT Telecom Public Company Limited) to have their licences, concessions or contracts modified, shall submit their application within thirty days of agreeing to do so. In this regard, the scope of the licence shall remain the same as previously agreed by both parties and the licence shall be valid for the remaining term of the licences, concessions or contracts provided that it does not contravene or conflict with the regulatory criteria and conditions specified in this Notification.

The provision of Clause 17 shall apply, *mutatis mutandis*, to the Internet service providers in Paragraph One.

Issued on the 20th day of June 2005

General Choochart Promphrasid

Chairman of the National Telecommunications Commission

National Telecommunications Commission

Introduction

Individuals wishing to apply for Internet service licence of the type prescribed in the NTC's Notification on Criteria and Procedure for Internet Service Licence application shall complete this form and submit it to the Commission for consideration.

Licence Applicant Qualifications

In addition to meeting the requirements stipulated in the Telecommunications Business Act B.E. 2544 (2001), applicants shall also have the following qualifications:

1. Be a juristic person registered or certified under the Thai law.
2. Never have any licence suspended, cancelled or revoked by the Commission for breach of licence conditions.
3. Not having their assets placed under receivership by court order, or having been ordered to reorganize by a court order pursuant to the bankruptcy law, which resulted in an appointment of a creditor or third party to replace the incumbent board of directors, and not being a person undergoing insolvency or having been sentenced in a court of law to have his or her assets confiscated, whatsoever, by provisions of the Civil Procedure Law on the execution of judgments by court verdict or court order.
4. Directors, managers or individuals with competent authority for the management of the applicant corporate shall never have been convicted by a court judgment for an offence against the Information Law, the Intellectual Property Law, the Money Laundering Control Law, the Drug and Narcotics Law, or for sexual offence under the Criminal Code, or have been declare a bankrupt or have his or her assets placed under a receivership.

Application procedures

Licence applicants shall follow these steps:

1. Complete the application form that appears the Addendum to this Notification, indicating the type of licence and clearly specify the nature and categories of business to be licensed.
  2. Submit the completed application form and supporting documents specified in Clause 9 together with two copies of said documents to the responsible official in person or by an advice of delivery mail service.
  3. Pay applicable processing fees at the rate prescribed by the Commission on the submission date of licence application form and supporting documents.
  4. Upon being notified of the Commission's approval of their application, applicants shall pay all licence fees and any other fees at the rate specified by the Commission within fourteen days of receipt of the notice; otherwise, applicants shall be considered as having forfeited their rights to a licence.
- In case of applying for different types of licences, each application shall be submitted separately.

Supporting documents

Pursuant to the provisions of Section 8 of the Telecommunications Business Act B.E. 2544 (2001), individuals wishing to apply for an Internet service licence shall submit the following documents to the National Telecommunications Commission for consideration:

1. Completed application form in the format prescribed by the Commission.
2. Type Two licence applicants whose investment plan or assets at the time of applying are valued in excess of 10,000,000 baht (ten million baht) and Type Three licence applicants shall submit proof or documents certifying their corporate status established under the Thai law along with a corporate profile.
3. Power of attorney to submit the application.
4. Brief information on the nature of provided services and details of network configuration, and electronic communications equipment needed for the services.
5. Network security and reliability plan for the services.
6. Organization chart.
7. For licence renewal, submit applicants' past financial status and performance.
8. For Type Three licence applicants, submit proposal for interconnection or utilization of telecommunications network and clear locations of point of interconnection.

The applicants shall provide additional information and details requested by the Commission for consideration.

Office of the National Telecommunications Commission

87 Soi Sailom, Phaholyothin 8 Rd.,
Samsennai, Phaya-Thai Bangkok10400
Tel: 0 2271 0151
<http://www.ntc.or.th>

National Telecommunications Commission

Internet Service Licence Application form (I)

Type of licence requested

- Type 1 Category.....
- Type 2 Category.....
- Type 3 Category.....

Application information

- New application
- Renewal

Part 1 Applicant’s information

- 1.1 Juristic person name .....
- 1.2 Current address/contact .....
- 1.3 Telephone .....
- 1.4 Fax .....
- 1.5 Contact person .....
- Position .....
- Telephone .....
- Fax .....

Part 2 Information on applicant’s service types

(Information shall be complete, clear and adequate. If more space is needed, an extra sheet may be attached.)

.....
.....

Part 3 Equipment and telecommunications networks used (Information shall be complete. In case of leasing or using telecommunications network of others, provide details of network providers).

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Office of the National Telecommunications Commission

87 Soi Sailom, Phaholyothin 8 Rd.,
Samsennai, Phaya-Thai Bangkok10400
Tel: 0 2271 0151
<http://www.ntc.or.th>

National Telecommunications Commission

Internet Service Licence Application form (2)

Part 4 Financial Status

- 4.1 Investment or registered capital, shareholder profiles
.....
.....
- 4.2 First-Last names of persons with competent authority
.....
.....
- 4.3 Balance sheets for the past 5 years and auditor’s report (if any)
  - 4.3.1 Year ..... (Most recent)
    - Revenue ..... baht
    - Expenses ..... baht
  - 4.3.2 Year ..... (Most recent)
    - Revenue ..... baht
    - Expenses ..... baht
  - 4.3.3 Year ..... (Most recent)
    - Revenue ..... baht
    - Expenses ..... baht
  - 4.3.4 Year ..... (Most recent)
    - Revenue ..... baht
    - Expenses ..... baht
  - 4.3.5 Year ..... (Most recent)
    - Revenue ..... baht
    - Expenses ..... baht

Part 5 Technical Information

- 5.1 Telecommunications numbers in service
.....
.....
- 5.2 In case of wireless service, specify radio frequencies in service
.....
.....
- 5.3 International Gateway
.....
.....
- 5.4 Brand, model, specifications and number of servers and points of installation
.....
.....
- 5.5 IP address in service
.....
.....

Office of the National Telecommunications Commission

87 Soi Sailom, Phaholyothin 8 Rd.,
Samsennai, Phaya-Thai Bangkok10400
Tel: 0 2271 0151
<http://www.ntc.or.th>

National Telecommunications Commission

Internet Service Licence Application form (3)

Part 6 Certificate of applicant

- 6.1 I hereby certify that I have all the required qualifications and that all the information and accompanying evidence submitted for consideration are true and complete.
- 6.2 I agree to have the Commission immediately revoke or terminate my licence if it is subsequently found that any of said qualifications is lacking or any document is false.
- 6.3 I agree to comply with the criteria or conditions on the contribution of service revenue to the Telecommunications Business Development for Public Causes Fund.
- 6.4 I have read and understood the NTC Notification on criteria for all types of telecommunications business licence application, and agree to comply unconditionally with the criteria.

Signature ..... authorized person (Person 1)

(.....)

Date/Month/Year .....

Signature ..... authorized person (Person 2)

(.....)

Date/Month/Year .....

Signature ..... authorized person (Person 3)

(.....)

Date/Month/Year .....

Office of the National Telecommunications Commission

87 Soi Sailom, Phaholyothin 8 Rd.,
 Samsennai, Phaya-Thai Bangkok10400
 Tel: 0 2271 0151
<http://www.ntc.or.th>

Annex 2

Notification of the National Telecommunications Commission Re: Nature and Categories of Telecommunication Business Requiring Telecommunication Business Licence

Notification of the National Telecommunications Commission

Re: Nature and Categories of Telecommunication Business Requiring Telecommunications Business Licence

---

Whereas it is deemed expedient to prescribe the nature and categories of telecommunications business requiring specific types of telecommunications business licence in compliance to the National Telecommunications Commission Notification on Nature and Categories of Telecommunications Business dated 20 June 2005;

By virtue of Section 7 of the Telecommunication Business Act B.E. 2544 (2001), which contains certain provisions that place certain limitations on individual rights and liberties that Section 29 in conjunction with Section 34, Section 37, Section 39, Section 48, and Section 50 of the Constitution of the Kingdom of Thailand so permit by virtue of law, the National Telecommunications Commission hereby issues a Notification on Nature and Categories of Telecommunications Business requiring each type of telecommunications business licence as follows:

Clause 1 Nature and Categories of Telecommunications Business requiring Type Three licence:

1.1 Telecommunications network providers, with their own network for lease, whose services fall into the following categories:

- 1.1.1 Telecommunications services for the general public, or
- 1.1.2 Telecommunications services that may have significant impact on free and fair competition, or
- 1.1.3 Telecommunications services that may have impact on the public interest, or
- 1.1.4 Telecommunications services that require special consumer protection, or
- 1.1.5 Telecommunications services for specific groups that have significant impact on free and fair competition, or
- 1.1.6 Telecommunications services for specific groups that may have impact on the public interest, or
- 1.1.7 Telecommunications services for specific groups that require special consumer protection.

1.2 Telecommunications network providers and service providers with their own telecommunications network for lease and services whose services fall into the following categories:

1.2.1 Leasing of telecommunications network for the businesses with the objectives and level of impact specified in 1.1,

1.2.2 Providing services through own network for the businesses with the objectives and level of impact specified in 1.1.

Examples of telecommunications business networks and services requiring Type Three licence appear in Appendix A of this Notification.

Clause 2 Nature and categories of telecommunications businesses requiring Type Two licence:

2.1 Telecommunications network providers, with their own network for lease, whose services fall into the following categories:

2.1.1 Telecommunications services for specific groups, or

2.1.2 Telecommunications services that have no significant impact on free and fair competition, or

2.1.3 Telecommunications services that have no impact on the public interest and consumers.

2.2 Telecommunications network providers and service providers with their own network for lease and services whose services fall into the following categories:

2.2.1 Telecommunications services for specific groups, or

2.2.2 Telecommunications services that have no significant impact on free and fair competition, or

2.2.3 Telecommunications services that have no impact on the public interest and consumers.

2.3 Telecommunications businesses without their own telecommunications network whose services fall into the following categories:

2.3.1 Telecommunications services for specific groups, or

2.3.2 Telecommunications services that have no significant impact on free and fair competition, or

2.3.3 Telecommunications services that have no impact on the public interest and consumers.

Examples of telecommunications business networks and services requiring Type Two licence appear in Appendix B of this Notification.

Clause 3 Nature and categories of telecommunications businesses requiring Type One licence:

Telecommunications businesses without their own network that should be permitted to provide unrestricted services and that do not fall into the same nature and categories of telecommunications businesses as those requiring Type Two and Type Three licences.

Examples of telecommunications businesses requiring Type One licence appear in Appendix C in the Addendum to this Notification.

Clause 4 Examples of telecommunications businesses that do not require any licence appear in Appendix D in the Addendum to this Notification.

Clause 5 In the event that changes in the environment may have significant impact on free and fair competition, on the public interest and on consumers; or in the event that it is essential to provide special protection to consumers; or in the event that it is deemed expedient to revise existing regulatory policies, the National Telecommunications Commission may revise the nature and categories of telecommunications businesses requiring each type of telecommunications business licence.

Clause 6 This Notification shall take effect from the date of its promulgation in the Government Gazette.

Issued on the 2nd day of August 2005

General Choochart Promphrasid

Chairman of the National Telecommunications Commission

Appendix A**Examples of Telecommunications Business Networks and Services****Requiring Type Three Licence****Addendum to the Notification of the National Telecommunications Commission****Re: Nature and categories of Telecommunications Businesses****Requiring Telecommunications Business Licences**

Examples of telecommunications business networks and services requiring Type Three licence:

- 1) Wireline Network
  - 1.1 Copper Wire Network
  - 1.2 Fiber Optic Network
  - 1.3 Submarine Cable Network
  - 1.4 Power Line Network
- 2) Wireless Network
  - 2.1 Satellite Network
  - 2.2 Terrestrial Radio Waves Network
  - 2.3 Photonic Network
  - 2.4 Other Electromagnetic Wave Network
- 3) Other Networks

Examples of telecommunications business services requiring Type Three licence:

- 1) Public Switched Telephone Service
- 2) Integrated Services Digital Network Service
- 3) Public Cellular Mobile Telephone Service
- 4) Public Packet Switched Service
- 5) Public Radiocommunications Service: Maritime and Aeronautical Services
- 6) Public Trunked Radio Service
- 7) Public Mobile Data Service
- 8) Public Broadband Multimedia Service
- 9) Terrestrial Link Service
- 10) Satellite Uplink/Downlink Service from hub station

- 11) Public Very Small Aperture Terminal (VSAT) Service with own hub station to provide services to the general public
- 12) Satellite Internet services with own hub station to provide services to the general public

Appendix B**Examples of Telecommunications Business Networks Requiring Type Two Licence**

Examples of telecommunications business networks requiring Type Two licence:

All telecommunications networks listed in Appendix A that provide telecommunications network leasing or telecommunications services for specific groups, or telecommunications services that have no significant impact on free and fair competition, or telecommunications services that have no impact on the public interest and consumers.

Examples of telecommunications business services requiring Type Two licence:

- 1) All the service types listed in Appendix A that provide telecommunications services for specific groups, or telecommunications services that have no significant impact on free and fair competition, or telecommunications services that have no impact on the public interest and consumers.
- 2) Call-back/call re-origination services.

Appendix C**Examples of Telecommunications Business Services Requiring Type One Licence**

Examples of Telecommunications Business Services Requiring Type One Licence:

- 1) Internet Access Service
- 2) Audiotext Service
- 3) Resale of Public Switched Telecommunications Service
- 4) Store-and-Retrieve Value-Added Service
- 5) Public Chain Payphone Service
- 6) International Calling Card Service

Appendix D**Examples of Licence-Free Telecommunication Business Services**

Examples of Licence-Free Telecommunications business Services:

- 1) Mobile desk telephones (desk cellular phones)
- 2) Coin-slot pay telephones stationed at homes and shops

สถาบันนโยบายศึกษา Institute of Public Policy Studies (IPPS)

.....

สถาบันนโยบายศึกษา (Institute of Public Policy Studies) เป็นองค์กรอิสระที่ดำเนินงานภายใต้มูลนิธิส่งเสริมนโยบายศึกษา (Foundation for the Promotion of Public Policy Studies) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ (Konrad Adenauer Foundation) แห่งประเทศสาธารณรัฐเยอรมันนับแต่ก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน

กำเนิด

สถาบันนโยบายศึกษาก่อกำเนิดในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2528 โดยมีจุดเริ่มต้นจากโครงการศึกษานโยบายสาธารณะภายใต้สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ต่อมาสถาบันฯ ได้แยกตัวออกจากการบริหารงานของสำนักเลขาธิการสมาคมสังคมศาสตร์ฯ ภายใต้ชื่อ “โครงการศึกษาสาธารณะ” โดยมี ศ.ดร.สมศักดิ์ ชูโต เป็นผู้อำนวยการ และ ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช เป็นผู้อำนวยการร่วม

ปัจจุบัน สถาบันนโยบายศึกษามี ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช เป็นประธาน และมีผู้บริหารร่วมสองคน คือ นางยศวดี บุญยเกียรติ และ นางทิพย์พาพร ตันตีสุนทร

วัตถุประสงค์

สถาบันนโยบายศึกษาเป็นองค์กรเอกชนที่ดำเนินกิจกรรมโดยไม่มุ่งหวังผลกำไร มีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะ โดยมีการทำกิจกรรมในรูปแบบของการสัมมนา

การวิจัย ผลิตสื่อและสิ่งพิมพ์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในการเมืองระบอบประชาธิปไตยตามที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
2. จัดกิจกรรม สนับสนุนการวิจัย ผลิตสื่อต่างๆ เพื่อนำเสนอทางเลือกเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการปฏิรูปการเมืองและการกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถปกครองตนเองได้
3. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสถาบันตัวแทนประชาชนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายในทุกๆ ระดับ
4. เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารกิจการนโยบายสาธารณะและสนับสนุนการศึกษาทางการเมืองในเรื่องนิติบัญญัติและการบริหารตลอดถึงแง่มุมอื่นๆ ของสังคมประชาธิปไตย

กิจกรรม

สถาบันนโยบายศึกษา มีการดำเนินงานในรูปการจัดกิจกรรม 4 รูปแบบใหญ่ๆ คือ

1. **การจัดสัมมนาและฝึกอบรม** เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นและถกเถียงระหว่างกลุ่มตัวแทนต่างๆ ของสังคม ต่อประเด็นนโยบายสาธารณะที่สำคัญๆ ของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยรวม อีกทั้งยังเป็นเวทีในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่สำคัญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อประชาชน ไม่ว่าจะเป็นสถาบันรัฐสภาและกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ของสังคม สถาบันฯ ถือเป็นหน้าที่ที่จะให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นโดยผ่านทาง การจัดสัมมนา ดังนั้นผู้เข้าร่วมการสัมมนาของทางสถาบันฯ จะไม่เสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

2. วิจัย สถาบันนโยบายศึกษาได้ให้การสนับสนุนแก่นักวิชาการและนักวิจัยในการศึกษาวิจัยเชิงนโยบายในเรื่องต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อสาธารณชน ผลงานสำคัญๆ ที่ผ่านมา อาทิเช่น การกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น การปฏิรูปการเมือง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ ซึ่งผลของงานวิจัยดังกล่าวได้มีส่วนสำคัญยิ่งในการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาทางการเมืองของประเทศ

3. สิ่งพิมพ์ สถาบันนโยบายศึกษาได้ทำจดหมายข่าวรายเดือนเป็นประจำตั้งแต่ “ผู้แทนราษฎร” ในปี พ.ศ. 2529 ซึ่งในต้นปี พ.ศ. 2533 ได้เปลี่ยนเป็น “จดหมายข่าวปฏิรูปการเมือง” และปัจจุบันคือ จดหมายข่าว “ปฏิรูปการเมือง-กระจายอำนาจ” เนื้อหาสาระของจดหมายข่าวของสถาบันฯ คือ การนำเสนอการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารและกฎหมายการกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ สถาบันฯ ยังจัดพิมพ์หนังสือ เอกสารนโยบาย เอกสารข้อมูล เอกสารวิจัย เอกสารสัมมนาต่างๆ อีกมากมายเป็นประจำทุกปี

4. สื่อการศึกษา สถาบันนโยบายศึกษาได้จัดทำสื่อในหลายรูปแบบเพื่อเป็นสื่อให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนได้มากขึ้น

● **ธนาคารเสียง (Digital Voice Bank)** เป็นการรวบรวมข้อมูลเสียงของบุคคลต่างๆ จากโครงการฯ ตั้งแต่ปี 2530-2544 ในหัวข้อที่น่าสนใจไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการค้นคว้า อ้างอิง ข้อมูลเหล่านี้ถือเป็นหลักฐานชั้นต้นทางประวัติศาสตร์ที่จะเป็นประโยชน์ยิ่งในการก่อตั้งห้องสมุดเสียง ธนาคารเสียงแบ่งออกเป็น 18 ภาค ได้แก่

1. สถาบันพระมหากษัตริย์
2. กฎหมาย
3. การเมือง
4. การเมืองต่างประเทศ
5. องค์การระหว่างประเทศ
6. ราชการ
7. เศรษฐกิจ
8. การเกษตรและประมง
9. การท่องเที่ยวและการส่งออก
10. สังคม

11. สิ่งแวดล้อม 12. กรุงเทพมหานคร 13. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
14. การศึกษา 15. ศิลปะ 16. ศาสนา 17. กีฬา และ 18. ทั่วไป

● **ปฏิทินประวัติศาสตร์ทางการเมืองและเกมการเมือง**
เช่น เกมวงเวียนประชาธิปไตย ไฟการเมือง ปฏิทินรัฐธรรมนูญไทย
และเกมเลือกตั้ง เป็นผลงานของสถาบันนโยบายศึกษาในการ
สร้างสรรค์มิติใหม่ในการให้ความรู้ทางการเมืองแก่เยาวชนและบุคคล
ทั่วไป

● **เว็บไซต์ของสถาบันนโยบายศึกษา** เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์
ที่นำเสนอจดหมายข่าวรายเดือน บทความเด่น รายการวิทยุประจำเดือน
ที่มีทั้งภาษาไทยและอังกฤษ ซึ่งท่านผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถเข้าชม
ได้โดยผ่านเว็บไซต์ <http://www.fpps.or.th>

.....

สิ่งพิมพ์สถาบันนโยบายศึกษา

- Policies of Thai Political Parties in the 1995
General Election (1995)** 50 บาท
*Kiratipong Naewmalee, Nattaya Kuanrak,
Prachak Kongkirati, Win Phromphaet
(Translated and edited by Santhad Atthaseree,
David Peters, Parichart Chotiya)*
- Thai Constitutions in Brief (1997)** 50 บาท
*Parichart Siwaraksa, Chaowana Traimas,
Ratha Vayagool*
- เปรียบเทียบนโยบาย 4 รัฐบาล (พิมพ์ครั้งที่ 2 2541) 60 บาท
ปาริชาติ ศิวะรักษ์
- กรอบนโยบายแม่บทของ
พรรคการเมืองไทยยุคใหม่ (2541) 50 บาท
เชาวนะ ไตรมาศ
- กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฝรั่งเศส : ข้อคิดเพื่อ
การปรับปรุงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญไทย (2541) 160 บาท
นั่นทวัฒน์ บรมานันท์
- บทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญกับ
การปฏิรูปการเมือง (2541) 60 บาท
นั่นทวัฒน์ บรมานันท์
- ปฏิรูปประเทศไทย...จากวิกฤตสู่สหัสวรรษใหม่ (2541) 20 บาท
วุฒิพงษ์ เพียบจรรย์วัฒน์

มาตรการทางกฎหมายในการเสริมสร้าง เสถียรภาพรัฐบาล (2541) มานิตย์ จุมปา	60 บาท
ทฤษฎีใหม่ : มิติที่ยิ่งใหญ่ทางความคิด (2541) ชัยอนันต์ สมุทวณิช	70 บาท
ข้อมูลพื้นฐาน 66 ปี ประชาธิปไตยไทย (2541) เชาวนะ ไตรมาศ	150 บาท
ศักยภาพทางการคลังของ อบต. (2541) จรัส สุวรรณมาลา	130 บาท
Portfolio Government and Multiple Legislative Processes / ข้อเสนอในการออกแบบระบบการเมือง และการบริหารใหม่ (2542) ชัยอนันต์ สมุทวณิช	20 บาท
การเลือกตั้งและพรรคการเมือง : บทเรียนจากเยอรมัน (2542) บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ	120 บาท
การเลือกตั้งแบบใหม่ : ทำไมคนไทยต้องไปเลือกตั้ง (2542) เชาวนะ ไตรมาศ	50 บาท
บทบาทใหม่ของข้าราชการไทย : ในบริบทของรัฐธรรมนูญปัจจุบัน เชาวนะ ไตรมาศ	50 บาท

- องค์กรชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (2542) 80 บาท
 นันทวัฒน์ บรรมานันท์
- ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น
 (พิมพ์ครั้งที่ 2 2543) 70 บาท
 สนิท จรอนันต์
- กบฏคอกของสงครามความเปลี่ยนแปลง : ทางเลือกและ 70 บาท
 ทางรอดของสังคมการเมืองไทยในสหัสวรรษใหม่ (2543)
 เชาวนะ ไตรมาศ
- เลือกตั้งอย่างไร : คนไทยและประเทศ 50 บาท
 จึงไม่เสียโอกาส (2543)
 เชาวนะ ไตรมาศ
- การใช้กลไกรัฐธรรมนูญสำหรับประชาชน (2545) 80 บาท
 เชาวนะ ไตรมาศ
- Thailand : State-Building,
 Democracy and Globalization (2002)** 210 บาท
Chai-Anan Samudavanija
- รัฐบาลทำงานอย่างไร (พิมพ์ครั้งที่ 2 2546) 120 บาท
 สนิท จรอนันต์
- นิติรัฐกับประชาสังคม (2546) 210 บาท
 นันทวัฒน์ บรรมานันท์
- สิ่งแวดล้อมกับความมั่นคง : ความมั่นคงของรัฐ
 กับความไม่มั่นคงของราษฎร (2546) 150 บาท
 ชัยอนันต์ สมุทวณิช
 กุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

อนาคตที่ไล่ล่าประเทศไทย :	150 บาท
แนวโน้มของโลก สังคม เศรษฐกิจ การเมือง กับอนาคตของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546)	
ถิรพัฒน์ วิลัยทอง	
ชัยอนันต์ สมุทวณิช และคณะ	
คู่มือสิทธิมนุษยชน ฉบับพลเมือง (เล่ม 1) (2546)	185 บาท
จรัส ดิษฐาอภิชัย	
ประชากรกับการเปลี่ยนแปลง (พิมพ์ครั้งที่ 3 2547)	130 บาท
ชัยอนันต์ สมุทวณิช	
การปฏิรูประบบราชการ :	30 บาท
เพื่อการพัฒนาประเทศไทยที่ยั่งยืน (2547)	
สถาบันนโยบายศึกษา	
คนไทยกับการเมือง : ปิติฤวิปโยค (2547)	200 บาท
อภิญา รัตนมงคลมาศ	
วิวัฒน์ คติธรรมนิตย์	
วัฒนธรรมการเมืองและการปฏิรูป (พิมพ์ครั้งที่ 2 2547)	120 บาท
วิชัย ตันศิริ	
นโยบายพรรคการเมืองไทย (2547)	150 บาท
เชาวนะ ไตรมาศ	
...กว่าจะเป็นพลเมือง (2547)	200 บาท
สถาบันนโยบายศึกษา	
คู่มือสิทธิมนุษยชน ฉบับพลเมือง (เล่ม 2) (2548)	150 บาท
จรัส ดิษฐาอภิชัย	

- ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น (ฉบับปรับปรุง) (2548) 90 บาท
 สนิท จรอนันต์
- Thai Political Parties in the Age of Reform (2006)** 350 บาท
Siripan Nogsuan Sawasdee
- บนหนทางสิทธิมนุษยชน (2549) 150 บาท
 จรัส ดิษฐาอภิชัย
- ข้อมูลพื้นฐาน 75 ปี ประชาธิปไตยไทย (2550) 200 บาท
 เขาวนะ ไตรมาศ
- โพลเลือกตั้งกับการเมืองไทย (ในมติกฎหมาย) (2550) 150 บาท
 ณรงค์เดช สรุโฆษิต
- อุตสาหกรรมโทรคมนาคมกับเศรษฐกิจไทย (2550) 150 บาท
Telecommunications Industry and Thai Economy
 เศรษฐพร กุศรีพิทักษ์
- .....

สื่อความรู้ทางการเมืองของสถาบันนโยบายศึกษา

วงเวียนประชาธิปไตย	80 บาท
แผนที่เส้นทางประชาชน-ถนนประชาธิปไตย	25 บาท
Road of Democracy Map	40 บาท
ไฟการเมือง	100 บาท
เกมการเมือง (Political Monopoly)	200 บาท
เกมเลือกตั้ง	200 บาท
ปฏิทินรัฐธรรมนูญไทย 2475-2545	50 บาท
ธนาคารเสียง (Digital Voice Bank)	- บาท

สนใจกรุณาติดต่อ :

สถาบันนโยบายศึกษา

99/146 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 02-941-1832-3 โทรสาร: 02-941-1834

E-mail: ipps@ksc.th.com

.....

ประวัติ

ศาสตราจารย์เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์

ศาสตราจารย์เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ ผ่านการศึกษาจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (รัฐศาสตรบัณฑิตเกียรตินิยม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต เกียรตินิยมดี) และได้รับทุนรัฐบาล ตามความต้องการของกรมไปรษณีย์โทรเลขไปศึกษาต่อ ณ University of Florida สหรัฐอเมริกา (Master of Arts) และวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วปรอ. ๓๗๗ (ปรอ.๗)

ปัจจุบันศาสตราจารย์เศรษฐพรฯ ดำรงตำแหน่งกรรมการ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นหนึ่งในคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗

ศาสตราจารย์เศรษฐพรฯ เริ่มต้นรับราชการโดยเป็นนักวิจัยและผู้ช่วยสอน ณ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตั้งแต่ปี ๒๕๐๙ และได้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำสำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) ระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๑๕ และต่อมา (ปี ๒๕๑๕) ได้โอนมารับราชการ ณ กรมไปรษณีย์โทรเลข (๓๐ ปี) จนกระทั่งเกษียณอายุราชการในตำแหน่งอธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข เมื่อปี ๒๕๔๔

ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ ณ กรมไปรษณีย์โทรเลข ระหว่างปี ๒๕๑๕ - ๒๕๔๔ ได้มีผลงานสำคัญๆ ด้านโทรคมนาคมหลายประการ เช่น เป็นกำลังสำคัญในการจัดทำแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคมซึ่งรวมถึงแผนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจและการเปิดเสรีโทรคมนาคม การจัดทำพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๓ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้มีส่วนร่วมในฐานะเป็นกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (กวทช.) ประธานคณะอนุกรรมการเพื่อการพัฒนากฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งรวมถึงกฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ และกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในกิจการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ มากกว่า ๓๐ ปี เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยในการประชุมและเจรจาระหว่างประเทศ ในเวทีการประชุมระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับอนุภูมิภาค และระดับทวีปาคีด้วย เช่น สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Telecommunication Union - ITU) องค์กรการค้าโลก (World Trade Organization - WTO) องค์กรดาวเทียมระหว่างประเทศ (INTELSAT) องค์กรโทรคมนาคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (Asia Pacific Telecommunity - APT) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (Asia Pacific Economic Cooperation - APEC) และสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations - ASEAN) เป็นต้น

ศาสตราจารย์เศรษฐพรฯ มีงานวิจัยและงานเขียนหลายเรื่องหลายหัวข้อ ทั้งในด้านกิจการโทรคมนาคม สื่อสารมวลชน การไปรษณีย์ การเมือง และรัฐประศาสนศาสตร์ ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมจากสภาวิจัยแห่งชาติ ๒ ฉบับ และมีเกียรติประวัติเป็นที่ประจักษ์จนได้รับพระบรมราชโองการฯ แต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์พิเศษ สาขาวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี ๒๕๓๙ นอกจากนี้ ยังได้รับเลือกจากสมาคมโทรคมนาคมแห่งประเทศไทยให้เป็นบุคคลดีเด่นด้านโทรคมนาคม ในปี ๒๕๔๐

Professor Sethaporn Cusripituck**Commissioner****National Telecommunications Commission, Thailand**

Prof. Sethaporn Cusripituck has been appointed as a National Telecommunications Commissioner by His Majesty the King since 1 October 2004. The National Telecommunications Commission (NTC) is an independent telecommunications regulator of Thailand which responsible for both radio frequency management and telecommunications liberalization.

Prof. Sethaporn started his career as a researcher and professor at the National Institute of Development Administration (NIDA) in 1968 and five years later he transferred to work at the Post and Telegraph Department until his retirement in 2001.

He had served as Director General of the Post and Telegraph Department during 1997–2001. He has outstanding performances in Telecommunications. His major achievement are the Master Plan for Telecommunications Development which included privatization and liberalization, the Act on the Organisations to Assign Radio-frequency and to Regulate the Broadcasting and Telecommunication Services B.E.2543 (2000), the Telecommunications Business Act B.E.2544 (2001) and the Radiocommunications Act B.E.2535 (1992), the third amendment.

During 30 years at the Post and Telegraph Department, Prof.Sethaporn was one of the leading figures who had been dealing with international telecommunication organizations for more than 20 years. His participation and experiences in meetings, negotiations, and conferences on behalf of Royal Thai Government also included International Telecommunication Union (ITU), World Trade Organization (WTO), International Telecommunications Satellite Organization (INTELSAT), Asia-Pacific Telecommunity (APT), Asia Pacific Economic Cooperation (APEC) and Association of Southeast Asian Nations (ASEAN).

About the book

Telecommunications Industry and Thai Economy

By Sethaporn Cusripituck

This writing is aiming to summarize the development of telecommunications industry in Thailand and how it affects the overall economy as a whole. It also describes the past and current situation in the telecommunications market.

